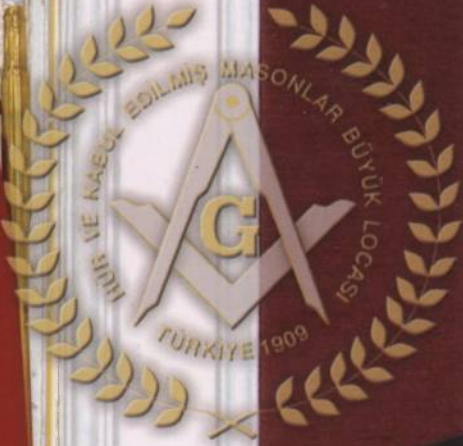

TESVİYE

HUR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ RESMİ YAYIN ORGANIDIR.

YIL: 18 • SAYI: 80 EYLÜL 2010

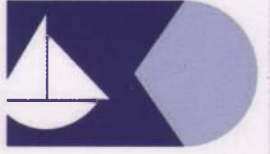
Büyük Üstat

Remzi Sanver

8 Mayıs / 19 Haziran
Konvan ve Genel Kurul

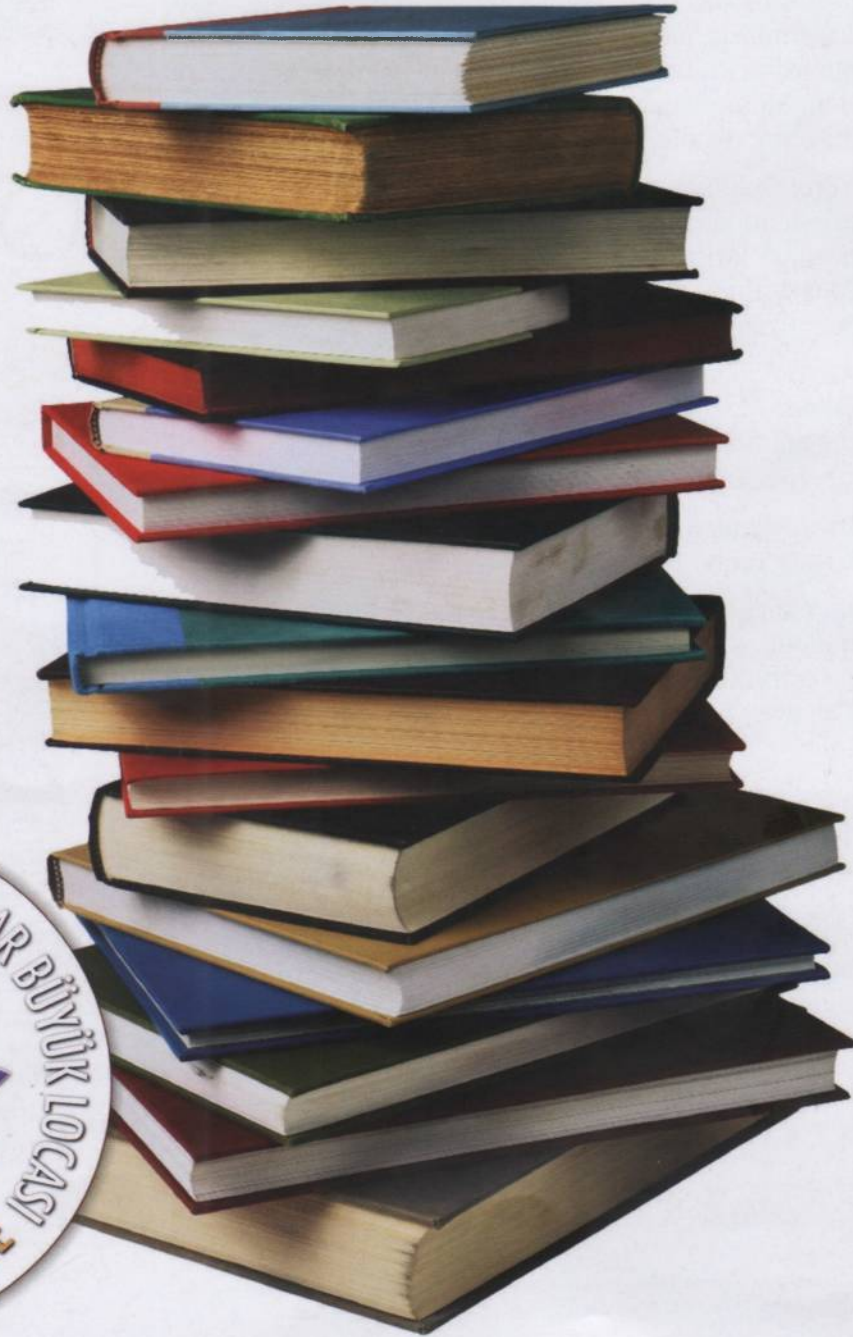
75 Yıllık Deneyim ve Kalite ...

MODA
DENİZ
KULÜBÜ
1935

HÜR VE
KABUL
EDİLMİŞ
MASONLAR
BÜYÜK
LOCASI
İKTİSADİ
İŞLETME

Sizin için, size özel... yayınlar

www.mason.org.tr

8 MAYIS

Harici âleme iade edilen bir Büyük Üstat ve iki Büyük Görevli Kardeşin Yüksek Haysiyet Divanı'nın tartışmalı kararı ile geri alınmalarından sonra elektrikli bir hava içinde cereyan eden 8 Mayıs Konvanı'nda, iki Önceki Büyük Üstat oturumu terk etti, daha sonra da Büyük Üstat Salih Evcilerli istifa etti.

19 HAZİRAN

Olağanüstü Konvan'da ise Genel Kurul'da Remzi Sanver, dönemi tamamlamak üzere Büyük Üstat seçildi. Düzenle başlayan ve ahenk içinde devam eden Konvan gönül rahatlığı içinde tamamlandı.

KONVAN

Büyük Üstadın Konvan'da yaptığı konuşma

Sevgili Kardeşlerim,

Türkiye Büyük Locası'nın birinci çekicini emanet aldığım şu anda, hissettiklerimi kelimelere dökmeye teşebbüs dahi etmeyeceğim. Diğer yandan, dile gelmesi mümkün olmayan bu hislerimi, bu az sayıda faniye nasip olan manevi mertebeyi, mesleğimizin inisiyatik kimliğine borçlu olduğumun bilincindeyim. Onun için, tüm Masonluk hayatımda olduğu gibi, Büyük Üstatlık görevim boyunca da, bu kimliğin gerekleri üzerinde titizlikle ısrar etmek, temel mesuliyetim olacaktır.

Mabeddeki çalışmalarımızın yanında, her türlü idari eylemin de itici gücü olarak gördüğüm bu kimliği, hiç zedelenmeksizin yeni kuşaklara taşımamın taviz vermez kararlılığında olduğumu açıklıkla belirtmek istiyorum.

Sevgili Kardeşlerim,

Mesleğimizde, bu kimliğin tabii bir sonucu olan iki temel özellik vardır. Evvela, Masonluk bir kardeşlik kurumudur. Bu ifade, mesleğimizin birbirine kardeş diyen insanların toplandığı bir yer olmasının çok ötesinde bir mana barındırır. Bizim kardeşliğimiz, her türlü sunilikten arınmış olarak, bir ortak arayışın, bir ortak sorgulamanın, bir ortak heyecanın yarattığı bir kardeşliktir.

Mesleğimizde, bu kimliğin tabii bir sonucu olan iki temel özellik vardır. Evvela, Masonluk bir kardeşlik kurumudur. Bu ifade, mesleğimizin birbirine kardeş diyen insanların toplandığı bir yer olmasının çok ötesinde bir mana barındırır. Bizim kardeşliğimiz, her türlü sunilikten arınmış olarak, bir ortak arayışın, bir ortak sorgulamanın, bir ortak heyecanın yarattığı bir kardeşliktir.

ortak arayışın, bir ortak sorgulamanın, bir ortak heyecanın yarattığı bir kardeşliktir. Tekrisle başlayan inisiyatik sürecin bir doğal sonucudur.

Onun için, elimde tuttuğum ve hep otoritenin sembolü olduğunu söylediğimiz bu küçük, çoğu zaman tüy gibi, dilerim her zaman adaletle, ama kimbilir bazen de -Kral

Süleyman da insandır- hatalı vuracaktır. Ama sizi temin ederim ki, daima ve istisna kabul etmeksizin, sevgiyle vuracaktır. O halde, elimdeki bu çekici, herşeyden önce, geçici bir süreliğine sizden daha yüksek bir kürsüye oturmuş bir biraderinizin kendi hamtaşını yontmak için kullandığı bir avadamlık olarak görmenizi dilerim.

Sevgili Kardeşlerim,

İkinci olarak, Masonluk bir hürriyet kurumudur. "Hür bir Locada hür bir Mason" terkinde ifadesini bulan bu özellik, inisiyatik sistemin işleyebilmesinin olmazsa olmaz şartıdır. Bu hürriyet, dogmalardan kurtulmuş bir fikir üretme sürecini içerdiği gibi, bu fikirlerin, hiçbir kayda tabi olmadan ifadesini de gerektirir. Kardeşlerim, kaldırım başınızı yukarı. Hiçbir sınır yok. Sadece mavi gök-kubbe ve siz. Eğer herhangi bir kardeşim, bu çatının altında, evrenin baş-

ka hiçbir köşesinde yakalayamayacağı bir hürriyet hissiyle dolmuyorsa, bunun sorumluluğunu Büyük Üstat olarak üzerime alıyorum. Onun için, her kardeşimin her türlü kanaatini hiçbir müdahale görmeden, hiçbir baskı hissetmeden ifade edebilmesinin; kendisini bu çatı altında başka hiçbir yerde hissedemediği kadar, başı göğsüne degecek kadar hür hissedebilmesinin teminatı, Masonluğun inisiyatik kimliğinde olduğu kadar, gerekirse, o kimliğin bu çekice yüklediği manevi kudrettedir de. Bu kudret, sözü kesmek değil, yolu açmak içindir. Bu kudret itaat beklemek değil, sorgulamayı teşvik etmek içindir. Bu kudret aynılığın tekdüzeliğini değil, farklılığın ahenkli birliğini temin etmek içindir. Elbette ki, Büyük Üstat Kral Süleyman'dır. Ne var ki bir farkla. Kralın karşısında teba olur. Büyük Üstad'ın karşısında ise hür Mason vardır. Onun için, "Büyük Üstadın eleştirilemeyeceği", bütün Masonlara değil, Büyük Üstad'a söylenmiş bir sözdür: "Ey Büyük Üstat, sen o Masonsun ki, eleştirilmeyecek biçimde davranmak zorundasın!".

Sevgili Kardeşlerim,

Oswald Wirth Biraderin bir sözü vardır: "Masonluk dünyayı değiştirmeye bir davettir. Ve bu onun gücünün üzerinde değildir. Ama olması gerektiği gibi olması kay-

Büyük Üstat Remzi Sanver

1970 yılında İstanbul'da doğan M. Remzi Sanver, Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra, 1993 yılında Boğaziçi Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümünden mezun oldu; aynı üniversitenin Ekonomi Bölümü'nde matematik sosyoloji üzerine doktora yapmış ve 1998 yılında "İktisadi Tasarım Üzerine Altı Deneme" başlıklı teziyle doktora derecesini aldı.

1998 yılından bu yana İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde görev yapan M. Remzi Sanver, 2006 yılında profesör unvanını aldı. Ayrıca, Boğaziçi Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi ve Koç Üniversitesi'nde çeşitli dönemlerde kısmi zamanlı öğretim üyesi olarak ders verdi; Ecole Polytechnique (Paris) ve Caen Üniversitesi'nde ziyaretçi öğretim üyesi ola-

rak görev yaptı.

M. Remzi Sanver'in bilimsel çalışmaları, dünyanın önde gelen bilim yayınevleri tarafından yayınlanıyor. Bu çalışmalar, Türkiye Bilimler Akademisi ile ODTÜ Mustafa Parlar Vakfı tarafından ödülle layık görüldü. Remzi Sanver ayrıca birçok önde gelen uluslararası bilim kurumuna bilimsel danışmanlık yapıyor. Bunların bazılarının da uluslararası yönetim kurulunda.

Meslektaşları Doç. Dr. İpek Özkal Sanver ile evli olan Remzi Sanver'in beş yaşında olan Defne ve Erdem adlı ikizleri var.

Remzi Sanver, İngilizce, Fransızca ve İspanyolca bilmektedir.

1991 yılında İstanbul'da 03 numaralı Ülkü Locasında tekris edilen Remzi Sanver, 2007-2009 yıllarında Türkiye Büyük Locası Büyük Sekreteri olarak görev yaptı. 01 numaralı İdeal ve 1001 numaralı Lefkoşe Locası'nın katılmış üyesi olan Remzi Sanver, Mimar Sinan Araştırma Locası'nın aktif üyesi ve Tesviye Dergisi'nin yayın kurulu üyesidir. Büyük Üstadımızın, mesleğimize dair kaleme almış olduğu "İnisiyasyonun Metodolojisi", "Işığı Arayanların Hikâyesi" ve "Muntazam Masonluk ve İnanç" başlıklı üç kitabı var.

diyla." Mesleğimize dair bu temel perspektifi paylaştığımızı çok iyi biliyorum. Dolayısıyla, Türk Masonluğu için kurduğumuz hayalleri elbirliğiyle gerçek kılacağımızdan da hiç şüphem yok. Böylece, Masonluğu, olması gerektiği gibi, dünyayı değiştirecek ve böylece mensuplarına, harici alemde başka hiçbir yerde erişemeyecekleri bir aşkınlık ve azadlık hissini veren bir kurum haline getirmenin gururunu da hep birlikte paylaşacağız.

Söylemeye hacet yoktur, bunu sadece Konvan'ı değil, bütün camiayı içerecek şekilde söylüyorum. Bazen Localarımızda bir Kardeşimiz Masonluk hakkında, Masonluğumuz hakkında bir değerlendirme yapıyor ve hemen peşinden başka bir Kardeşimin sesi yükseliyor: "Bu çatı altında bu konuşulmaz". Hayır, bu çatı altında bu konuşulur. Bu çatı altında Masonluğa dair, Masonluğumuza dair herşey konuşulur. Zira, tekrisimizde bize taahhüt edildiği gibi "Masonluk samimi ve ahlaka uygun olan

her kaniya saygı gösterir ve her türlü kişisel düşüncüyü hoşgörüyle karşılar." Üstad-ı Muhteremlerimizin Loca idare üsluplarına katılmak elbette ki üzerime vazife olmaz. Ancak, burada dile getirmeye çalıştığım "Masonluğun gelenekleri ve tüzükleri içerisinde kayıtsız şartsız kardeşlik ve hürriyet" fikrini Loca Kardeşlerine iletebilirlerse müteşekkirim. Her Kardeşimin bilmesini dilerim ki hür Locada hür Mason vardır, nokta. Ve yine her Kardeşimin bilmesini dilerim ki hür Locada hür Mason vardır ifadesinden sonra gelecek hiçbir "ama"ya Türkiye Büyük Locası Büyük Üstadı müsaade etmez.

Sevgili Kardeşlerim,

Bu görüş ve duygular içinde hepinizi Kardeş sevgisi ve muhabbetiyle kucaklıyor, elbirliğiyle sürdüreceğimiz çalışmaların Büyük Locamız, Localarımız, Masonluk alemi ve insanlık için faydalı olmasını Evrenin Ulu Mimarı'ndan tevazu ile niyaz ediyorum. Dilerim öyle olsun.

KONVAN - GENEL KURUL

8 Mayıs Konvanı ve Genel Kurul

2010 yılı Konvan'ı 8 Mayıs 2010 Cumartesi günü saat 10.00'da Hilton Convention Center Otel salonlarında yapıldı. Ziyaretçileri karşılama ve yürütme görevini 118 Numaralı Doruk Locası gerçekleştirdi. Konvan'a 533 Kardeş'in yanı sıra Slovakya, Litvanya, Makedonya, Slovenya, İtalya, Macaristan, Almanya, Quebec, Yunanistan ve Bosna Hersek Büyük Localarının Büyük Üstat ve Temsilci Kardeşleri katıldılar. 8 Mayıs 2010 tarihinde 54.sü yapılan Konvan'ın organizasyonunu Doruk Locası kusursuz bir toplantı ve Gala Yemeği ile gerçekleştirdi.

Mason'lukta 50 yılını dolduran aşağıda ismi bulunan Kardeşlerimizin barkovizyonda tanıtımları yapıldı:

1- Muh.Numan GÜNEYGİL Kardeş	8- Rüçhan ALTUĞ Kardeş
2- Talat ULUSOY Kardeş	9- Samim TANSAL Kardeş
3- Pek Muh.Yusuf NOMAL Kardeş	10- Haluk UĞUR Kardeş
4- Muh.Amil KUNT Kardeş	11- Saffed TARI Kardeş
5- Moris ALFANDARI Kardeş	12- Bozkurt GÜVENÇ Kardeş
6- Metin DURUM Kardeş	13- Sadun KOŞAY Kardeş
7- Gülhan SLEM Kardeş	

Masonlukta 60 Yılıni dolduran Mehmet Fuat Akev, Moris Benbanaste, Fahir Onaran Kardeşlere ve 1934 yılında tekris edilip 2009 Mart ayında Ebedi Maşık'a uğurladığımız Albert Guakil Kardeş'in ailesine iletilmek üzere anı plaketleri verildi.

19 Haziran Olağanüstü Konvanı ve Genel Kurulu

Büyük Loca Tüzüğü'nün 28 (3), (4) maddesi uyarınca yapılması gereken Konvan, 19 Haziran 2010 Cumartesi günü saat 10.00'da Nur-u Ziya Sok. No.13'deki binada gerçekleşti. Konvan organizasyon görevi yine Doruk Locası'na verildi. 19 Haziran 2010 Cumartesi günü saat 10.00'da başlayan Konvana 553 Kardeş katıldı. Büyük Üstat seçimi yapılan Konvan'da Remzi Sanver Büyük Üstat seçildi.

56. kuruluş yılı kutlaması 22 Mayıs Cumartesi günü başladı. Yolculuğa elli dokuz kardeş, hemşire ve evladımız katıldı. Edirne'de geziye Sofya Yıldızı Locası da katıldı.

56.YILINI KUTLADI

A.Uğur TARHAN

Edirne'ye öğle vakti varıldığında Bulgar misafirlerimiz Acar tesislerinde bekliyordu. Hasret giderme sonrasında sıcak bir ortamda birlikte yenilen öğle yemeğinin ardından Edirne'nin keşfi başladı.

Yemekten sonra yapılan gezi otele dönüşle sonuçlandı. Kısa bir dinlenme ardından akşam programının ana etkinliği olan Trakya Üniversitesi Oditoryu mu'na hareket edildi.

Trakya Üniversitesi Rektörü Sayın Prof.Dr. Enver Duran'ın misafirperverliğinde 1000 kişilik Oditoryumun fuayesinde Çıgan müziği eşliğinde kokteyl prolonge gerçekleştirildi. Ardından Trakya Üniversitesi Eğitim

Fakültesi Güzel Sanatlar Bölümü Müzik Eğitimi ABD öğrencilerinin bütün bir yıl boyunca çalışmalarının semeresi olan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı konseri tam bir şölen havasında geçti.

Lobide Ahenk flamlarının önünde fotoğraf çektiren gençlerin izlenim/tepkilerini merakla gözledik. Onların ilgilerini ve rahat davranışlarını görmek mutluluk verdi.

Ertesi gün erkenden kalkıldı, otele kahvaltı ve gezmeye/öğrenmeye devam edildi. Bulgar Kardeşlerimize Osman Kuran Kardeşimiz tercümanlık yaptı. Öğle vakti gezinin serbest saatlerinde ilk durak peynirci oldu. Tarihi

kentin, tarihi köfteci ve çiğercilerinde yenilenlerin tadı katılımcıların damagında kaldı.

Edirne deyince Selimiye unutulur mu? Peki ya Padişahın mimber için "altından yapıla" isteği? Üç şerefeli? Ya Darüşşifa? Şehri yüksekte seyreden Hıdırlık Tabyası ve Şükrü Paşa Anıtı... Tarihi sokaklar... Şimdilerde Trakya Üniversitesi Rektörlük binası olarak kullanılan tarihi Karaağaç tren istasyonu ve hemen yanındaki Lozan Anıtı...

Gezi, Ayhan Tunca'nın şu cümleleriyle son buldu:

"Gelin, lütfen yine gelin... Ne kadar sık gelerseniz, biz burada yüreklenip o kadar yol alabiliyoruz... Kentimiz için..."

SADAKAT LOÇASI'NIN-047 SELANİK GEZİSİ

23 Nisan günü sabahı Selanik'e doğru yola çıkan grubun ilk durağı, bu günü çocuklarımız için bayram ilan eden Büyük Atatürk'ün, doğduğu evdi.

Sadakat Locası Kardeşleri 22 – 25 Nisan tarihleri arasında Yunanistan'a bir gezi düzenledi. İlk gece Kavala'da konaklayan kabile kısa bir Kavala turu sonrası akşamı balık restoranında tamamladı. 23 Nisan günü sabahı Selanik'e doğru yola çıkan grubun ilk durağı, bu günü çocuklarımız için bayram ilan eden Büyük Atatürk'ün, doğduğu evdi. Ziyaret sırasında, ofisi ve konutu müze ile aynı mekânda olan Selanik Başkonsolosumuz Hüseyin Özdemir, ev sahibi olarak, müzede gruba katıldı.

Ertesi gün şehir turu yapıldı. Şehir turunda, Kale'de, Ufuk Locası Kardeşleri ile karşılaşılması da gezinin bir başka hoş sürpriziydi.

Son gün, Selanikli dostumuzun organize ettiği, çok özel bir şarap kavındaki tadım sonrası grup dönüşü geçti. Yol boyu, herkes bu Yunanlı dostun iki kızının grubu gerçek anlamda gözyaşları ile uğurlamasının etkisi altındaydı. Dönüş yolunda Kavala'da, Kavala kurabiyeleri alındı, gezinin tadı damaklarda, önce Türkiye'ye, sonra evlere döndü..

Sadakat Locası 22-25 Nisan tarihleri arasında Yunanistan'a bir gezi düzenledi. 23 Nisan'da Atatürk'ün doğduğu ev ziyaret edildi.

İrem Locası'nın 35. yıl kutlamalarında, yaşayan Üstad ı Muhteremler 35. yıl pastasını kestiler.

35. KURULUŞ YILINI KUTLADI

35 yıl içinde yapılan Loca ziyaretleri, geziler ve kültürel faaliyetler resimleri eşliğinde anıldı. Resmi çalışmadan sonra Çatı restoranda hemşirelerle birlikte kutlama yemeği yendi.

13 Haziran 1975 tarihinde kurulan İrem Locası, 35. yaşını 11. Haziran 2010 tarihinde kutladı. Mabette yapılan çalışmaya İrem'in Önceki Üstad ı Muhteremleri, kardeş Loca üyeleri ve bazı büyük görevliler katıldı.

Üstad-ı Muhterem ve nazırların yaptıkları konuşmalardan sonra 35 yıl içinde kaybedilen üstatlar anıldı ve resimleri ile

yeni kardeşlere tanıtıldı. 35 yıl içinde yapılan Loca ziyaretleri, geziler ve kültürel faaliyetler resimler eşliğinde hatırlandı. Resmi çalışmadan sonra Çatı restoranda hemşirelerle birlikte kutlama yemeği yendi. Neşe ve sevincin hâkim olduğu gece, İrem'in yaşayan Üstadı Muhteremlerinin birlikte kestiği pasta ile sona erdi.

FRANSIZ LA TRADITION LOCASI'NIN İREM LOCASI ZİYARETİ

13 Kasım 2009 Cuma günü, İREM (55) Locasının toplantısına Grande Loge Nationale Française'e bağlı LA TRADITION Locasının bazı üyeleri Üstad-ı Muhteremleri ile birlikte katıldılar.

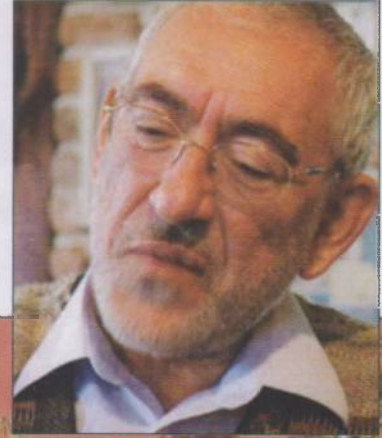
Üstadı Muhterem Pascal Braun toplantıda söz alarak çok güzel ve samimi bir konuşma yaptı. Diğer kardeşler, Jacques de Bris, Jacques Atardi, Jean Claude Nivet, Michel Lions, Etienne Carpentier, Julien Lorian, Serge Vermeulen, Tekin Türker de toplantıya kendi orijinal regalyeleri ile katıldılar.

Toplantı sonrasında Çatı restoranda Fransız misafirlerimiz ve eşleri, hemşirelerimizle birlikte samimi ve çok neşeli bir yemek yediler.

TANJU KORAY'DAN YENİ HABER

Canlarınız, cânanlarınız bu âlemdeyken bol bol görüşün. İşi "öbür tarafa" bırakmanın cezası gözyaşı oluyor.

Mehmet Kerem Doksat

Ah Sevgili Tanju, biliyorum ki bu başlığı koyduğum için elindeki rakı kadehini kıvırtarak basmışsındır kahkahayı. İlk hastalandığın zamanlardan bir hatıra yeni düştü posta kutuma, onu yazacağım...

Alışveriş yaptığı Sayın Muammer Karadeniz bir de fotoğrafını yollamış. Sağ olsun. İşte o mesaj:

Ben maalesef 2003 yılında Mudanya Trilye'deki evini yaparken tanıştım ve dostluğumuz vefatına kadar devam etti. Aramızda 25 yaş olmasına rağmen, ben onun seviyesine çıkamasam dahi, içindeki çocuk sayesinde dostluğumuz devam etti.

Ekteki resim hastalığının fazlaca ilerlemediği 19/03/2006 tarihine ait. Yanılmıyorsam birkaç gün sonrası doğum günü idi, kutlamak için gitmiştim. "Nasılsınız" diye sorduğumda, "Nasıl olayım, Musa gibi asa ile dolaşıyorum" diye nükteli bir cevap vermişti.

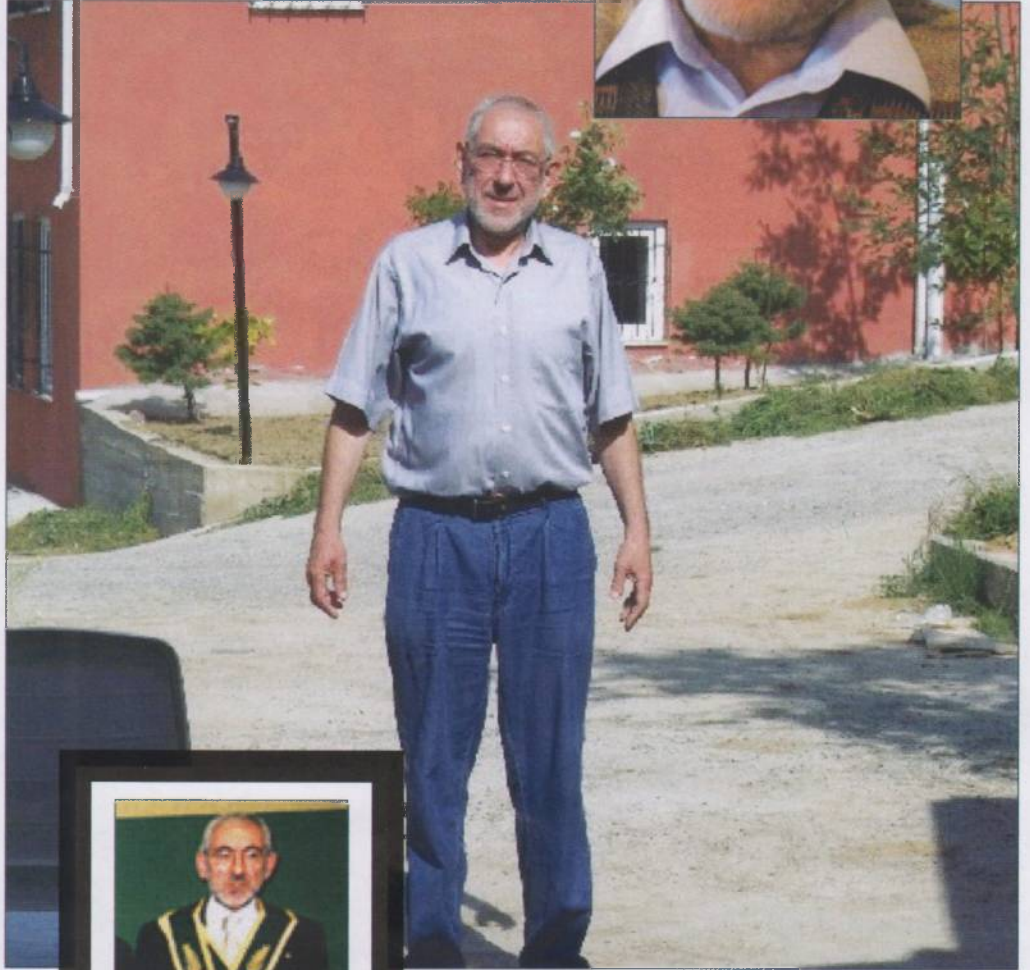
Tanju Koray ile ilgili hoş bir anı daha:

Tekerlekli sandalye kullanmaya başladığı sırada annem ile evine ziyaretine gitmiştik. Annem biraz da analık içgüdüleri ile "Tanju Bey, dul hanımların duası kabul olurmuş, sizin iyileşmeniz için dua ediyorum" dedi. Tanju Bey "Hanımefendi, bugüne kadar o kadar çok dul hanımın duasını aldım ki, kabul olsaydı şimdi koşuyor olmam gerekirdi. Zahmet etmeyin," diye gülümseyerek cevap verdi...

Saygılarımla,

Muammer KARADENİZ

*Tepe Home Mobilya
Bursa Mağaza Müdürü*

"Dul hanımın duasını almak kabul olsaydı, şimdi koşuyor olurum."

İşte Tanju... Buradaki nüansı Sayın Muammer Karadeniz derinliğine anlayamamıştır sanırım, ben ise kahkahayı bastım. Tanju çok istemişti orada rakı balık muhabbetini, işten güçten vakit ayırıp da bir türlü

gidemedim.

Şimdi nasıl pişmanım bilemezsiniz.

Canlarınız, cânanlarınız bu âlemdeyken bol bol görüşün...

İşi "öbür tarafa" bırakmanın cezası gözyaşı oluyor.

Pek Muhterem Tanju Koray Üstadım, Siz orada pederle flân tavlaya devam edin.

Nasıl olsa ölümsüzlüğün sırrını bulsalar bile bana yetişmez, yetişse de...

Zaten hiçbir şey ölmez, her şey yaşar...

Öyle diyorlar...

Kardeşçe Sevgi ve Saygılarımla.

İLETİŞİM HER ŞEYDİR!

Mayıs 2009'da Erol Dolunay, Osman Kromer ve Tolun Savut Kardeşler Masonik Enformasyon adında yardımlaşma ve bilgilendirme internet platformunu kurdular. Numara verdikleri yardımlaşma talepleri yaklaşık 2000'i buldu.

MEP

MASONİK ENFORMASYON PLATFORMU

Celil Layiktez

Üç Kardeşimizin 27 Mayıs 2009 tarihinde yayınladıkları kendilerini ve hedeflerini anlatan sunum yazıları şöyleydi:

"Mesleğimiz ile ilgili halihazırda faaliyette olan internet gruplarına baktığımızda hepsinin üyeler arası iletişim ağırlıklı bir görev üstlendiğini görmekteyiz. Buradan hareketle büyük bir boşluk olarak gördüğümüz Masonik Enformasyon eksikliğini elbirliği ile bir nebze de olsa giderebilmek için bir platform oluşturma çalışması başlattık.

Düzenli aralıklarla aşağıda yer aldığı gibi masonik bilgileri sizlerle paylaşacağız. Aynı şekilde sizin de paylaşmak isteyeceğiniz meslekî yazılarınızı (çalışma, araştırma, derleme vs.) platform vasıtasıyla kardeşlerimize ulaştıracamız.

Tamamen masonik bilgi paylaşımı için tasarlanmış olan bu platformda karşılıklı yazışma, tartışma ve bilgi aktarma yolları kapalıdır. Amaç tartışmak değil

birbirimize, yine birbirimizde var olan bilgileri aktarmaktır.

Dolayısıyla platformda paylaşılmasını istediğiniz yazılarınızı masonik.enformasyon@gmail.com adresine göndermeniz yeterli olacaktır. Burada herhangi bir moderasyon söz konusu değildir. Tarafımıza ulaşacak olan yazı siyaset, din, ırkçılık vs. gibi içeriklere sahip değilse gönderenin adıyla yayınlanacaktır. Masonik etiketimiz gereği derleme olan yazılarda kaynak gösterilmesini ve herkesin kendi gönderdiği yazıdan sorumlu olacağı bilinci ile tüm gönderilerin gönderenin adı ile yayınlanacağı konusunun anlayışla karşılanacağını umarız.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi Masonik Enformasyon kesinlikle bir grup değil,

bir paylaşım platformudur. Yapının "googlegroups" tabanında olması sadece teknik kullanım kolaylığındandır.

Uzun yıllardır mesleğin içerisinde olmamız ve çeşitli mesleki yazışma gruplarına üye olmamız vesilesi ile size ulaştık. Masonik Enformasyon platformunda yer almak istememeniz halinde, verdiğimiz rahatsızlıktan dolayı özür dileriz. masonik-enformasyon+unsubscribe@googlegroups.com adresine boş bir mail atmanız platformdan ayrılmanız için yeterli olacaktır."

Mayıs 2009'dan bu yana 14 ayda büyük başarı gösteren bu platformla ilgili olarak Erol Dolunay Kardeşle yapmış olduğumuz yazılı röportajı dikkatlerinize sunuyoruz.

Lütfen sayfaı çeviriniz

Masonik Enformasyon Platformunun ruhunu ve çalışanlarını oluşturan siz üç kardeş nasıl bir araya geldiniz, sizi bir araya getiren nedenler ne idi?

Masonik uygulamalar ve yaklaşımların daha iyi ve daha yararlı olması için eksikleri ve uygulamaları değerlendiren, masonik fikir alışverişinde bulunan kardeşler her zaman var olmuştur. Bizler de çokça bu kardeşlerle bir arada bulunduk. Zaman zaman kendi görüşlerimizi de kardeşlerimizle paylaştık. Bu süreçte fark ettiğimiz bir olgu, sadece eksiklerin söylendiği fakat olumlama olarak herhangi bir tez veya projenin getirilmemesi idi. Bu durum, Masonluk felsefesinin sadece bir şeyler almayı değil ama daha çok ve sürekli olarak vermeye dayandığını düşünen biz üç kardeşi de rahatsız ediyordu. Eksikler var ise bu konuda bir yaklaşım gerektiği düşüncesi ve ne yapabiliriz sorusu ile mesleğimizin gereği olarak her kardeşte bulunan görev bilinci bizleri bir araya getirdi.

M.E.P.'i ne için ve nasıl kurdunuz?

M.E.P 'i kurarken amaçlarımız

A- Kardeşlerimizin sahip olduğuna inandığımız ve bunun somut örneklerini çeşitli vesilelerle çokça gördüğümüz dayanışma bilincinin mesleki prensiplerimize uygun şekilde yaşama geçirilmesi için bir ortam yaratılması.

B- Masonik tarih konusunda çeşitli kaynaklardan tercüme ile elde edilen bilgi ve belgeleri bir disiplin ve düzen içinde kardeşlere aktarılması.

C- Masonik kültürün farklı bakış açıları altındaki zenginliğinin kardeşlerimize ulaşmasında katkı yapılması.

D- Dünya Masonluğundan haberlerle çeşitli gelişmeler ve uygulamalardan kardeşlerimizin bilgi sahibi olmasının sağlanması.

E- Kopyaları artık sahaflarda bile çok zor bulunan bu yüzden kaybolmaya yüz tutmuş tarihi nitelikteki dergi ve çeşitli yayınları elektronik ortama aktararak kardeşlerimizin kişisel bilgi dağarcıklarına kazandırılması.

Bugün de elektronik yayınlarımızda bu yaklaşımları mesleki prensiplerimize uygun olarak uyguluyoruz.

Tolun Savut

1995 yılında
066 numaralı
Çukurova Locasında
doğdu. İş değişiklikleri
nedeni ile, Doğan
Güneş, Vefa, Körfez
Localarında çalışma
fırsatı buldu. Halen
068 numaralı Güven
Locası üyesidir.
Derya hemşiremiz ile
evlidir ve 2 çocuğu
vardır.

Erol Dolunay

1987 yılında 3 numaralı
Ülkü Locası'nda tekeris
edildi. Anadolu yakasında
kurulan Granit,
Güzellik ve Akev
Localarının kuruluşuna
katıldı ve görev aldı.
2006 yılından itibaren
181 numaralı Vatan
Locasının amil azası
olarak çalışmalarına
devam ediyor. Nesrin
hemşiremizle evlidir
ve 1 çocuğu vardır.

Osman Kromer

1993'de 103 numaralı
Antalya Locasında
nura kavuştu. 2006
yılından bu yana
Koşuyolu şubemizde
çalışmakta olan
180 numaralı Kalkedon
Locası üyesi olarak
masonik yaşamını
sürdürmektedir.
Emel hemşiremizle
evlidir ve 2 çocuğu
vardır.

M.E.P. ile Masonik Obediyanslar arasındaki ilişki nedir?

Biz üç kardeş de üyesi olmaktan her zaman onur duyduğumuz Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının azasıyız. E-mail platformu olarak herhangi bir bağlantımız yoktur, muhataplarımızın Türkiye Büyük Locası'nın tanıdığı muntazam Hür-

mason olmaları yeterlidir. Üyelerimiz Dünyanın her yerinde, Türkçe çalışan Locaların amil azaları ve Türkçe bilen kardeşler olduğundan (ki oldukça geniş bir yelpazedir) uluslararası karakterinin de olduğunu ilave etmeliyiz. Bugün M.E.P. masonik kültür ve geleneklere bağlı, bağımsız ve uluslar arası bir enformasyon platformu olarak varlığını sürdürmektedir.

Diğer Mason kardeşlerin kurduğu e-mail gruplarından farkınız nedir?

Diğer grupların son derece saygın ve yararlı bir işlev gördükleri konusunda biz üç kardeş de fikir birliği içindeyiz. M.E.P. olarak en temel farkımız bir platform oluşumuz ve bu platformun rastgele değil bir misyon çerçevesinde faaliyetini ve kapsamını düzenlemiş olmasıdır.

Bu nedenle öncelikle biz örneklerine çok rastladığımız karşılıklı tartışmaya açık gruplar yerine tamamı ile bu seçeneğe kapalı bir platformuz.

Farklı düşüncüler elbette olacaktır. Masonik açıdan değerlendirebileceğimiz çalışmalar da yayınlarımızda yer alabilir. Ama bunların karşılıklı teatiyle tartışılmasına platformumuz kapalıdır.

Diğer çok önemli bir nokta da, mesleğimizin prensiplerine uygun olarak misyonumuzu gerçekleştirmek için çaba gösterdiğimizden, bizim çağrılarımızda gerek çağrı sahibinin, gerekse çağrıya cevap verenlerin isimlerinin platform üyelerine belirtilmemesidir.

Ancak cevap veren kardeş isterse, soru soran kardeşe bağlantı yapma olanağı verilmekte. Bu sayede hem gereksiz e-mail trafiğinin önlenmesi sağlanmakta, hem de talep edeni mağdur duruma düşürmeme gibi çok önemli bir prensibi korumanın yanı sıra mesleğimizin gerekleri arasında olan Ke-tumiyet ilkesine de sıkı sıkı uymaktayız.

Kimler üye olabiliyor ve kimler yararlanıyor?

M.E.P. bünyesine, tekris olmuş faal veya uykuda olan tüm (muntazam) Masonları almaktadır.

Bunun yanı sıra M.E.P.'in dayanışma hizmetlerinden;

Faal veya uykuda kardeşlerimiz ve bu kardeşlerimizin; anne ve babası, hemşiremi, evlatları, torunları, gelin ve damatları ile ebedi maşnka intikal etmiş kardeşlerimizden bize emanet olan kıymetli hemşirelerimiz ve evlatları koşulsuz olarak destek görmektedir. M.E.P. aynı zamanda, çok acil sağlık problemleri için haricilerle ve yukarıda tanımlanan kapsam dışında kalanlara (talebin bir kardeşimizden gelmesi koşulu ile) destek olabilmektedir. Bu özel durum dışında, tümüyle haricilere kapalıdır.

Bir dökümantasyon çalışmanız var mı? Yoksa da düşünüyor musunuz?

Başlangıçtan itibaren görünen ve görünmeyen (tüm üyelere ulaşmayan) bütün yazışmalar, Kardeşlerin bizlere yolladıkları ve bizim onlara yolladıklarımız kayıt altında tutulmaktadır. İleride (50 - 60 yıl sonra) masonik araştırmacılara, çalışabilecekleri kayıtlı belgeler bırakmamızın önemli bir görev olduğunu düşünüyoruz.

Sizleri üzen olaylar var mıdır?

Çokça vardır. Öncelikle maddi nedenlerle dayanışma olanaklarımızı sadece çok kısıtlı bir çevreye sunabilme şansımızın olması, bunu Masonluğun felsefesine uygun olarak tüm insanlara sunamamak bizi üzmektedir.

Sonra, çok nadir de olsa yapılan çağrıların olanaklar nedeniyle cevapsız kalması veya tatmin edici bir çare bulunamaması da bizi üzmemekte. Fakat en hazini, ilk zamanlarda "Burayı iş bulma kurumuna çevirdiniz", "Masonluğu ayağa düşürdünüz", "Masonluğun saygınlığını kaybettiriyorsunuz" eleştirilerini yönelten kardeşlerimizin olması. Ayrıca, Platformdan ayrılmak isteyen birkaç kardeşin, sebebi sorulduğunda mazeret olarak; sizden çok mail geliyor, mail kutum doluyor, dikkatim dağılıyor demesidir.

Neyse ki çok kısa sürede platformun çalışma disiplini, ciddiyeti ve alınan pozitif sonuçlar onlar tarafından da görüldü ki, böyle eleştiriler kalmadı.

Öte yandan yukarıda işaret ettiğimiz gibi bu süreçteki her belge ve bilgi ayrıntılı olarak kayıt edilmektedir. Gelecek nesiller bu eleştiriler konusundaki kararlarını kendileri verecektir.

Sizleri çok mutlu eden bir olayı isim belirmeden bize nakil edebilir misiniz?

Bizleri mutlu eden olay sayısı o kadar çok ki. Yine

de çarpıcı bir iki örnek vermek gerekirse; Burdur'da kaza geçiren bir kardeşimizin yakınına Burdur'da müdahale edebilmek üzere, İstanbul ve Adana'dan, Adapazarı'nda kaza geçiren bir kardeşimizin yakınına keza, İstanbul, Kocaeli ve Eskişehir'den kardeşlerimizin yardım etmesi tarifi zor bir kardeşlik örneğidir. Ayrıca, içinde bulunduğumuz zorlu süreçte çağrılarımız yoluyla iş bulan ve bir işe yerleştiğini duyduğumuz her kardeşimiz, hemşiremi veya yeğenimiz de bizi misli ile mutlu etmektedir.

Çalışma prensiplerinizi nelerdir? Gelecekle ilgili düşünceleriniz ve projeleriniz var mı?

Çalışma yapımızda bize ait bir iş bölümü ve rotasyon vardır. Alınan kararlar ve uygulamalarda, tıpkı masonik felsefenin bir yaşam biçimi haline dönüşmesi için gereken şartlardan birisi olarak işaret edildiği üzere eşit sorumluluk ve düşünce birliği sağlama-ya özel önem verilir.

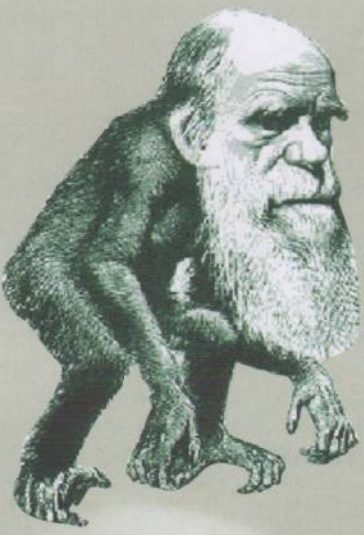
Hayallerimizde masonik kültürün yaygınlaşmasını sağlayabilecek bir yayın politikası yer almakta. Örneğin dünyaca ünlü Kessinger Yayın-evi'nin fotokopi yapılmış yayınları bizler için çok yüksek fiyatla satılmakta, onların

Türkiye'ye getirilmesi de ayrı bir sorun teşkil etmektedir. Olanaklarımız elverirse, geniş bir masonik yayın yelpazesini, isteyen kardeşlere basılmış olarak ulaştırabilecek bir hizmeti sunmak istemekteyiz. Keza nadir bulunan baskısı kalmamış veya ulaşılamayan Türkçe yayınları da bu hizmete dahil etmek istemekteyiz.

Daha ötesi ise "telaffuz edilemeyen sözcükler" halinde şimdilik.

Son bir sözünüz var mı?

Tamamıyla Amatör şartları zorlayarak, masonik prensiplere ve başlangıçtaki misyonumuza uygun olarak tam bir profesyonel anlayışla, mesaimizden ve ailemizle geçirdiğimiz zamanlardan arttırarak elde ettiğimiz sürelerde, yükün gittikçe artmasına rağmen masonik vefanın bir tezahürü olarak hayata geçirdiğimiz platformumuza, destek veren, ilgilerini eksik etmeyen, ismini bilmedikleri kardeşlerinin yardım çağrısına bir an düşünmeden koşan tüm üyelerimize teşekkür ediyoruz.

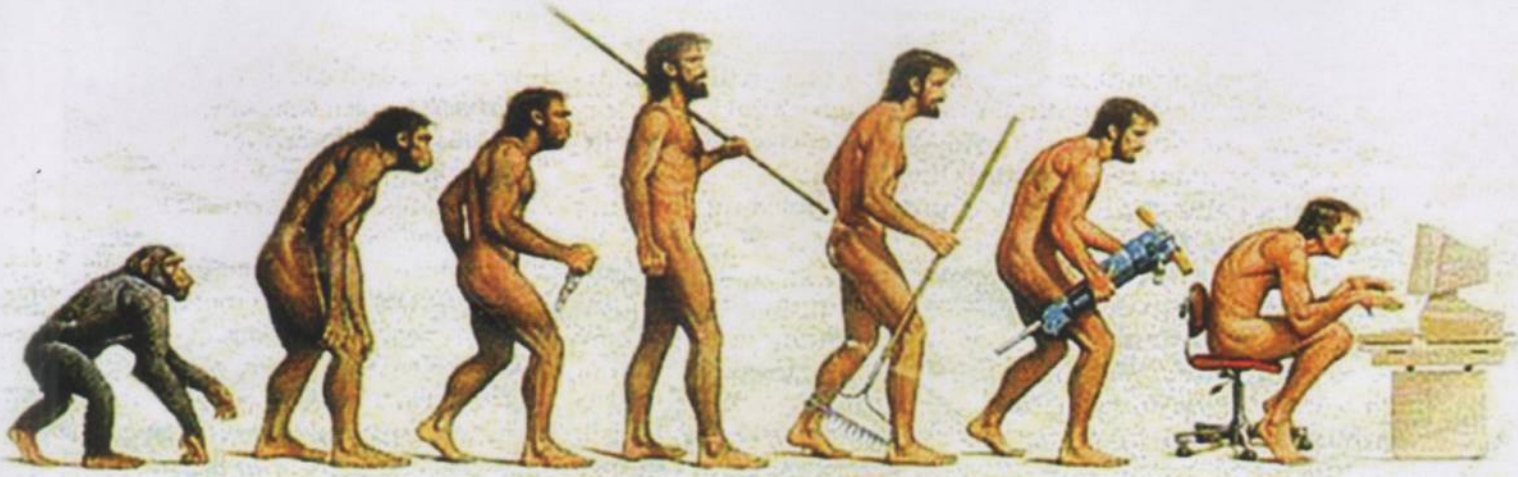
Mimar Sinan Locası seri
konferanslarından notlar...

DARWIN'İN TEORİSİ NASIL OLUŞTU?

Tübitak "Bilim ve Teknik" Dergisi yöneticisi Dr. Çiğdem Akduman, 200. doğum yıldönümü nedeniyle Dergi'nin kapağına Darwin'in resmini koyduğu için cezalandırılarak görevden alındı.

Ankara Mamak Uluönder ilköğretim Okulu öğretmeni Zeliha Avcı hakkında "müfredattan çıkarılmış olan Darwin'in teorisini öğrettiği" gerekçesiyle soruşturma açıldı.

Yılmaz Mazlumoglu (Mimar Sinan Araştırma Locası'nda yaptığı konuşmadan alınmıştır.)

Darwin hiç kıskanç davranmadı, bilgisini, buluşlarını hep paylaştı.

Evrım teorisini 2500 yıl önce Miletos'lu Anaksimander (MÖ 611-547) ileri sürmüş ve şöyle demişti:

"İlk canlılar denizde yaşayan iğneli kabuklu hayvanlardı; bunlar bir zaman sonra karaya çıktılar ve kabuklarını atarak yaşam şekillerini değiştirdiler. Bunların arasında insanın balıklardan belki de köpek balıklarından gelen ataları da vardı."

Darwin'inkine son derece benzer olan bu söylem hiç de tepkiyle karşılanmamıştı.

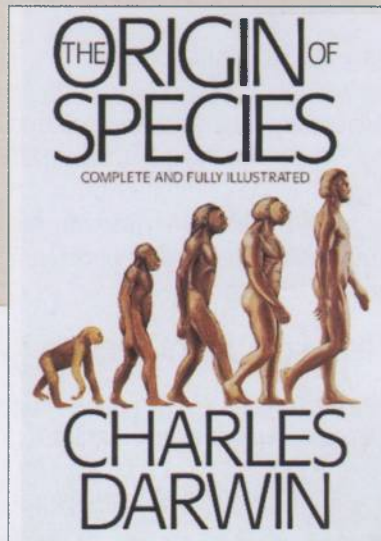
Dedesı, babası, amcası doktor olan Charles Darwin aile geleneğine uygun olarak tıp tahsiline başladı. Tıp tahsili sırasında daha çok taksidermi (hayvan doldurma) jeoloji ve bitkilerin sınıflandırılması, botanik konularıyla ilgilendi.

Çok geçmeden çocuğunun tıp için uygun kumaş olmadığına karar veren babası Robert Waring Darwin oğlunu tıbbiyeden alarak, doktorluk kadar olmasa da yine de saygın bir meslek olarak gördüğü papazlık için Cambridge Üniversitesi "Christ College"a teoloji tahsiline gönderdi.

Charles Darwin bu okulda teolojiyi sevmekle birlikte asıl ilgi alanının "doğa tarihi" olduğunu anladı. Yaptığı "kın kanatlı" böceklerle ait koleksiyonu hâlâ önemini korumaktadır. Ayrıca Prof. Henslow'un okuttuğu botaniğe de sonsuz ilgi duyuyordu. 1831 yaz aylarında Prof. Sedgwick'in araştırma öğrencisi olarak Galler'in jeolojik katmanlar haritasının çıkarılması ekibindeydi. Daha çok bu derslerden aldığı çok iyi notlar sayesinde teoloji tahsilini iyi derece ile tamamladı.

Yayımlandığı 24 Kasım 1859 den bu yana yüz elli yıldır tartışılan "Türlerin Kökeni" kitabı ilk olarak 1200 nüsha basıldı ve çıktığı gün tükendi. Kitap bugün hala tartışılıyor.

Bir keşif gezisi

Christ College'i bitirdiği 1831 yılı yazında, Kraliyet Doğa Bilimleri Derneği üyesi Botanik Profesörü Henslow, C. Darwin'i bir keşif gezisine çıkmaya hazırlanan HMS Beagle gemisinin kaptanına "hevesli bir doğa bilimcisi" olarak tavsiye etti. İki yıl sürmesi planlanan seyahat beş yıl sürdü. Güney Amerika sahillerinden Pasifik Okyanusu'na harita çizmek üzere çıkan Beagle gemisi Galapagos adalarına kadar yoluna devam etti, Avustralya'ya da uğradıktan sonra İngiltere'ye döndü. Yolda bitki ve hayvanları, fosilleri, jeolojik katmanları inceleyen Darwin, gemide yeterli yer olmadığından, uğradıkları limanlardan hocası Prof. Hanslow ve diğer ilgili bilim adamlarına numunelerini posta ile yolladı. Bu arada tuttuğu günlükte sorularını sıraladı.

Uğradıkları volkanik St. Paul adasında hayat nasıl başlamıştı? Bitkiler ve hayvanlar nispeten yeni olan bu volkanik oluşuma nasıl ulaşmıştı? Oysa dünya bir günde yaratılmamış mıydı? Batı kıyısında Santiago adasında yüksek volkanik kaya yamaçlarında mercan ve deniz kabuğu yatakları buldu. Patagonya'da deniz kabukları ve çakıllardan oluşan geniş düzlükler gördü. Bu kara parçalarının denizden yükselmiş olabileceklerini düşündü. Güney Amerika'da soyu tükenmiş devasa memelilere ait fosiller buldu. Aynı katmanlarda modern deniz kabuklularına ait kalıntılar da vardı. Yani bu memelilerin soyu yakın zamanlarda, her hangi bir iklim değişikliği veya doğal bir felaket olmadan, yani Nuh Tufanı olmadan tükenmişti.

C. Darwin bunları gördükçe bir başka yönden sarsılıyordu. Onun inancına ve bilgisi-

ne göre bu fosillerin Nuh Tufanı gibi büyük felaketlerde, kısa bir zaman diliminde ölen hayvanlara ait olması gerekirdi. Oysa ölümler bir kerede değil, uzun bir sürede gerçekleşmişti.

İnsanlar ve hayvanlar

29 Ocak 1833'de Amerika'nın en güney ucundaki Tierra del Fuego'ya geldiler. Buradan daha önce alınarak İngiltere'ye misyonerler tarafından medeniyet eğitimi görmek üzere götürülen ve eğitim tamamlandıktan sonra misyoner olmaları için tekrar alındıkları yere bırakılan 3 yerli "Yagan" eski inanç ve adetlerine dönmüşlerdi. Aslında Tanrı'nın kendi benzeri olarak yarattığı bu vahşi insanların eğitilemez olduklarını ve "insanların da hayvanlardan sanıldığı kadar uzak olmadığı" düşüncesine kapıldı.

1834 Ocak ayında Patagonya kıyılarında denizden 30 m. üzerinde ovanın çakıllı kumlarını örten kırmızı çamurların altında macruchenia adlı soyu tükenmiş bir hayvanın iskeletinin yansınsı buldu. Soyu tükenmiş türlerle yöredeki memelilerin fosilleri arasında gözle görülür bir akrabalık ilişkisi varmış gibi geldi Darwin'e. Bu düşünce soy zinciri kuramının gelişimini hazırladı.

20 Şubat 1835 de Concepcion adasında iken şiddetli bir deprem oldu. Bütün binalar yıkıldı. Tsunami çekildikten sonra kiremit tuğla kalas ve tek tük duvarlardan başka bir şey kalmamıştı. Bir İngiliz olarak ilk kez depremi yaşayan Darwin anılarında olayı şöyle yazıyor:

"Bir deprem en sabit fikirleri anında altüst eder; sabitliğin mihenk taşı olan yer yüzü, ayağımızın altında bir sıvı üstünde yüzen pek zayıf bir kabuk gibi titredir" (1835, 4 Mart)

Yolculuğun devamında geldikleri Galapagos adalarında yaşayan ispinoz'a benzer kuşlar Darwin'in özellikle dikkatini çekti. Bu kuşların anatomik özellikleri birbirine benzemesine karşın yaşadıkları adaya göre bazı önemli fiziksel farklılıklar gösteriyorlardı. Yerli halkın, yakaladıkları kaplumbağaların, şekline ve rengine bakarak hangi adadan geldiklerini anlayabildiklerini fark etti. Kaplumbağaların ve kuşların midelerini tetkik etti. Her bir çeşidin yaşa-

Galapagos adalarında ispinoz'a benzer kuşlar Darwin'in özellikle dikkatini çekti.

dığı adaya göre ayrı ayrı beslenme alışkanlıklarının olduğunu anladı. Her adada beslenme koşullarına göre ayrı bir tür oluşmuştu. Charles Darwin notlarına "kuşlar ve kaplumbağalar hakkındaki şüphelerim doğrusa, türlerin değişmezliği fikri sarsılacaktır" diye yazdı. (1835, 15 Eylül):

Avustralya'daki keseli sıçanlar-kangurular ve ornitorenkler gördükten sonra "acaba ikinci bir yaratıcı mı var" diye düşünmekten kendini alamadı.

Dönüş yolunda Tahiti yönünde (9 Kas.1835) C. Darwin hayatında ilk kez atol adalarını gördü. Mercan adalarında da oluşum sürüyordu. 1-12 Nisan 1836'de Keeling adalarında canlı mercanlar üzerinde çalıştı. Bu çalışma ile Darwin, mercan resiflerinin oluşumu ile ilgili bütün modern kuramların temelini attı.

Türlerin değişimi

Darwin hiç kışkanç davranmadı, bilgisini, buluşlarını hep paylaştı. Cambridge'de

hocası Henslow ile bitki örneklerini tasnif edip sıralandırıyor ve isimlendiriyordu. Seyahatten getirdiği örneklerden memeli fosilleri Richard Owen'a, soyu tükenmemiş memeli örneklerini George Robert Waterhouse'a, kuşları John Gould'a, balıkları Leonard Jenys'e, sürüngenleri de Thomas Bell'e gönderiyordu. Binlercesini de kendisine ayırdı. İncelediklerini ilgili üniversitelere, enstitülere, o konudaki uzmanlara ve müzelere yollayıp bilgisini paylaşıyordu. Buna rağmen ölümünde halâ dağıtılacak binlerce obje vardı. Yaşadığı kasaba halkına ve çocuklara araştırma zevkini aşılamış, onların merak duygularını geliştirmişti.

Charles Darwin çalışmalarına aralıksız devam ediyor, ara sıra yakın arkadaşı botanikçi Hooker'a gizli günlüğüne kaydetmiş olduğu hususları açıyordu. Nihayet bir gün Joseph Hooker'a yazdığı bir mektupta

"ilk baştaki görüşlerimin tam tersine, bütün türlerin değişir olduğu kanısına vardım.... Bu bir cinayeti itiraf etmek gibi bir şey" diyordu.

İşte bu cümle ile bir teolog, bir papaz adayı olan Charles Darwin ilim ve fenni simgeleyen gönye ve pergeli Kitab-ı Mukaddes'in üzerine koymuş oluyordu. (1844)

Darwin, doğadışı hiçbir şeyle uğraşmamıştı. Buluşlarından, araştırmalarından vardığı sonuçları teolojik ortamda hiç tartışmamış, insan yapısı hiçbir şeyi incelememiştir. Doğa dışı hiçbir şeye gönderme yapmadan ahlâkın soy kütüğünü ortaya koymuş, ampirik kanıtlarının tam olmadığı yerlere doğru adım atarken ihtiyatlı ve sorumlu davranmıştır. Tek amacı gerçeği bulmaktır. Kısaca "şakul gibi doğru ve gönye gibi güven vericiydi".

O, bir yaşam abidesi...

"Ülke Locası'nın Salı günleri yapılan her toplantısına hasta yatağından katılıyor. Kardeşlerini duyuyor, anıyor ve yaşıyor."

NEJAT ATAHAN KARDEŞ

Sedat Uygur

Ben Muhterem Nejat Atahan'ı 1979 yılında tanıdım. Muhterem Atahan 1975 yılında Ülke Locasında Üstadı Muhterem iken, Locasından yirmi altı kardeş ayrılıp İrem (55) Locasını kurmuşlar. 1979 da Nejat Atahan ve karndaşı Nejat Er İrem Locası'na tebenni ettiler. Bir yıl kadar sonra da tekrar Ülke (16) Locası'na geri döndüler. O bir yıl içinde Nejat Atahan'ı dinlemek, sohbet etmek fırsatını yakaladım.

1994 ten beri New York'ta

Üstat 1994'te çocuklarını görmek, hasret gidermek için Amerika'ya gitti.

Bir aylık güzel bir tatilin sonuna doğru, deniz kenarında ayakta iken şiddetli bir dalga O'nun aldı, sürükledi ve daha sonra kumsala çarptı. Boynu kırılmış ve ciğerlerine kum dolmuştu. Tedavi için Hawai Masonları onu hastaneye yatırdılar ve ilk masraflarını karşıladılar. Hastanede uzun süre yaşam ünitesine bağlı olarak tedavi gördü. İyileşme ümidi kalmadı. Hatta yaşam ünitesinin kapatılması önerildi. Kızları Bahar ve Gülperi, oğlu Ahmet ve hemşirelerimiz şiddetle karşı çıkıp bakımını üstlendiler ve bir süre sonra gerekli aranjmanları yaparak babalarını eve götürdüler.

Nejat Atahan'ın o günden beri boynundan aşağısı felçli. Yalnız beyni çalışıyor. Kazadan bir süre sonra ağır ağır da olsa konuşmaya başladı. Zaman zaman rahatsızlıkları oluyor ve hastaneye götürülüyor ve bir süre orada kalıyor.

Üstat her şeyi hatırlıyor. Özellikle 18 Nisan 1967 de Nejat Er, Adnan Sütmen, Hüseyin Köksal'la birlikte tekris olduğu günü, Mason olarak dolu dolu yaşadığı yılları, Locasıyla birlikte yaptıkları Ankara, İzmir, Bursa, Paris gezilerini, 1975'te Ülke Locası'ndaki Üstadı Muhteremliğini...

40. yıl madalyonu

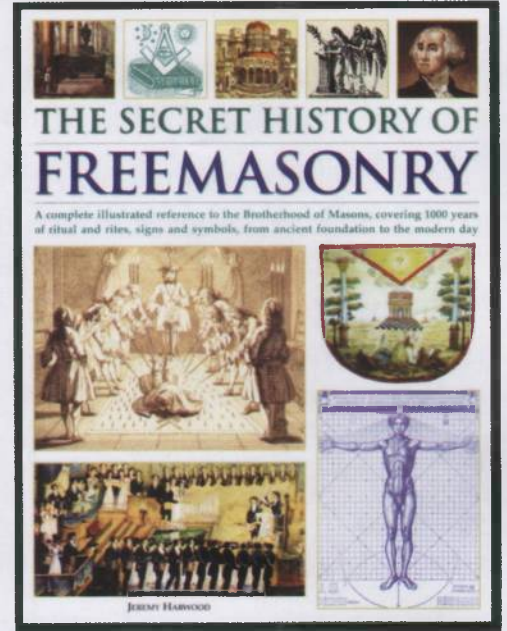
Karndaşı Amerika'ya ziyarete gittiğinde, çocuklarına uzun bir mektup yazdın Ülke Locasına gönderdi. Bu mektupta Ülke'nin 50.

Tom Amca'nın kulübesi Josiah Henson'ın hayat hikayesidir. Bu kitabın yayınlanması ve tiyatrodaki sahnelenmesinden sonra J. Henson kendi hayatını anlatan bir kitap daha yazdı. Kitabın adı: "Hayatta yaşananlar birçok defa romanlarda yazılanlardan daha enteresandır." Nejat Atahan'ın hikayesi buna bir örnektir.

Yakınları Nejat Atahan Kardeşin 40. yıl madalyonunu aldığı için çok duygulandığını anlattılar. Hemen teşekkür mektubu yazdırmış ve çocuklarının 80. yaş gününde kendisine hediye ettikleri "History of Freemasonry" isimli kitaptan bir tane alıp Mason kardeşleri için Türkiye'ye, Büyük Üstad'a göndermiş.

yılı kutladı. Yakınları Önceki Büyük Üstat Salih Evcilerli tarafından gönderilen 40. yıl madalyonunu aldığı için çok duygulandığını anlattılar. Hemen Büyük Üstat için teşekkür mektubu yazdırdı ve çocuklarının 80. yaş gününde kendisine hediye ettikleri "History

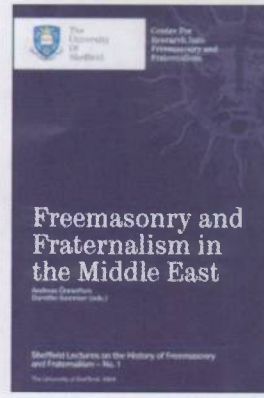

of Freemasonry" isimli kitaptan bir tane alıp Mason kardeşleri için Türkiye'ye, Büyük Üstad'a gönderdi. Büyük Üstat kendisine Mimar Sinan ve Tesviye dergilerinin CD'lerini gönderdi ve bundan sonra çıkacak sayıların da gönderilmesi için sekreterliğe talimat verdi.

Nejat Er Üstat, 2009 yılında gerçekleştirdiği ziyaretinden sonra Loca Kardeşleri'ne şunları söyledi:

"Ülke Locası'nın Salı günleri yapılan her toplantısına hasta yatağından katılıyor. Kardeşlerini duyuyor, anıyor ve yaşıyor."

Evrenin Ulu Miman, Muhterem Kardeşimize yardımcı olsun, O'nun yaşam iradesine güç katsın.

Sheffield Üniversitesi,
Hürmasonluk – Kardeşlik
Cemiyetleri Araştırma
Merkezi Kürsü Başkanı
Dr. Andreas Önnerfors:

"HÜRMASONLUK İLHAM KAYNAĞIDIR"

Hiçbir masonik ritüelde toplum içinde nasıl davranılacağını öğreten bir bölüm yok. Ancak geçmişte olduğu gibi günümüzde de birçok Mason bu ritüellerden ilham alıyor ve kendi değerlerine olan güvenle toplum içine çıkıyor.

Claudio Ionescu¹

Dr. Önnerfors²:

Hürmasonluk tarihini araştırma yolu olarak bir Masters programını başlattık. Program üniversitenin tarih bölümünde lisansüstü öğrencilere uygulanıyor ve Sheffield Üniversitesi Tarih Bölümü'nün organize ettiği genel masters programının bir parçası. Program dahilinde, *Hürmasonluk - Kardeşlik Cemiyetlerine Yaklaşım* diye bir de modül var.

Bu Masters programını internet üzerinden (on-line) kurs şeklinde de vermeyi amaçlıyoruz. Böylece, dünyanın her tarafındaki öğrenciler on-line öğrenme imkânına sahip olacaklar. Masters programının dışında, diğer fakültelerde öğrenci olan veya üniversite dışı meraklı kişilere yönelik Hürmasonluk hakkında değişik kurslar da taktim edeceğiz.

C.Ionescu:

*Neden bu merkezi Sheffield'de kurdunuz?
Londra'yı neden tercih etmediniz?*

Dr. Önnerfors:

Sheffield Üniversitesi nispetten yeni bir kuruluş ve yeniliklere açık olduğundan so-

nuç almamız daha kolay oldu. Oysa daha tutucu University College of London, Oxford veya Cambridge'de bu tür yaklaşımlar daha zor kabul görür.

C. Ionescu:

Sizin Mason olduğunuzu biliyoruz, ancak merkezin kurucusu selefiniz Prof. Andrew Prescott Mason değildir. Size göre, Hürmasonlukla ilgili bilgileri araştırmak ve yaymak hususunda bu iki şıkm hangisi daha verimlidir?

Dr. Önnersfors:

Pozisyonunuza göre değişik uygulamanız olur. Mason olmayan, Loca içindeki havayı bilmez ve Kardeşlerle birlikte araştırma yapamaz. Akademik olmayan kişi de üniversiteye başvurarak bir akademik tebliğ hazırlamak üzere fon talep edemez, öğrencilere ders veremez. Dolayısıyla bu şıkların her birinde bir kısıtlama vardır. Ben bu şıkları birlikte değerlendirebiliyorum.

İnandırıcılıkla ilgili ise sorun yok. Akademik açıdan Mason olup olmamanız önem taşımaz. Yaklaşımınızda daha özgür olabilme bakımından, bazen Mason olmamak avantaj sağlayabilir.

C. Ionescu:

Günümüzde Hürmasonluğun karşılaştığı en önemli problem nedir?

Dr. Önnersfors:

Genelde üye sayısında azalma görülebiliyor. Hürmasonluk hâlâ köktendinci ve aşırı tutucu siyasal kesimlerin saldırısına uğramaktadır. Akademik araştırmalar bu saldırıları dengeleyebilir. Hürmasonluğa karşı bu saldırılar, Masonluğun bir şer merkezi olduğuna dair inanan popüler kültürden, Katolik, Ortodoks, Protestan Kiliseleri köktendincilerinden, aşırı sağ ve aşırı sol güçlerden kaynaklanmaktadır.

C. Ionescu:

Doğu Avrupa ülkelerinde Hürmasonluk 1989'dan sonra yeniden kurulabildi. Doğu ile Batı Masonlukları arasında fark var mı?

Dr. Önnersfors:

Doğu Avrupa'da ulus devletlerin kurulmasında Masonluğun rolü Batı'dan daha önemli oldu. Burada entelektüel elit ile yönetici zümrenin doğrudan iletişim halinde olduklarını görüyoruz. Diğer taraftan, zamanında, Grand Orient, İngiltere Birleşik

Büyük Locası, İsveç Büyük Locası gibi kuruluşlar Batı'da da ulus devlet inşasına katkıda bulunmuşlardı.

Akademik açıdan, sorunuza cevaplamaya gelince, her ikisine olan yaklaşımlarımda büyük fark olmaz.

C. Ionescu:

Geçmişte olduğu gibi, dünyanın hâlâ Hürmasonluğa ihtiyacı var mıdır?

Dr. Önnersfors:

Evet, mutlaka. Tabiidir ki hiçbir masonik ritüelde toplum içinde nasıl davranılacağına öğreten bir bölüm yoktur. Ancak geçmişte olduğu gibi, günümüzde de birçok Mason bu ritüellerden ilham alır ve büyük bir güvenle toplum içine çıkar. Siyasal ve ekonomik otoritelerin, dünyanın her bir yanında, iflas ettiği veya iflasa yaklaştıklarını gördüğümüz bir zamanda bu çok önemli. Şimdi dünya çapında bir iktisadi kriz içindeyiz, yıpranmamış otorite kaldı mı? Hürmasonluk, üyelerinin haricindeki lere de ilham kaynağı olabilir.

C. Ionescu:

Şimdi son olarak masonik ve harici özgeçmişinizi bize özetleyebilir misiniz?

Dr. Önnersfors:

1971'de bir İsveç - Alman ailesinde doğdum, Batı Almanya'da büyüdüm ve İsveç'e askerlik görevimi yapmak üzere git-

tim. O zamandan bu yana çoğunlukla İsveç'te yaşadım. Henüz 25 yaşımdayken Zanaatımıza (Craft) katıldım ve İsveç Localarının muhtelif derecelerinde faaliyette bulundum.

Akademisyen olarak Doğu Avrupa'yı İnceleme Kürsülerinde, özellikle düşüncelerin tarihini ve insanların nasıl düşündüklerini araştırdım. Başından beri Aydınlanma Dönemine merak sardım, Mason olarak da ritüel ve onun ifade edilme tarzı ile Aydınlanma İdeolojisi arasında yakın ilişkiyi keşfettim.

İsveç - Alman kültürel etkilenmesi ve bunda Hürmasonluğun işlevi ile ilgili bir çalışmayı 2003 yılında yayımladım. Daha sonra, Doktora ötesi çalışmalarında İsveç Hürmasonluğu üzerine odaklandım. Arada Almanya'da Freiburg Üniversitesi ile Fransa'da Nice Üniversitesi'nde çalıştım ve oradan Sheffield için teklif aldım. Böylece, ailemle birlikte Avrupa'da bir hayli dolaştık. Biri erkek, dört çocuk babasıyım.

Konferanslar için sürekli dolaşan faal bir akademisyen, aynı zamanda da faal bir Mason olmanın yanında aile babası olmanın zorlukları var. Bütün bu işleri birlikte yürütmeye çalışıyorum. İtiraf etmeliyim ki bunda zaman zaman zorlanıyorum.

1- Masonic Forum, Romanya Büyük Locası Dergisi, No. 38, 2009 yaz sayısı.

2- Bkz. "Hürmasonluk ve Kardeşlik Dergisi" syf.54

Hiç şüphe yok ki
Türkiye Cumhuriyeti'nin
temeli burada atıldı.
Hayatı ebediyesi burada
tecviz edildi.

K. Atatürk

Geçmiş nesillerin acısını,
gelecek nesillerin azim ve
iradesini sembolize ediyor.

DUMLUPINAR ANITI

Levent Aksüt

Yüksek Mühendis Mimar

1 963 yılında Milli Savunma Bakanlığı Dumlupınar Anıtı için bir mimari müsabaka açtı. Bu müsabaka ile Kurtuluş Savaşımızın kesin sonucunun alındığı ve Atatürk'ün savaşı bizzat yönettiği Zafer Tepe'de bu büyük olayı sembolize edecek bir anıt dikilmesi gündeme geldi.

Biz de bu müsabakaya girmeyi bir vazife bilerek ortağım Yaşar Marulyalı ile şartnamayı aldık ve çalışmaya başladık. Ancak nasıl bir şey yapacağımıza günlerce karar veremedik. 26 Ağustos, 30 Ağustos savaşı ve zaferi 1922 de yaşanmış. Ben doğmadan sekiz yıl önce. Biz o günleri görmedik, o acıları yaşamadık. Ama Büyük Atatürk'ün onun silah arkadaşlarının kahramanca vatanını müdafaa eden şehit olan bacılarının ve erlerinin bize emanet ettikleri cennet vatanımızda yaşıyorum.

Günlerce bir doğum sancısı çeker gibi çalıştım. O günleri beynimde yaşamaya uğraştım. O günleri yaşayan, o savaşları kazanan rahmetli İsmet İnönü'nün müsabaka şartnamesinde yazılı sözleri ilham kaynağımız oldu.

Anıtsal sözler

Ne diyordu İsmet İnönü müsabaka şartnamesinde:

"Milletimizin seçilmiş sanatkârlarından geçmiş nesillerin acısını, gelecek nesillerin azim ve iradesini dile getirmelerini isteriz. Bu müsabakaya katılanları ruhlarını Dumlupınar öncesi ve o devrin duyguları içinde besleyip kaynatarak, sanatları ile tarihimizin şanlı verimli, gelecek günlere

Bu anıt, milli birlik ve beraberliğimizin milletimizi her zaman zafere götüreceğinin sembolü olup, milletimizin parçalanmasını ve ilerlemesini istemeyen güçlerin sonunda yenileceğinin bir ifadesi olarak yaşamaktadır.

yol gösterecek büyük bir olayını canlandırmalarını dilerim. Büyük Atatürk kendilerine ilham verecek ve çalışmalarını tebrik edecektir."

Bu sözlerin kendisi anıttı. Biz bu sözleri mimarimiz ile görünür hale getirdik. Schopenhaur, mimari için "donmuş müziktir" der. Bana göre de Dumlupınar Zafer Anıtı İsmet İnönü'nün anıt için söylediği sözlerin maddeleşmiş şeklidir.

Müsabakaya katıldık ve sonuçta bizim projemiz birinciliğe layık görüldü.

Farklı bir anıt

Anıt o tarihe kadar yapılmış olanlardan farklıydı. İçinde gezerek bütün savaş alanlarını gözlemek imkânı yaratılmıştır.

Anıtın yapıldığı bölgeye her yıl 30 Ağustos'ta civar köylerden yüzlerce insan gelir, onların ihtiyaçları için arazide çeşmeler, yeraltı wc'leri, yapılan merasimi izleyenler için tribün, merasim dışında gelenler için misafirhane, askeri konaklama yerleri ve genel arazi tanzimi de yapıldı. Müze binası inşa edildi. Bu binada askeri eşyalar, savaştan birkaç gün önce Atatürk, İnönü ve Fevzi Çakmak Paşa'nın üzerine haritaları sererek çalıştıkları Çalköy' deki kağıdı da sergileniyor.

Anıt, Kurtuluş Savaşımızın etaplarını ve 19 Mayıs 1919'da Atatürk'ün silah arkadaşları ile Samsun'a çıkması ile başlayan ve 30 Ağustos 1922'de nihayetlenen zaferi Türk Milletinin birlik ve beraberlik

içinde bütün güçlükleri yeneceğini sembolize eder.

Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Bandırma vapuru ile Samsun'a giderken yanında bulunan on yedi silah arkadaşı içinde şu Kardeşlerimiz de vardı :

- 3. Kolordu Komutanı Albay Refet (General Bele)
- Topçu Komutanı Binbaşı Refik Bey (Refik Saydam)
- Müfettişlik Sağlık Bakanı Dr. Albay Tali Bey (Öngören)
- Karargâh Erkânı Harbiyesi İstihbarat ve Siyaset Şube Müdürü Kurmay Binbaşı Hüsrev Bey (Gerede)
- Müfettiş Kurmay Başkanı Manastırlı Kazım Bey (General Dirik)
- Müfettişlik Başyaveri Yüzbaşı Cevat Abbas (Gürer)

Anıtta alçaktan başlayan birinci blok Atatürk'ün Samsun'a çıkışını, milli mücadelenin başlamasını, ona ters yönde oluşan ikinci blok bu harekete mani olmak isteyen güçleri, ilk hareket istikametindeki üçüncü blok vatani kurtarmak için yapılan toplantıları, hareketleri, buna karşı ters yöndeki üçgen kurtuluşa mani olmak isteyen dâhili ve harici güçleri ifade eder.

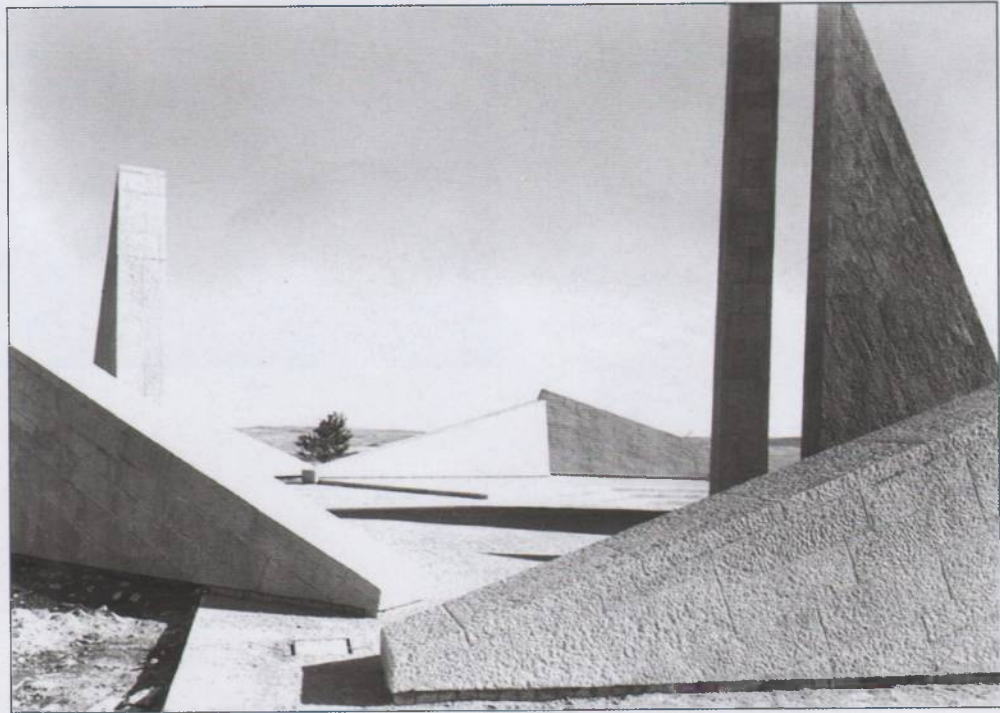
Savaş bu şekilde, kurtuluş yolunda çalışanlarla onlara karşı koyan güçlerin mücadelesiyle devam eder. Sonunda bütün kurtarıcı güçlerin toparlanmasıyla 1. İnönü, 2. İnönü, Sakarya ve Dumlupınar Savaşlarının kazanılmasıyla Büyük Zafer elde edilir. Son blok Zaferin sembolüdür.

Bu anıt, milli birlik ve beraberliğimizin her zaman milletimizi zafere götüreceğinin sembolü olup, milletimizin parçalanmasını ve ilerlemesini istemeyen güçlerin sonunda yenileceğinin bir ifadesi olarak yaşamaktadır.

26 Ağustos 1922'de Kurtuluş Savaşımızın kesin sonucunun alındığı bu yerde Büyük Atatürk şöyle demiştir:

"Hiç şüphe yok ki Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli burada atıldı. Sonsuza dek sürecek hayatına burada imkân verildi."

Bundan sonra iktisat sahasında başarı gerekmektedir. Safsata ve hurafeler kafadan çıkartılmalı, gelişmeyi engelleyecek işlemler bertaraf edilmelidir. Ey yükselen yeni nesil Cumhuriyeti biz kurduk siz devam ettireceksiniz."

Anıtta alçaktan başlayan birinci blok Atatürk'ün Samsun'a çıkışını, milli mücadelenin başlamasını, ona ters yönde oluşan ikinci blok bu harekete mani olmak isteyen güçleri ifade ediyor.

Anıtın kaplanması

Anıt betonarme üzeri Çanakkale Kestanol'da bulduğum mor granitlerle kaplanmıştır. Granit derzleri yatay olmayıp üçgenlerin istikametindedir. İnşaat esnasında Dumlupınar'da, Anıt'ın yapıldığı arazide kaldım. Müsabakanın projesini 1963 yılında hazırladık. Anıtın inşaatını 1964 yılında bitirdik.

Bundan çok sonra, 1965 yılında Time mecmuasında Amerika'da Cumhurbaşkanı Roosevelt için açılmış ve ünlü mimar Marcel Brouer tarafından kazanılmış bir anıt projesinin ilk defa kamuya takdiminde bizim projemize olan benzerliği dikkate şayandır.

Ancak bu proje inşa edilmemiştir.

Ham taşın derinlerden zirveye yolculuğu

SU ALTINDA KARDEŞLİK...

TESVİYE

Türk Masonluğunun
100. Yıl Kutlama
Etkinlikleri
çerçevesinde iki
aşamalı scuba dalış
ekspedisyonu
gerçekleştirildi.
100. yıla ithafen
sembolik 100 metreye
yapılan derin dalış
ekspedisyunun ilk
ayağı Çeşme'de
gerçekleşti. Nemrut
Krater Gölü'nde
yapılan irtifa dalışı da
final ayağı oldu.

Sancar Uğuryol

Projenin gerekçesi

Yüzüncü Yıl Kutlama Etkinlikleri doğrultusunda bilim ve teknolojinin kullanımıyla insanın sınırlarını zorlayarak doğal ortamının dışındaki uç noktaları keşfetme ve masonik iz bırakma arzusu, Ham Taşın, Küp Taşa dönüşme çabasının sembolik yorumu,

Proje amacı;

Şakul'ün kılavuzluğunda inilen dalış noktalarına Ham Taş ve

Çeşme:
Derin Dalış

Nemrut Krater Gölü:
İrtifa Dalışı

Küp Taşın bırakılması, derinliklerden elde edilen suyun zirvede tekrar derinliklere teslimi olarak belirlendi.

HKMEL Büyük Locasından alınan izinle ekspedisyona hazırlık çalışmalarına başlandı. Proje yöneticisi olarak 32 no lu Şefkat Locasından Sancar Uğuryol ve sualtı görüntülemekten sorumlu 150 no lu Sebat Locasından Saygun Dura güvenlik dalıcısı olarak 181 nolu Vatan Locasından Selçuk Öznel'dan oluşan ekspedisyona ekibi oluşturuldu.

Kardeşlik dayanışmasının güzel bir örneği;

Ekspedisyona İstanbul Vadisinden, Ankara ve İzmir Vadilerine duyurulmasıyla birlikte birçok destek ve başarı mesajı alan ekspedisyona ekibimiz 7 Ağustos günü birinci ayağı gerçekleştirmek üzere İzmir'e doğru yola çıktı. Bu noktada projemize destek vermek için bize ulaşmaya çalışan tüm Kardeşlerimize sonsuz teşekkürler.

Açıkçası bu kadar yoğun bir desteğin olacağını ve ekspedisyona katılım talebinin oluşacağını baştan planlayamamıştık. Sanırım ekspedisyona zayıf halkasını bu yoğun talep oluşturdu, bir çok Kardeşimizi dalış teknesine gerek çevre koşullarının gerekse de deniz şartlarının elverişsiz olmasından dolayı davet edemedik. Ama onlardan aldığımız destek bizi çok onurlandırdı.

İzmir dalışı öncesi öyle bir telefon aldık ki bu Kardeşimizi ekspedisyona ekibine katmadan edemedik: Sağlık Bakanlığı İzmir Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi Başkanı, İzmir 112 Acil Ambulans Servisi Sorumlu Hekimi aynı zamanda Dalış Eğitmeni de olan 72 no lu Başarı Locasından Dr. Süleyman Gökşen Kardeşimiz de böylece aramıza katılmış oldu.

İlk ayak

Ekspedisyona birinci ayağında 100. yıla ithafen sembolik olarak 100m.ye trimix sistemi kullanarak bir dalış gerçekleştirildi. İzmir Çeşme bölgesinde 8/9 Ağustos tarihlerinde trimix sistemi kullanılarak gerçekleştirilen derinliğe adaptasyon ve sualtı görüntülemeleri dalışlarını takiben 10 Ağustos'ta planlanan 100 metre dalışı hava ve deniz koşullarının elverişsiz olmasından ötürü İzmir Zeytinli bölgesine kaydırıldı.

Proje yürütücüsü Sancar Uğuryol, kara ve su altı görüntüleme sorumlusu Saygın Dura, tıbbi ilk yardım müdahalecisi ve kurtarma dalıcısı Selçuk Öznel dalıştan önce son kontrolleri yaparken.

Dalış noktası koordinatlarını acil yönetim planı doğrultusunda Dr. Süleyman Gökçek aracılığı ile Hava Ambulans Komuta Merkezine bildirildi. 10 Ağustos Pazartesi gerçekleştirilen dalış Şakulün kılavuzluğunda inilen dalış noktasına Ham Taşın bırakılması ve derinliklerden alınan tuzlu suyla ekspedisyona birinci ayağı tamamlandı.

İkinci ayak

Ekspedisyona ikinci ayağı için 4 Eylül tarihinde Van'a uçuldu. Nemrut Krater Gö-

lünde gerçekleştirilecek dalış için 5 Eylül Cumartesi Bitlis'e karayolu ile geçildi.

Altı saatlik irtifaya uyum bekleme aklimitasyon gerçekleştirildikten sonra başlanan dalışta Şakul kılavuzluğunda inilen dalış noktasına Küp Taş bırakıldı. Deniz dalışında derinliklerden alınan tuzlu suyun zirvede tatlı su ortamına teslim edilmesiyle ham taşın, küp taşa dönüşme çabasının sembolik yorumu tamamlandı.

Ham Taş'ın Derinliklerden Zirveye Yolcu-

SANCAR UĞURYOL

**Proje Yürütücüsü,
Ekip Lideri, Baş Dalgıç**

1964 Newyork doğumlu. 1987 de PADI International College'dan (Santa Ana CA) Dalış Eğitmeni olarak mezun oldu. Profesyonel ileri eğitimine devam ederek 1993 te Medic First Aid Instructor, 1995 te IDC Staff Instructor ve Master Instructor seviyelerini aldı.

1997 yılı itibari ile Kurs Direktör, PADI Eğitmen Yetiştirici ve Tıbbi İlk Yardım Eğitmen Yetiştiricisi seviyelerine yükseldi. 2003 yılında EFR (Emergency First Response) Instructor Trainer oldu. Halen Türkiye'de aktif olarak görev yapan 5 PADI Eğitmen Yetiştiricisinden biridir.

Arama Çıkartma Dalışı, Batık Dalışı, Bilimsel İnceleme Dalışı, Derin Dalış, Gece Dalışı, İlk Yardım Oksijen Kullanımı, Kuru Elbise Dalgısı, Navigasyon Dalışı, Nitrox Dalış, Teknik Dalış ve Yarı Kapalı Devre - SCR- Dolphin üzerine uzmanlıkları var. 1000'in üstünde dalgı ve tıbbi ilkyardımcı, 300'ün üstünde Dalış Lideri, Asistan Eğitmen, Uzmanlık Eğitmeni ve 250'yi aşkın Dalış Eğitmeni ve Tıbbi İlk Yardım Eğitmeni yetiştirdi.

Red Bull Air Race Türkiye ayağında Sualtı Kurtarma Grup Amirliği yapmıştır. 2006 ve 2007 yıllarında Platin Kurs Direktör seçilmiştir.

SAYGUN DURA

**Kara ve Sualtı
Görüntüleme Sorumlusu**

1964 yılında Adana'da doğan Saygun Dura, 1989-1996 yılları arasında bir reklam ajansında Fotoğrafçı ve Fotoğraf Direktörü olarak çalışmış olup, 1996'dan günümüze, kendi Atölyesinde Tanıtım Fotoğrafçısı olarak meslek yaşamına devam etmektedir.

Bir çok üniversitede Tanıtım Fotoğrafçılığı ve Yaratıcı Fotoğrafçılık üzerine seminerler veren Dura, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Grafik Bölümü, Bahçesehir Üniversitesi İletişim Fakültesi ve İstanbul Fotoğraf Merkezi'nde Tanıtım Fotoğrafçılığı, Stüdyo ve Işık Teknikleri dersleri vermektedir.

İstanbul ve New York'da kişisel sergiler gerçekleştirmiş olup, birçok karma sergiye katılmış, seçici kırıllarda bulunmuş, panellerle iştirak etmiştir.

Saygun Dura'nın diğer profesyonel uğraşları ise Sualtı Fotoğrafçılığı ve Scuba Dalış Eğitmenliği'dir. 500'ün üstünde kayıtlı dalışı vardır. 2008 TSSF Türkiye Macro Fotoğraf Birinciliğine sahiptir. Sualtına yönelik bir fotoğraf sergisi ve kitap projesi devam etmektedir.

SELÇUK ÖZNAL

**Tıbbi İlk Yardım Müdahalecisi
ve Kurtarma Dalgısı**

11.02.1966 da Tekirdağ'da doğdu. İlk, Orta ve Lise eğitimini aynı şehirde tamamladıktan sonra 1983 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne girdi. Üniversite eğitimini Matematik Mühendisi olarak tamamlayıp, Sistem Analist yüksek lisans programına devam etti. Askerlik görevini Ordu Bilişim subayı olarak bitirdikten sonra Wang Computer Systems şirketinde Sistem Analisti/Programcı olarak 5 yıl çalıştı. Renaissance zincirinde Bilgi İşlem Yöneticisi olarak çalıştıktan sonra 1997'de Digital Corporation'da işe Teknik Danışman olarak başladı, ardından Compaq ve HP firmalarında Ürün ve Satış Yöneticisi olarak görevler aldı. Halen HP'de Veri Depolama İş grubundan sorumlu olarak çalışmaktadır. Evli ve bir kız çocuk babasıdır.

Scuba dalış hayatına 1999 da CMAS sertifikası alarak başladı ve şu anda 2* CMAS eğitmeni sertifikasına sahiptir. 2005 yılında PADI Instructor Development eğitimi alarak Open Water Scuba Instructor ve EFR Instructor oldu.

Ayrıca bu süreçte TSSF Cankurtarma, DAN Europe First Aid Provider, Emergency First Response eğitimlerini başarıyla tamamladı.

500'ün üzerinde kayıtlı dalışı vardır, amatör sualtı fotoğrafçılığı da yapmaktadır.

luğu Ekspedisyona oluşmasında katkıda bulunan ekspedisyona planlama aşamasından, tamamlanmasına kadar en az benim kadar emek koyan, zaman harcayan tüm Kardeşlerime teşekkür

ederim. Ekspedisyona ekibi olarak HKMBL'ye daha nice başarı ile dolu 100 yıllar diliyoruz. Evrenin Ulu. Mimar bizlere destek olsun, Kardeşlik sevgisi dört bir yana yayılsın.

Cemiyet-i İlmiye-i
Osmâniye'nin Amblemi

Tamer Ayan

Royal Society modelinde kurulan Cemiyet-i İlmiye-i Osmâniye ve...

SERVET-İ FÜNÛN

Batı'da bilim derneklerinin 17. yüzyıldan itibaren kurulmaya başlandığı görülür. Academia dei Lincei 1603'de, L'Académie Française 1635'de, Royal Society 1662'de ve Academia St. Petersburg 1727'de oluşturulmuştur. Bu cemiyetlerin hepsi de devlet desteği ile kurulmuş ve uzun ömürlü bilim merkezleridir. Osmanlı Devleti'nde ise, bilimsel cemiyet ihtiyacını konaklarda karşılamağa çalışırlar. Bunlar daha ziyade dost toplantısı sayılabilecek düzenli bilim sohbetleridir.

Beşiktaş Cemiyet-i İlmiyesi adlı topluluk, 1815 yılında Sultan II. Mahmut zamanında Beşiktaş'ta yalısı bulunan, 1797 -1800 yılları arasında İngiltere'de büyükelçilik yapmış İsmail Ferruh Efendi (öl. 1840) ile Şânizâde Atâullah Efendi, Melekpâşazâde Abdülkadir Bey ve Kethüdâzâde Arif Efendi (öl. 1849) genellikle kendi aralarında, zaman zaman dışarıdan gelen bazı öğrenci ve dinleyicilerin katıldığı din, felsefe, tıp, fen ve edebiyat konularında bilimsel konuşma ve tartışmalar yapmaktaydılar. Bunlar İslâmî bilimlerle ilgilenmeleri yanında Batılılarla da temas halindeydiler. Cemiyet, Batılı anlamda bilimsel cemiyet olmaktan çok, Doğulu anlamda irfan topluluğu ve bir entelijansiyadır. 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın ortadan kaldırılması ile birlikte topluluk mensupları da Bektaşîlik'le suçlanarak sürgüne gönderilirler. Bu suçlamanın en ünlü kurbanı, zamanın bir tıp ve tarih bilgini olan Şânizâde Atâullah Efendi'ye olmuştur. Felsefi düşüncelerinden dolayı Bektaşîlik'le suçlanarak sürülmüş, ancak sonradan affına ilişkin hüküm gelince idam hükmünün geldiğini sanarak kalp durmasından ölmüştür.

Tanzimat'la birlikte

Tanzimat'ın getirdiği geniş çaptaki modernleşme hareketiyle Osmanlı Devleti'nde eğitimi yeniden düzenleme, bilim ve teknikte ilerleme hedefine yönelik olarak "meclis" ve "encümen", adı altında bazı resmî kuruluşlar oluşturulmuştur. Bunların ilki, Abdülmecit'in emriyle eğitim sistemi-

Tıp ve tarih bilgini olan Şânizâde
Atâullah Efendi'nin anıt mezarı.

nin ıslahı için kurulan Meclis-i Muvakkat'tır. Bu mecliste alınan kararları uygulamak üzere bir de Meclis-i Maarif-i Umumiye oluşturulmuş ve burada eğitimle ilgili bazı temel kararlar alınmıştır. Bu kararlar arasında İstanbul'da bir Dârü'l-fünûn kurulması da vardı. 1851 yılında, Dârü'l-fünûn da okutulacak ders kitaplarının ya-

zılması ve çevrilmesi için 4 Mayıs 1853 tarihinde Encümen-i Dâniş adıyla bir kurul oluşturulmuştur. Gerek Encümen-i Dâniş gerekse adları geçen meclisler devlet tarafından oluşturulmuş ve maarif politikasına uygun çalışmalarda bulunmuş kurumlardır.

Dârü'l-fünûn kitaplarını yazmak için oluşturulan Encümen-i Dâniş'in görevini kay-

betmesi üzerine, Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye adı ile başka bir Cemiyet kurularak bu eksik kapatılmaya çalışılır. Petersburg Büyüyük Elçisi Halil Şerif Bey 19 Nisan 1861 tarihli bir dilekçe ile bir tür özel akademi olan Cemiyet'in kuruluşunu devlete haber verir ve tüzüğünü ekler. Devlet eliyle, bir Cemiyet kurma fikri, Encümen-i Dâniş'in işe yaramadığını gören Âli ve Fuad Paşalardan çıkmıştır. Cemiyet, dinî sorunlar ve politika dışında her türlü "ulûm ve maarif dair" kitap ve dergi yazımı ve çevirisi olacaktır. Ayrıca belirli günlerde herkese açık dersler verilecektir. Cemiyet'in giderleri üyeler tarafından her ay verilecek aidatlarla karşılanacak; devlete hiçbir şekilde yük olunmayacaktır. Devrin sadrazamı Keçecizade Fuad Paşa, cemiyetin ileride fesh edilmesini engellemek için padişah'tan da irade çıkarılmasını ister; 23 Mayıs 1861 tarihinde dilekçesi üzerine, hemen ertesi gün 24 Mayıs 1861'de kurulur.

Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye'nin kurulduğu sırada Cemiyet'e üç ayrı statüde üye alınacaktır: Daimî Üyeler, Daimî olmayan Üyeler ve Muhabir Üyeler. Daimî olan ve olmayan üyelerde gerekli özellikleri taşıdıktan, Türkçe veya Arapça ve Farsça'yı lâyıkıyla bildikten başka yanında Fransızca, İngilizce, Almanca, İtalyanca ve Rumcadan birini de bileceklerdir. Daimî Üyeler, mutlaka 'tebaa-ı Devlet-i Âliye'den seçilecekler; üye seçim ve kaydında din, ırk ve cinsiyet farkı gözetilmeyecektir. Cemiyet'in, daimî üyelerinin 16'sı Tercüme Odası'ndan, 3'ü Mühendishane hocası, 2'si kurmay subay ve 1'de Harbiye'de subaydı. Daimî üyelerden 11'i gayrimüslimdi. Kurucu üyeler arasında "ulema"dan hiç kimsenin olmaması dikkat çekicidir. Bilim adamı ve devlet erkânı ile ünlü tarihçi Joseph von Hammer, sözlükçü ve gramerci James William Redhouse (çok daha önce Müslüman olarak Mustafa adını almıştır) gibi yabancı bilginler üye olmaktadır.

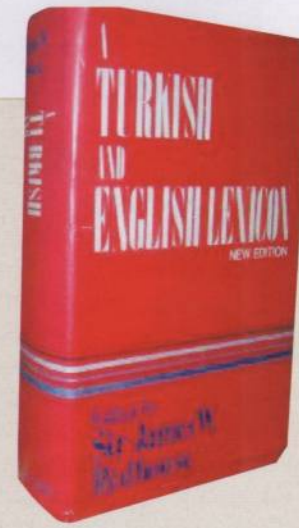
Cemiyet'in kurucular listesinde 33 daimî, 8 daimî olmayan olmak üzere toplam 41 üyenin adları yer almıştır. İdare Meclisi olarak şu görevler belirlenmiştir. Başkan Halil Şerif Bey (Petersburg Büyüyük Elçisi); Başkan Baş Yardımcısı Münif Efendi (Ticaret Mahkemesi Reisi); Başkan İkinci Yardımcısı Sait Efendi (Mühendishane hocalarından, İngiliz Sait Paşa); Baş Kâtip Kadri Bey (Meclis-i Tanzimat çevirmeni); İkinci

James William Redhouse

Joseph von Hammer

Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye Cemiyeti'nin Daimî Üyeleri, mutlaka 'tebaa-ı Devlet-i Âliye'den seçilecekler; üye seçim ve kaydında din, ırk ve cinsiyet farkı gözetilmemektedir. Cemiyet'in, daimî üyelerin 16'sı Tercüme Odası'ndan, 3'ü Mühendishane hocası, 2'si kurmay subay ve 1'de Harbiye'de subaydı. Daimî üyelerden 11'i gayrimüslimdi. Kurucu üyeler arasında "ulema"dan hiç kimsenin olmaması dikkat çekicidir. Bilim adamı ve devlet erkânı ile ünlü tarihçi Joseph von Hammer, sözlükçü ve gramerci James William Redhouse (çok daha önce Müslüman olarak Mustafa adını almıştır) gibi yabancı bilginler üye olmaktadır.

Kâtip Sadullah Bey (Tercüme Odası); Fransız Kâtibi Karabet Efendi (Meclis-i Hazain "Hazine" memuru); Kütüphane Memuru Vordt Efendi (Meclis-i Ticaret üye) ve Hazine Emini İstefan Efendi (Ticaret çevirmeni)'dir.

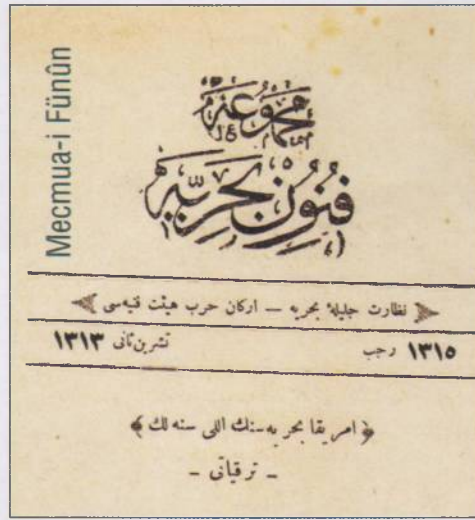
Büyüyük elçi Şerif Bey, görev gereği Petersburg'a geri döner. Cemiyet'in devletle olan sorunları Sami Paşa'nın; idarî sorunları ise Münif Efendi'nin üstüne kalır. Sami Paşa'da Mısır'a gidince, Cemiyet'e ait bütün sorumluluk Münif Efendi'nin omuzlarına yüklenir. Münif Efendi'nin Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye'nin kurucusu ve başkanı olarak bilinmesinin nedeni, Şerif Bey'in ve Sami Paşa'nın resmî görevleri nedeniyle Cemiyet'teki işlerini yarım bırakmak zorunda kalmalarından dolayıdır. Birçok kurucu üye de memuriyetleri dolayısıyla ayrılmışlardır. Böylece Cemiyet'in yönetimi ve Mecmua-i Fünûn'un çıkarılması da başından itibaren Münif Efendi'ye kalmıştır. Bernard Lewis¹ 'e göre, İngiltere Royal Society'i model alan Cemiyet-i İlmiye-i Osmaniye ve Cemiyet'in yayın organı Mecmua-i Fünûn'da bile büyük ölçüde onun kişisel eseri ve aracı olmuştur. →

1- Bernard Lewis, Djemiyet-i İlmiye-i Othmaniyye, The Encyclopedia of Islam, II. Vol., Lediten, 1965.

Mecmua-i Fünûn

Mecmua-i Fünûn'un ilk sayısı 12 Ağustos 1862 tarihinde çıkmıştır. Mecmua-i Fünûn'un merkezsiz Cemiyet'te dört sayısını yayımlamıştır. İkinci sayının bir nüshası Sultan Abdülaziz'e takdim edilerek onun da dikkati çekilmiştir. Cemiyet'in merkezi yoktur. Yeni Camii yakınlarındaki Çiçek Pazarı'nda bulunan dört sınıflı Taş Mektep'in Cemiyet'e merkez olarak bir bina bulunduğu öğrenilir. Cemiyet toplantıları hep orada yapılır. Fakat bina fazla haraptır ve onarımıyla 22 Ocak 1863'de yeniden toplantılara açılır. Önce Dârü'l-fünûn binasının boş odalarında halk konferanslarına, daha sonraki aylarda da Cemiyet merkezinde ücretsiz dil ve bilim derslerine başlanır. Cemiyet'in ve derginin bütün yükünü sırtlayan Münif Efendi, Cemiyet'in açtığı bu halk dershanesinin de genel müfettişi gibidir. Onun da katıldığı dersleri zamanın önde gelen devlet adamları vermektir. Örneğin doğal tarih dersini Hekimbaşı Salih Efendi, jeolojiyi İbrahim Edhem Paşa, tarih dersini Ahmet Vefik Paşa, Avrupa tarihini Cenani-zade Kadri Bey, ekonomiyi Sakızlı Ohannes Efendi, Roma tarihini de Kara Todori Paşa okutmaktadır.

Cemiyet merkezinde bir kütüphane ve okuma salonu açılmış, bu salonda 30'dan fazla Türkçe, Fransızca, İngilizce, Rumca ve Ermenice gazete ve dergi okuyuculara sunulmuş; ayrıca kütüphanede müspet bilimlere ait yabancı dilde yazılmış 1000 kadar kitap bulundurulmuştur. Cemiyet'in merkezindeki programlı derslerden önce, Dârü'l-fünûn'da başlattığı halk konferanslarının amacı, çağdaş temel bilimleri halka tanıtmaktır. Bu yüzden, konferansların herkesin anlayacağı bir dille verilmesi, konunun iyi anlaşılabilmesi için deneyler de yapılması kararlaştırılmıştır. Avrupa'da jeoloji öğrenimi yapmış İbrahim Edhem Paşa'nın denetim ve gözetiminde yapılacak konferansların ilk hocası, yine Avrupa'da Kimyagerlik konusunda öğrenim gören Derviş Paşa² olmuştur. İlk dersler fizik ve kimya konularında verilecekti; Avrupa'ya sipariş edilen cihazların gelmesiyle kimya, botanik ve astronomi derslerinin verilmesine başlanacaktır. Bir hafta içinde dersi izleyenlerin sayısı 500 kişiyi bulmuştur. Derviş Paşa'nın, halka açık olarak verdiği "hava"nın niteliği ve "elektriğin gücü" ile ilgili dersler ve yaptığı elektrik deneyleri

dinleyicileri hayretler içinde bırakmıştı. Halkın ilgisini canlı tutabilmek için 24 Ocak 1863 günü verilen derse Keçecizade Fuad Paşa, 13 Şubat'dakine ise Sadrazam Âli Paşa katılırlar.

Fen mi, din mi yoksa Fransız eğitim sistemi mi?

Cemiyet'in, Dârülfünun'da verdiği halka açık konferanslar geleneği Darülfünun'un açılmasından sonra da, 1870'e kadar devam etti. Münif Efendi ve Dârülfünun Müdürü Hoca Tahsin Efendi'ler konferansların en önemlisi olan "Fen ve Sanatların İlerleyişi" adlı konferansı Cemaleddin Efganî'nin vermesini kararlaştırdılar. Konferansın metni Arapça yazılmış; Münif ve Tahsin Efendiler tarafından uygun bulunmuş, onlardan birinin yaptığı Türkçe çeviriyi Efganî okumuştur. Konferansın konusunun, Şeyhülislâm Hasan Fehmi Efendi'nin dikkatini çektiğine şüphe yoktur. Münif Efendi ve Hoca Tahsin Efendi gibi mimlenmiş "zındık"larla Cemaleddin Efganî gözden kaçırılmamıştır. Efganî, konferansında³:

"Toplum hayatını cansız bir bedene benzetmiş, sanayinin her bir yolunun bu bedenin uzuvları olduğunu belirtmiştir. Bu bedene bir can, yani toplum hayatına bir ruh gerekmektedir. Bunu da ya Tanrı vahyiyle ya da felsefeyle sağlamak mümkündür. Efganî bu noktada, felsefe ile peygamberliği karşılaştırmış, nübüvvetin (peygamberlik) bir âta-yı ilâhî (ilahi bağış) olduğunu, çalışmakla elde edilemeyeceğini, Cenâbı-Hakkın bir tercihi olduğunu, buna karşılık hikmetin düşünce ve bilgiyle kazanılabileceğini belirtmiştir. Bundan dolayıdır ki; nebî (peygamber)

hatâdan masundur (yapmaz); hakîm (bilgin) ise her an hataya düşebilme tehlikesiyle karşı karşıyadır."

Bu sözler, medreselilerce çarpıtılmış, Efganî'nin "nübüvvet, yani peygamberlik bir sanattır" dediği, "fen"lerin "din"e üstün olduğunu ileri sürdüğü iddiaları yayılmıştır. Tepkilerin ayaklanmaya dönüşmesi üzerine Cemaleddin Efganî sınırışı edilmiş; Hoca Tahsin Efendi görevinden alınmıştır. Savaşın asıl hedefi Efganî'nin konferansı değildir, Dârülfünun da kendisini, Maarif Nazırı Safvet Paşa (1815 -1883), Münif Efendi ve Hoca Tahsin Efendi (1811 -1881)'lerle uygulamakta olan Fransız eğitim sistemidir.

Cemiyet'in faaliyetleri, Avrupa'da gelişen modern bilimleri genç aydınlarla tanıtmak şeklinde özetlenebilir. Cemiyet içinde uzman bilim adamı ve araştırmacıların bulunmaması, faaliyetlerin daha verimli hale gelmesini engellemiştir. Cemiyet'in bilimsel araştırmaları hedef alan bir amacı da olmamıştır. Asli görevlerinden saydığı bilimsel anlamda yazma ve çeviri eser yayımlanması gibi faaliyetlerini ise getirememiştir. Bu nedenle, Cemiyet beş yılı aşkın bir süre faaliyet gösterdikten sonra kapanmıştır.

Münif Efendi, Mecmua-i Fünûn'u 1892'de yeniden çıkarmaya girişirse de, ilk sayısına koyduğu "Bir Yıldız Böceği ile Bir Yolcu" fıkrası, o sıralar artık bütünüyle Yıldız'a çekilmiş olan Abdülhamit'i kuşkulandırdığı için, dergi kapatılır ve basılmış nüshaları da toplatılır. "Bir Yıldız Böceği ile Bir Yolcu" fıkrası: "Bir yolcu, gece karanlıkta yolunu şaşırır. Uzakta bir yıldız böceği görür. Bunu fenerli bir kişi sanıp arkasından giderken, bir bataklığa saplanır. Adam kızıp, 'Allah müstahakını versin, beni niçin böyle fena yerlere getirdin?' dediğinde, böcek, 'Sana benim arımdan gel diyen oldu mu?' diye yanıt verir." Fıkranın altına: "Her ne gelirse sana senden gelir / Sen onu zannetme ki benden gelir" gibi kurtancı bir beyit konduğu halde, Mecmua-i Fünûn kurtanlamaz.⁴

2- Müşir Derviş Paşa (1817 -1878), Usûl-i Kimyâ; Türkçe olarak tek başına basılan ilk kimya ders kitabıdır. Bütün okullarda temel ders kitabı olarak okutuldu.

3- Tamer Ayan, Habname ve Edhem Pertev Paşa, Mimar Sinan, 136

4- Server Tanilli, Batı'dan Yapılan İlk Edebî Çeviri, Tarih ve Toplum, C.2, 1984

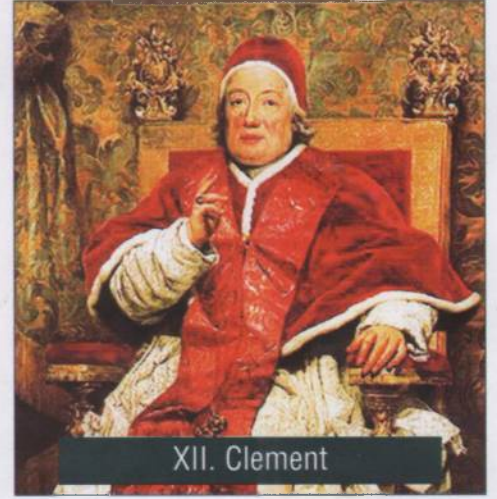

Canonbury Konferansı

NEDEN MASOŖ ALEYHTARLIğI?

Freemasonry Today, Spring 2010, No. 10

Canonbury Masonik Araştırma Merkezi (CMRC), 30 – 31 Ekim 2010 tarihlerinde on ikinci yıllık konferansı için tertiplenecek “Anti-Masonluk” konusu üzerine tebliğ çağrısında bulundu.

XII. Clement

Organize Hürmasonluk'un Londra'da Hanover hanedanının ilk yıllarında kurulduğunda, kilise ve hükümet saflarında Mason aleyhtarlığı başladı. 1738 yılının yazında Lahey Hâkimi Cardinal Fleury başkanlığında Fransız Hükümeti ve Papa XII. Clement *In Eminenti* fermanı ile Hürmasonluk hedef alındı.

18. yüzyılın sonlarına doğru Mason aleyhtarları propaganda, Masonların 1789 Fransız İhtilâlı'nı tertiplediklerini, anti klerikalizm (kilise düşmanlığı), demokrasi ve sosyalizm düşüncelerini yaydıklarını iddia etti. 20. yüzyılın başlarında Anti-Masonluk da-

ha da karanlık bir şekil aldı – *Sion Protokoller*i – ve Yahudi soykırımını ile binlerce Hürmasonun öldürülmesine yol açtı. Her ne kadar bu fenomenin Yahudi aleyhtarlığı tarafı akademisyenler tarafından genel kabul görmüşse de içerdiği Mason-aleyhtan öğeler çoklukla göz ardı edilmiştir.

Bu nedenle akademisyenler, tarihin bu önemli ancak ihmal edilmiş vechesi hakkında tebliğ önerilerini takdim etmeye davet edilmektedir.

CMRS konferans sonrası tebliğleri ve katıkları bir kitapta toplamayı planladığından, konular tam belgelenmiş olmalıdır. Tebliğ

takdimleri 300 sözcükten fazla olmaya-caktır. Tebliğ takdimleri konferansın tertipçisi “Canonbury Masonic Research Centre, Canonbury Tower, Canonbury Place, London N1 2NQ” adresine yollanacaktır. Tebliğ sahiplerinin takdim mektuplarına kısa bir CV eklemeleri gerekmektedir.

Ek bilgi için: conference@canonbury.ac.uk veya 00 44 20 7226 6256

GLNF Konvanı'nda

Fransız Milli Büyük Locası'nın (Grande Loge Nationale Française) 2009 yılı Konvan'ı 5 Aralık Cumartesi günü Paris'te gerçekleşti. Konvan' da 55 Büyük Loca temsil edildi.

Konvan'a, Büyük Üstadımızı temsilen Büyük Hatip Yardımcısı Ali Kaş başkanlığında, Ethem Atunç ve Remzi Sanver Kardeşlerden (şimdi Büyük Üstat) oluşan bir delegasyon katıldı. Delegasyonumuz 4 Aralık Cuma günü öğleden sonra, GLNF Büyük Üstadı François Stifani tarafından kabul edildi. Büyük Üstat,

Yüzüncü Yıl kutlamalarımızda bizzat bulunamaktan duyduğu üzüntüyü ifade etti ve kutlamaların coşkusu ve başarısına dair bilgini kendisine intikal ettiğini söyledi. Ali Kaş Kardeşimiz, GLNF Büyük Üstadına, Büyük Locamızın hediyesi olarak bir gümüş tabak verdi ve Büyük Üstadımızın mesajını iletti.

Remzi Sanver ve Ali Kaş Kardeşler

1790 yılına kadar...

Avusturya Aydınlanması ve...

HÜRMASONLUK

Celil Layikteş

Avusturya'da ilk loca kurulduğunda ülke Batı Avrupa'nın en geri ülkesiydi. İmparatoriçe Marie-Thérèse hızlı reformların şart olduğunu görüyordu. Ortam masonik fikirlerin yeşermesi için uygundu. İmparatoriçenin halk tarafından sevilen eşi, Lorraine Dük'ü 14 Mayıs 1731'de Lahey'de, İngiltere Büyük Locası delegeleri tarafından tekris edildi, danışmanlarının tümü masondu. 1738'de Clement XII Masonluğu aforoz eden fermanını yayımlayınca, İmparator, Papa ile arasının bozulmaması için, fermanın kabul edilmesini, ancak uygulanmamasını emretti.

İmparatoriçe'nin oğlu II. Joseph, 1765'ten 1780'e İmparatoriçe ile birlikte, 1790'a kadar da tek başına imparatorluğu yönetirken, aydın bir otokrat olarak Masonluğu kullandı. *Zur wahren Eintracht* Locası üyelerinden kanon hukuk profesörü Riedler cadı avını sonlandırdı, Josef von Sonnefelds de işkenceyi yasakladı, Locanın ikinci Üstad-ı Muhterem Ignace von Born, Mozart'a Sihirli flüt'ün Sarastro modelini ilham etti. Haydn bu Locanın üyesiydi, başka bir locada tekris olan Mozart'ın Kalfalığa geçiş merasimi bu locada yapıldı.

II. Joseph döneminde, yalnız Viyana'da 1785'e kadar 14 loca, İmparatorluğun geri kalanında, Stirya, Tirol, Bohemya, Salzburg, Moravya, Silezya, Hollanda ve Lombardiya'da Localar kuruldu. 1784 yılında yedi Bölge Locası ile Avusturya Büyük Locası tanzim edildi. O tarihte, İmparatorlukta toplam 61 Loca faaliyet gösteriyordu..

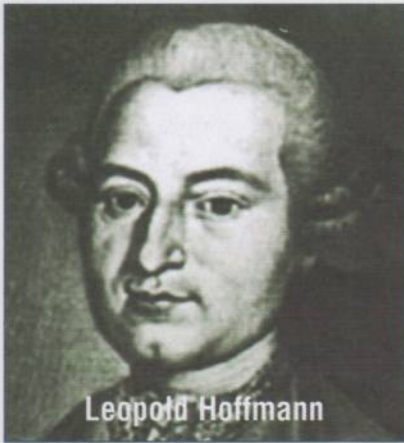
Viyana'da Hürmasonluğun durumu 1785 yılından sonra temelden değişti. İmparator planladığı reformların çoğunu gerçekleştirmişti. Tutucu ve Mason aleyhtarı bakanlarının önerilerini dinleyerek muhalefeti yok etmek üzere bir gizli polis gücünü yaratmış, Masonlukla diğer gizli cemiyetlerin faaliyetlerini soruşturmaya başlamıştı. İmparator Katolik kilisesi ile olan münasebetlerini iyileştirmek isterken Viyana Masonluğunun antiklerikal görüşlerinden rahatsız oluyordu. Habsburg başkentinde çok sayıda Mason aleyhtarı yayın yapıyor, halk da bunlardan etkileniyordu.

Aydınlanma Hareketi

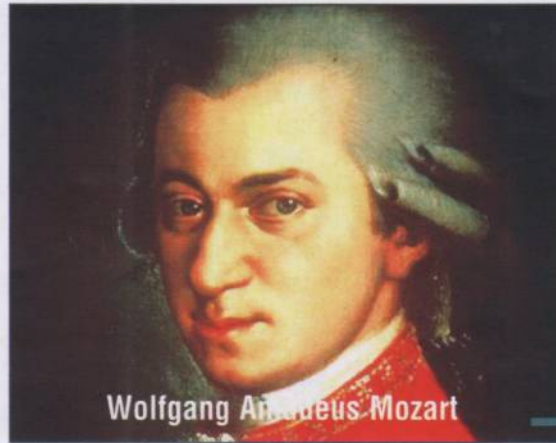
18. yüzyılın ikinci yarısında, Prag ve Viyana'da Hürmasonluk Aydınlanma'nın vektörü olmuştur. Bu çalışmada Viyana'da Aydınlanma'nın öncüsü olan "*Zur wahren Eintracht*" (Gerçek Ahenk) Locasının faali-

yetlerini gözden geçireceğiz. Locanın ileri gelenlerinin Hürmasonluğun görevleri hakkında *Journal für Freimaurer*'de yayımladıkları yazılar önemli bir arşiv oluşturmıştır.

Yazar ve bilim adamı Joseph von Retzer¹ Masonların mutlaka yardım faaliyetlerinde

Leopold Hoffmann

Wolfgang Amadeus Mozart

Mozart'ın tekris edildiği "Zur Wohltätigkeit" Locasının eski üyesi olan Leopold Hoffmann Viyana Mason aleyhtarlarının başını çekiyor, Wiener Zeitschrift gazetesinde yayımlanan makalelerinde Viyana Masonlarını Katolik Kilisesini eleştirmekle suçluyor ve onları monarşinin geleceği için tehlikeli görüyordu.

bulunmaları gerektiğini yazıyor, yetimhane işleten Prag Masonlarının bu faaliyetini örnek gösteriyordu: yetimler eğitiliyor ve iş bulmalarına yardım ediliyordu. Dolayısıyla Masonlar ülkenin refah ve mutluluğuna katkıda bulunuyorlardı. Ama bu yeterli değildi, Ahenk ilkesi Viyana Masonlarının faaliyetini şekillendirerek, sanat ve bilimin ilerlemesini ve devlet mekanizmasında reformu teşvik etmeliydi.

Retzer ve Blumaurer² bir makalelerinde, şöyle diyorlardı:

Ahenk, Locaların faaliyetlerine ışık tutmalıdır. Oziris Kültü ile Melik Süleyman'ın rahipleri ahengün önemini vurgularlardı. Hürmasonların loca içinde ve dışında ihtiyaç sahiplerine ettikleri yardımı yönetmek ve tüm insanlığın istifadesine çalışmak için Ahenk gereklidir... Ahenk devletin fa-

aliyetlerinden eksik olmayınca vatandaşlar ahlâk ve laik yasalara uyum gösterirler.

1- Joseph von Retzer: 1791–1792 yıllarında Viyana Katolik Ansiklopedisinin şiir, hitabet, politik ve ahlâk bölümlerinin editörü.

2- Aloys Blumaurer: Alman Barok Edebiyatı bölümünde, Oxford ve Duke Üniversiteleri kütüphanelerinde kitapları yer almıştır.

"Freimaurergedichte (1791) kitabı Duke Üniversitesi Kütüphanesinde dijital ortamda sunulmaktadır.

Blumauer Masonluğu, Aydınlanma ilkelelerini tüm dünyada yaymaya odaklanmış kozmopolit bir kurum olarak görüyordu. Uluslararası karakteri nedeniyle Masonluk, Aydınlanma düşüncelerinin promosyonu için değerli bir vektördü. Ona göre Hürmasonlukla Aydınlanma'nın hedefleri aynıydı. Aydınlanmacılarla Masonlar, deist düşüncelere sahip çıkıyor, eskilerin felsefi ve ahlâkî öğretilerini kabul ediyor, seküler reformları savunuyor, sanat ve bilimlerini geliştirmek için çalışıyor ve en önemlisi, Doğa yasalarını araştırıyorlardı. Aydınlanmacılarla Masonların bu müşterek misyonları esas iyileştirmelere yol açacaktı.

Zur Wahren Eintracht Locası ve Mason Müzisyenler

Zur wahren Eintracht'in müzisyen üyeleri Locayı Viyana müzik faaliyetinin merkezinde görüyordu. Masonluğun muhtelif veçheleri hakkında yapılan besteler *Journal für Freimaurer* de yayımlanıyordu. *Zur wahren Eintracht* Locası üyesi ünlü müzisyenler, genelde ikinci derecede müzisyenlerin oluşturduğu Loca orkestrasında yer alıyor ve özel konserler tertip ediyorlardı. Derece çalışmaları ve ziyafetlerde Paul Wranitzky³ Loca orkestrasını yönetiyordu. Wranitzky bu olaylar için özel besteler yapıyor, Locaya müzisyenlerin kabul edilmesini sağlıyordu. Locaya kabul edildikten sonra Johann Holtzer⁴ onlarca masonik şarkı besteleyip *Journal für Freimaurer* de yayımladı, ayrıca dergide güneş, gönye, tesviye ve şakul resimleri çizip etik sembolizmalarını anlattı. Dostu, viyolonist asilzade Joseph von Holzmeister, Haydn'ın Locaya tekrisinde Birinci Nazırdı ve tersimata geçen övgü dolu bir konuşma yaptı, Haydn için bir lied besteledi. Haydn "yüksek kültürlü" insanlarla beraber olabilmek için *Zur wahren Eintracht* Locasına, 11 Şubat 1785 tarihinde katılmış, ancak Locada aktif olmamış ve Loca için beste yapmamıştı.

Mozart ise, Viyana Masonluğuna büyük ilgi duyuyordu. 7 Ocak 1785'te "*Zur Wohltätigkeit*" (Hasenat) Locasında tekris edilmişti ve *Zur wahren Eintracht* Locasını da büyük sıklıkla ziyaret ederdi, hatta Kalfalığa Geçiş merasimi bu Locada gerçekleştirildi..

Zur wahren Eintracht Locasını Paris'te Ansiklopedistler'e yuva olan Les Neuf

Napolyon

1805 – 1809 yılları arasında Viyana Fransız işgalindeydi. Napolyon ordularındaki askeri localar Viyana'da da faaldi. 1812'de Mason aleyhtarlığı tekrar baş gösterdi.

Faşist Horthy

1918'den sonra, demokratik Avusturya'da Masonluk özgürlüğüne kavuştu, oysa Faşist Horthy başkanlığındaki Macaristan'da Masonluk yasaklandı. Tekris yolu tersine döndü.

Soeurs (Dokuz İlham Perisi) Locasına benzetebiliriz. Müzisyen Kardeşler Loca orkestrasında görev alarak müzikleriyle ritüeli zenginleştirir, şarkıları, şiirleri ve konserleri ile Aydınlanma'nın ilkelerini anlatır, doktrinleri ile sembollerini canlılıkla tarif ederlerdi, ve böylece, İmparator II. Joseph 'in aydın yönetimine büyük katkıda bulunmuşlardı.

İlluminati'ler, Viyana'da Gelişen Mason Aleyhtarlığı ve Zur Wahren Eintracht Locasının Kapanması

Viyana'da Hürmasonluğun durumu 1785 yılından sonra temelden değişti. İmparator planladığı reformların çoğunu gerçekleştirmişti. Tutucu ve Mason aleyhtan bakanlarının önerilerini dinleyerek, muhalefeti yok etmek üzere bir gizli polis gücünü yaratmış, Masonlukla diğer gizli cemiyetlerin faaliyetlerini soruşturmaya başlamıştı. İm-

parator Katolik kilisesi ile olan münasebetlerini iyileştirmek isterken Viyana Masonluğunun antiklerikal görüşlerinden rahatsız oluyordu. Habsburg başkentinde çok sayıda Mason aleyhtan yayın yapıyor, halk da bunlardan etkileniyordu. Mozart'ın tekris edildiği "*Zur Wohltätigkeit*" Locasının eski üyesi olan Leopold Hoffmann Viyana Mason aleyhtarlarının başını çekiyor, *Wiener Zeitschrift* gazetesinde yayımlanan makalelerinde Viyana Masonlarını Katolik Kilisesini eleştirmekle suçluyor ve onları monarşinin geleceği için tehlikeli görüyordu. Hoffman İlluminati Nizamının Masonluktan da tehlikeli olduğunu söylüyor ve uluslararası Loca ağı ile bu cemiyetin Avrupa'daki muhafazakâr müesseseleri yıkmaya çalıştığını iddia ediyordu. Halk Masonlukla İlluminati'lerin arasındaki farkı görmüyordu.

Hoffmann'ın İlluminati'ler hakkındaki düşünceleri çok da yanlış değildi. Illumina-

ti'ler monarşik mutlakiyetçiliğe, feodal sömürgeye ve örgütlü dine karşı savaşılmaya yemin ediyorlardı. Bu gerici güçlerin yok edilmesinden sonra, tüm Avrupa'yı kapsayacak demokratik düzen gelecekti. Illuminati teşkilatının yapısı ve ritüelleri ile Masonlukla, bazı yapısal benzerlikleri olmakla beraber ilgi noktaları çok aynydı. Masonlar Aydınlanmayı yaymaya çalışırken. Illuminati'ler gizlilik içinde, mavi Loca ve "Strict Observance" derecelerini, bunların dışında "Mysterious Class" (Gizemli Sınıf) derecelerini de veriyor ve üyelerini Avrupa monarşilerine karşı ihtilâl yapmaya teşvik ediyordu. 1785 yılında bir Illuminati Locası Viyana'da faaldi. Loca üyelerinin pek azı Masondu, ama faaliyetleri II. Joseph'i rahatsız ediyordu.

İmparator Illuminati ve Hürmasonların amaçlarının aynı olduklarına inanarak 1785 yılında tüm gizli cemiyetlere karşı tedbir aldı.

1 Aralık 1785 tarihinde, II. Joseph *Freimaurerpatent* fermanını yayınladı. Bu fermana göre, İmparatorluğun her bir bölgesinin başkentinde tek bir loca faaliyet gösterebilecekti ve tüm diğer localar lağvedilecekti. İmparatorlukta çalışma izni verilen bu tek localar da üç ayda bir matrikül listelerini gizli polise teslim edecek, gizli polis de locaların faaliyetini denetleyecekti...

Zur wahren Eintracht Locası üyelerinin bir kısmı bu saldırılardan ve İmparator fermanından fevkalade rahatsız oldular. 1785'te *Journal für Freimaurer* de Alxinger Mason-aleyhtarı danışmanlarının imparatoru ikna edeceklerine inandığını, ancak Viyana Masonlarının ideallerine uygun hareket etmeye devam etmelerinin ve saldırılara cevap vermenin gerektiğini yazıyordu.

Davamıza olan muhalefete rağmen, Güneşin Doğu'dan doğup Batı'da battığı gibi, Masonluğun nurunu korumamız gerekir.... Zanaatımız uygulanmalı, ilkelerimiz öğretilmeli, enerjilerimiz sivil toplumun iyileştirilmesine hasredilmeli....

Ağustos 1786'da Reinhold'a yolladığı mektubunda Gottlieb Leon, II. Joseph'in Illuminati ile Hürmasonluğu bir saydığı için 1785 fermanını yayımladığını, Illumina-

ti'lerin radikal niyetleri nedeniyle Habsburg İmparatorluğu dünyasında gizli cemiyetlerin sonunun geldiğini yazarak İmparatorun hiçbir zaman Masonlara eski ayrıcalıklarını geri vermeyeceği kehanetinde bulunuyordu.

1785 fermanı Prag ve Viyana Masonluğunu derinden etkiledi. Polis baskısıyla "Strict Observance" yönetimi 1787'de "Üç Taçlı Yıldız" locasını kapattı. Locanın kapatılmasından sonra Illuminati faaliyeti Prag kentinde sona erdi. *Zur wahren Eintracht* Locası kültürel faaliyetlerini 1786'da sonlandırdı. İki yıl daha Locanın ritüelistik faaliyeti devam etti, gizli polisin sürekli izlemesi üzerine Loca zayıfladı ve 1788'de kapandı.

1918 ile 1938'de Avusturya'nın Nazi Almanyası tarafından ilhak edilmesi arasında geçen döneme ait Masonik arşivler Naziler tarafından imha edildi.

19. ve 20. Yüzyıllarda Avusturya Hürmasonluğunun Ana Hatları⁵

1805 – 1809 yılları arasında Viyana Fransız işgalindeydi. Napolyon ordularındaki askeri localar Viyana'da da faaldi. 1812'de Mason aleyhtarlığı tekrar baş gösterdi. Komşu ülke Localarının üyesi Avusturya vatandaşları vardı. 1848 olaylarından sonra Viyana'da *Zum helligen Joseph* Locası kısa bir süre için açıldı, peşinden irtica tekrar galip geldi. Yeni İmparator, 18 ya-

şında tahta geçen François - Joseph döneminde Masonlara karşı zulüm zirve yaptı. Katolik Avusturya Masonlara karşıydı, bir Cizvit rahip Büyük Üstadın Satan'ın kendisi olduğunu iddia ediyordu.

Macaristan ihtilâlinde sonra, 1867'de İmparatorluk çift taçlı oldu: Macaristan ve Avusturya. Macar tarafında, 1848 devrim yasaları devreye girdi. Tüm vatandaşlar kanun nezdinde eşit kabul edildi, resmi görevler için ayrımcılık kaldırıldı, ikamet yeri serbest bırakıldı, mülke garanti geldi, toplanma ve dernekleşme hürriyeti kabul edildi, sözlü ve yazılı fikir özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü ilan edildi, bilimsel araştırma özgürlüğü kabul edildi. Avusturya hududunda Macar Locaları kuruldu, Macaristan'la Avusturya arasında geçişler serbestti. Viyana, Bohemya, Moravya, Galisya ve Silezya Masonları Macar Localarına devam etmeye başladı.

1918'den sonra, demokratik Avusturya'da Masonluk özgürlüğüne kavuştu, oysa Faşist Horthy başkanlığındaki Macaristan'da Masonluk yasaklandı. Tekris yolu tersine döndü, Macarlar Avusturya Localarına devam ettiler.

1918 ile 1938'de Avusturya'nın Nazi Almanyası tarafından ilhak edilmesi arasında geçen döneme ait masonik arşivler Naziler tarafından imha edildi.

Bu sürede, Masonların önderliğinde iş yasaları şekil buldu, günlük çalışma süresi 8 saat olarak tespit edildi, kadın ve 18 yaş altı gençlerin gece çalışmaları yasaklandı, Mason sağlık bakanı Julius Tander, çocuk ve gençlerin bakım ve eğitimine eğildi, "çocuklara saraylar inşa edenler hapisanelerin duvarlarını yıkarlar" onun ünlü söylemidir. Naziler Masonları ölüm kamplarına yolladılar. 1938 yılında Viyana'da 2000 olan Mason sayısı, savaşın bitiminde, 1945 yılında 67'ye inmişti.

3-Paul Wranitzky (1756 – 1808) – 1790'dan itibaren her iki krali orkestranın şefi olarak görev yaptı.

Mozart, Haydn ve Beethoven'in eserlerine orkestra şefliği yaptı. Velut bir bestekârdı. 10 opera, 44 senfoni, 73 yaylı sazlar için kuartet, ayrıca oda müzikleri besteledi. Oberon Operası Shikanader'i "Sihirli Flüt"ün libretosunu yazmasına önyak oldu, Haydn'dan ders aldığı söylenir.

4-Johann Holzer: Lied bestecisi ve ressam.

5-Daniel Ligou: Dictionnaire de la Franc-maçonnerie

"UNUTMA BENİ ÇİÇEĞİ'NİN GERÇEK HİKAYESİ..."

GİZLEDİĞİMİZ GERÇEK!

Alman Masonlarının çoğu (o tarihteki Alman vatandaşlarının çoğu gibi) Nazi politikalarına karşı çıkmadılar, açıktan Hitler'e destek verdiler. Hatta o dönemde, Alman Hristiyan Nizamları (The German Christian Orders) adını alan üç Prusya Büyük Locası, Nazi döneminde varlıklarını uzun süre sürdürdüler. 1948'den sonra Alman Masonlar bu olayı gizlemeye, Kardeşlerin fedakârlıklarını vurgulamaya çalıştılar. Oysa yalnızca az sayıda Alman Mason açıkça Hitler'e karşı çıkacak kadar cesaret göstermişti.

• Yazan : Alain Bernheim • Çeviren: Celil Layiktez

Efsane:

"1934 yılı gibi erken bir zamanda, Hitler ve Nazi kuklalarının Hür-masonluğu yok etmeye çalışacakları belli olmuştu. Kardeşlerin birbirlerini tanımaları için Güneş Büyük Locası'nın (Grossloge zur Sonne) gönye-pergel'den daha az göze batacak bir sembole ihtiyacı vardı. Mütevazı bir çiçek olan mavi unutma beni (mine) çiçeği masonik sembol olarak seçildi."

Gerçek:

Halen yaşamakta olan en ünlü Alman tarihçisi, 1918 doğumlu, 1951'de tekeris edilen Ernst-G. Geppert'tir. Onun tarafından, mavi mine çiçeği sembolünün seçiliş şeklini anlatan mektuptan bir bölüm: Geppert, mektubunu, Loca bijusu olarak "unutma beni çiçeği"ni kabul eden ve matbu bir notla bunun efsanesini anlatan,

yeni kurulan bir Locanın Üstad-ı Muhteremine yolladı. Geppert, Üstad-ı Muhteremin notundaki yanlışları düzelttikten sonra, biraz kuru bir ifade ile, "belki bir gün gerçek hikâyeyi, yazmış olduklarınızın yerine ikame edeceğinizi ümit ediyorum" diyerek sonlandırdı.

Geppert'in işaret ettiği noktalar:

1. *Zur Sonne* (Bayreuth) Büyük Locası her yıl yapılan geleneksel toplantı anısına değişik bir rozeti, Kardeşlere dağıtmak üzere, sipariş ederdi. 1926'da Bremen'de icra edilen toplantı için yaptırdığı rozet bir unutma beni çiçeğini tasvir ediyordu; rozetler Bayreuth'a yakın bir küçük kent olan Selb'deki bir fabrikada imal edilmişlerdi. Bayreuth Kardeşleri hiçbir zaman gönye-pergel sembolünü unutma beni çiçeği ile değiştirmeyi düşünmemişlerdi.

2. 1934 yılında, Naziler kış aylarında so-

kaklarda bağış toplamak üzere *Winterhilfswerk* tabir edilen, bir sistem geliştirmişlerdi. Para silahlanmaya gidiyordu. Bu işte kullanılan gençlere, asgari bir fiyatla satılacak yüzer adet rozet, kol bandı gibi alametler teslim ediliyordu. Geppert de bu gençlerden biriydi. Her kampanyada, bir alana tekrar verilmemek üzere, değişik dizaynda alametler, rozetler kullanılıyordu.

3. Büyük bir tesadüf olarak, Naziler'in Mart 1938 bağış kampanyası için seçtikleri rozet, 1926'da Bremen Masonlarının kullandıkları rozetin aynı idi ve Selb fabrikasında imal edilmişlerdi. Geppert, 1926'da bu rozeti takan Masonların, bunu tekrar takmaktan keyif duymuş olabileceklerini tahmin ediyordu. Ancak, 1938 kampanyasından sonra böyle bir rozetin takılmaya devam edilmesi söz konusu olamazdı, zira Nazi rejiminde, Parti kaynaklı olmayan her türlü alametinin kullanılması kriminal bir suçtu.

4. *Zur Sonne* Büyük Locası Büyük Üstadı Vogel 1948 yılında Selb'de yeni bir Locayı tahsis ettiği zaman, eski rozeti hatırladı. Fabrika ve kalıp hâlâ mevcuttu. Büyük miktarda rozet sipariş etti ve yurt dışında, özellikle ABD'de, gittiği her yerde bir dostluk nişanesi olarak bu rozetleri dağıttı. Vogel'in 1961 ABD seyahatinde Geppert ona eşlik etmişti.

5. Savaş sonrası mavi unutmama benini çiçeğinin resmî bir Alman masonik amblemi olarak kabul edilmesinin nedeni budur. Geppert, 1938'de Nazilerin dağıttıkları rozetin hikâyesini Vogel'in Amerikalılara anlatmasına şahit oldu. Vogel'in maksadı Nazilerin *Winterhilfe* rozetleri ile alay etmek, bir Mason amblemini kullandıklarını vurgulamakmış.

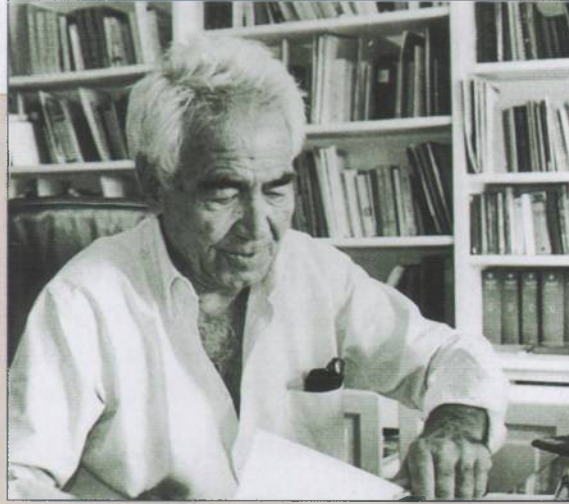
6. Aynı nedenle, Amerikan Masonları Almanya'da askeri Localar kurduklarında, bazı Localara unutmama benini çiçeğinin adını vermişlerdi. Örnek olarak, American - Canadian Büyük Locasının Heilbronn'da, 1965 yılında berat verdiği 896 numaralı "Forget Me Not" Locasını gösterebiliriz.

Alan Bernheim ne diyor?

Tarihçi Alan Bernheim'a göre, Alman Masonlarının çoğu (o tarihteki Alman vatandaşlarının çoğu gibi) Nazi politikalarına hiçbir zaman karşı çıkmadıkları gibi, açığatan Hitler'e destek vermişlerdir. Hatta o dönemde, Alman Hristiyan Nizamları (The German Christian Orders) adını alan üç Prusya Büyük Locası Nazi döneminde varlıklarını uzun süre sürdürdüler. 1948'den sonra Alman Masonlar bu olayı gizlemeye çalışarak, Kardeşlerin fedakârlıklarını vurgulamaya çalıştılar. Oysa yalnızca az sayıda Alman Mason açıkça Hitler'e karşı çıkacak kadar cesaret göstermişti. O dönemde mevcut olan Alman Localarının toplam matrikülü incelendiğinde, bu cesur Masonların toplamı ancak %1 veya %2 sini temsil ettikleri görülür. İlk Alman Birleşik Büyük Locasını kuran 174 Locadan, yalnız beşi, Hitler'e karşı direnen 1930'un Sembolik Büyük Locasına aitti.

Beşerî ve politik nedenlerle, Savaş bittikten sonra, Alman Hürmasonluğunu yeniden inşa etmek isteyenlerin, tüm gerçeği yabancı Kardeşlerine anlatmaktan çekinmiş olmaları doğaldır.

Böylece bir mit doğdu.

İyi bir müzisyendi, iyi bir araştırmacı oldu.

ALAIN BERNHEIM

Wikipedia'dan:

Alain Bernheim 1931'de Paris'te doğdu, on iki yaşında Gestapo tarafından tutuklandı ve Drancy temerküz kampına sevk edildi. Savaş sonrası, on beş yaşındayken Felsefe Genel Yarışması'na (Concours Général de Philosophie), okumakta olduğu Lycée Janson de Sailly'yi temsilen katıldı.

Paris Müzik Konservatuarı'nda okudu ve Fulbright bursunu kazanan ilk Fransız olarak Boston Konservatuarı'nda müzik eğitimine devam etti. 1953 yılında, ünlü piyanist Vladimir

Ashkenazy ile birlikte Bükreş uluslararası piyano yarışmasında ikincilik ödülünü kazandı; 1980 yılına kadar da yaklaşık iki bin konser verdi. O yıl müzik kariyerini noktaladı ve masonik araştırmalara yöneldi.

1986 ve 1993'te 2076 numaralı Quatuor Coronati Araştırma Locası tarafından Norman Spencer ödülüne layık görüldü. 1997 yılında Amerikan Masonik Araştırma Cemiyeti Philalethes Society'den Edebiyat Ödülünü (Certificate of Litterature) ve 2001 yılında da

Washington DC İskoç Riti Araştırma Cemiyeti'nden Albert Gallatin Mackay Scholar Ödülü'nü aldı.

Masonik Yayınları: *Les Débuts de la Franc-Maçonnerie à Genève et en Suisse* (Slatkine 1994), *Encyclopédie de la Franc-Maçonnerie* (Pochotèque 2000) nin birçok makalesi, *Réalité Maçonnique* (Alpina Research Group, Lausanne 2007), *Une certaine idée de la franc-maçonnerie*, Eylül 2008, Dervy, Paris. Bunların dışında İngilizce, Fransızca ve Almanca masonik dergilerde yayımlanan yüz elli tebliğ.

Bernheim devam ediyor:

"Unutmama benini"nin mitini kast etmiyorum; Hitler'in Reich'in Şansölyesi olur olmaz yasaklamasına karşın, Alman Hürmasonluğunun mücadele edemeyecek kadar zayıf olduğunu, ancak sokakta ve - bu kadar da olamaz! - temerküz kamplarında dahi bir tanıtıcı alamet taktıkları mitini kast ediyorum.

Geçmişin bilinçaltında saklanması arzusu nedeniyle, bilinçli bir manevra yaparak bu mit doğmuştur!

Yapılacak en mantıklı şey olduğundan değil, Hürmasonların ideallerine uygun hareket ettiklerini, özgürlük için savaşmak ve onu savunmak için de bu tarzda davrandıkları hakkında güven tazelemek için bu mit tutmuştur."

Doğru, dürüst insan olma yolunda çalışan bir Kardeş...

Röportaj: Armağan Poyraz

Bu kapıyı çaldığınızda hangi duygu ve düşüncelerle doluydunuz?

Efendim benim buraya gelişim çok maceralı bir süreç. 1969 senesinde ilk evliliğimi yaptığımda, Şişli Sıracevizlerde bir apartmanın bodrum katında oturuyordum. Para yok, pul yok. Metin'le tiyatronun sahibi gözüküyor olmamıza rağmen çok sıkışık bir dönem. Ancak öyle bir evde oturabiliyorduk, dışarıdan bakıldığı zaman da hemen herkes orayı apartmanın kapıcı dairesi zannediyordu. O yüzden de benim kapının altından postacılar mektupları atıyorlardı. Bende bir merak edinmişim, üçüncü kata kadar olan mektupları götürüp insanların kapılarına bırakıyordum. Kimsenin haberi olmadığı bir güzellik böyle devam ediyordu. Bir gün, kapının altından atılırken zorlandığından olsa gerek, açılmış bir zarfla karşılaştım. Kâğıdın büyük bir kısmı dışarıdaydı dolayısıyla okudum. Biraz da merak... Daha doğrusu okuyamadım, çünkü kesik kesik kelimeler .. noktalar falan. Ama geneline bakıldığında anlaşılıyordu ki bu bir Mason davetiyesi idi. Toplantı günü falan gibi bildiğimiz davetiyelerden biri. Çok da utandım okuduktan sonra. Zarfı aldım ve üçüncü kattı hiç unutmam, bırakmak üzere kapıya çıktım. Tam böyle yere bırakacakken kapı açıldı. Şimdi ben orada bir şey yapıyorum yardımcı olmak için bırakıyordum ama bir anda bir garip korku, çekingenlik,

Nur'a kavuştuğumda da sabırlı bir adamdım. O sabır daha çok artmaya başladı. İkincisi, olamayacağımı bile bile mükemmel insan olmayı arardım. Bu serüven devam ediyor. Bir şiirimde de söylediğim gibi, yaklaştıkça uzaklaşıyor.

Masonluk tahammül gücümü çok arttırdı. İnsanlarla bir şeyler paylaşmayı, özverili ve hoşgörülü olmayı giderek daha çok sever hale geldim.

Masonlukla ilgili bir film çekeceğim. Olabilirse kardeşlerimiz oynayacak, onlar da çok yoğun çalışan kardeşlerimiz biliyorum ama yazın bana herhalde iki üç haftalarını verirler. Üç vadiye de haberler gönderdik, mailler geliyor.

iyi mi ettim falan gibi bir duyguya kapıldım. Çok yaşlı bir üstadımız, tabi çok sonra onun bir üstat olduğu değerlendirilmesini yapıyorum, tam bir beyefendi... "Aman evladım zahmetler oldu siz mi getiriyordunuz?" Ben de biraz evvel size anlattığım gibi kapıcı dairesi zannedildiği için benim kapımın altından atıyorlar, tabi ben getiriyorum." "Ay zahmet oldu." "Rica ederim."

Yıl 1969. İstanbul bu kadar kalabalık değil. Pazarda normal dükkânlara göre her şey çok ucuz. Alışveriş yaptım elimde birkaç torba var, o beyefendi bayağı yüklenmiş torbaları geliyor. Derhal yaklaştım almak istedim, zorladım falan, hayır dedi. "Lütfen müsaade buyurun," dedim Torbaları evine kadar taşıdım. Tabi bu yeminler verdi hayır dedi neyse... Böyle bir konuşmamız daha geçti, kısa bir konuşma. O Pazar sabahleyin, Pazar günleri bizim matinemiz vardı tiyatrodan, onun için onun önüne bir iş almayız dinlenelim diye. Sabah saat 10 falan gibi kapı çalındı, o beyefendi geldi, ben açtığımda üzerimde pijamalar vardı. "Aman efendim" falan dedim, "yok sakın giyinmeye kalkma, ben on dakika seninle bir şey konuşmaya geldim" dedi. Bana Masonlukla ilgili bir bilgim olup olmadığını sordu, bir kitap verdi "bir oku bakalım, tekrar geleceğim" dedi. Üzerinden bir hafta geçti, tekrar geldi, "okudun mu?" dedi, bazı bilgilerim vardı Masonlukla ilgili daha çok aleyhte olan kitaplar yayınlandığı için. Buna karşı bu okuduğum şeyin beni aydınlatığından bahsettim. "Biz uzun bir tanımadan sonra insanları teklif ederiz ama seni tanıdım, teklif edeceğim düşünür müsün?" dedi. Ben de "lütfedersiniz" dedim. Pazar günü oluyor bu konuşma. Başlayan yeni haftanın Cuma günü kendisi vefat etti. Müthiş yıktı beni bu olay.

1974'te Dün Bugün diye bir oyun oynuyoruz. Haldun Taner Hoca, "oyundaki Çardaş Fürstin opereti için koreograf olarak Şehir Tiyatrolarından Refik Kemal Arduman yardımcı olmak istiyor" dedi. Oyunun yönetmeni olarak ben de olur dedim. Refik Bey gelmeye başladı, oyun çıktı, oynanmaya başladı, gene geliyor çok keyifli bir çalışma yaptık oyunun içinde 5-6 dakikalık bir olaydı. Bir gün erken geldim tiyatroya baktım, beni bekliyor. Nasılsın, iyiyim derken, "bana bak" dedi "Masonlukla ilgili bir bilgin var mı?" "Çok iyi bili-

Zeki Alasya on üç yıl evvel tekris oldu. Çalışmalara katılımı yüzde yüz. Locasında Üstad-ı Muhterem görevini yürütüyor.

rim!" "Nerden?" Yani epey bilirim falan dedim ama nerden olduğunu söylemek istemedim. İçimden gelmedi. "Ben seni teklif edeceğim," dedi. O hafta da Refik Kemal Arduman öldü. Bu ikinci olaydan sonra dehşete kapıldım. Müthiş yıkıldım.

1995 senesinin ocak ayında daha önce bir parti çalışmasında birlikte olduğumuz Metin Ünal diye bir arkadaşım birden bire telefon etti. Epeydir görüşmüyorduk. "Zekicim, bir şey konuşmak istiyorum" dedi. Ama karşı çıkmaya kararlıyım. Meraklıydı çünkü particiliğe, politikaya, bir daha böyle bir şey derse ve beni çağırırsa yok olmaz, ben aldım ağzımın payını falan diyecektim. Dedi ki "biliyorsun ben Masonum ve seni teklif edeceğim". Ben dedim ki "Metin ölmek için bir yolsa bu, ben sana başka yollar gösteririm, meselâ uyku ilacı olabilir falan", diye "Ne o?" dedi. Anlattım olanları, çok güldük, yani 69'dan kaç sene sonra düşün yirmi seneye yakın bir zaman, 22 Ekim 1997'de başladım. Yola çıktık. O zamana kadar çok bilgiliydim. Yani Masonluğu seçen hiç kimse nura kavuşmadan önce herhalde benim kadar bilgili değildi. Ama böyle bir macera böyle bir süreç yaşadığım için epey biliyordum. Bir de merak yani yeniden şu kadar sene son-

ra gireceğimi düşünmeden ne buldumsa aldım okudum. Tabi o zaman böyle günümüzde olduğu gibi internet olayları da yok. Benim beklentilerim vardı çünkü iyi biliyordum. Nitekim, tahkikat için gelen üstatlardan biri "Ne düşünüyorsun, ne istiyorsun?" dedi. Fevkalade ukala bir cevap vererek -sonradan anlıyorum üzdüm ve kızdırdım belki de o'nu- "Ben zaten Masonum" dedim. Mason olanlar bile ben Masonum diyemezken... Ben ne bileyim... Öğretiler benim davranış biçimime tam olarak uyuyor diye...

Kitaplarda kendinizi gördünüz demek?

Evet ama öyle söylememek lâzım. Ve de hemen her beklediğimi yakaladım. Tabi bir de tuhaf olan bir şey vardır, beni hem sevindirir ve hem üzer: Ben o tarihlerde 97'de 67 senesinde başlayan bir tiyatro macerası Deveküşü Kabare'nin hem oyuncusu, hem yönetmeni, hem de sahiplerinden biri olarak Metin'le beraber ve hiç durmadan yirmi küsur sene yaptık o işi. Yani ben devamlı bir adamdım. Buna rağmen bana herkes çok devam etmeyeceğim ya da edemeyeceğim korkusu içersinde illa gel dediler, devam et dediler. Hiç bekle-

miyorlardı. Bu on üçüncü senem ve devamım hemen hemen %100, hiç aksatmadım. Ne bekliyorlardı bilemiyorum. Bu bir söz verme ve kendini programlama meselesi, inanma meselesi. Bana devam etmeniz gerekli, edecek misiniz dediler. "Evet" dedim. Bitti.

Geçen yıllar içerisinde yaşam felsefenizde neler değişti?

Nur'a kavuştuğumda da sabırlı bir adamdım. O sabır daha çok artmaya başladı. İkincisi mükemmel insan olmayı aradım, olamayacağımı bile bile. Bunun için bir şirimde söylerim 'yaklaştıkça uzaklaşıyor' diye güzelliği de bu. Tahammül gücüm çok arttı. İnsanlarla bir şeyler paylaşmayı, özverili ve hoşgörülü olmayı giderek daha çok öğrendim. Ama bir gariplik var, çelişki değil de gene bu işin güzelliği olan, zaman zaman düşündüğümde beni şaşırtan bir olay: Öğrendiğimi zannettikçe hiçbir şey bilmediğimi anlıyorum. Şu anda bugüne kadar olan hayatımın, hiçbir şey bilmediğim o hayatımın zirvesindeyim. 1997'de bu işe adım attığım zaman birçok şeyi biliyorum sanıyordum. Ondan bir yirmi sene evvel her şeyi biliyordum. Benden başka kimse yoktu dünyada! Ama şimdi 67 yaşımdayım, on üç yıllık Masonum, Mason olmaya çalışan bir çırağım ve hiçbir şey bilmediğimi giderek daha fazla hissediyorum. Bu beni hem korkutuyor, hem de gayretimi arttırıyor, hızımı arttırıyor. Çok çalışmam ve bu boşluğu doldurmam lazım diyorum kendi kendime.

Buraya girdiğinizden beri artık daha geniş bir kütüphaneye kavuştunuz. Dışarıdaki yayınlar çok sınırlı, burada değişik imzaların değişik kitapları var. İşte o yazılardan, yazarlardan hangileri sizi ilerletti? Aralarında bir çırağa tavsiye edebileceğiniz kitaplar var mı?

Tanju Koray ve Tamer Ayan Üstatların yazdığı bütün kitaplar. Tanju Koray Üstat benim için çok önemliydi, ben çiraklıktan

kalfalığa geçtiğim bir gün yolda karşılaştık, burada yani binanın içindeki yokuşta dedi ki "Vaktin varsa bana bir gelsene". Gittim, Büyük Hatıptı o zaman, "Zeki bir derdim var, ben bir ritüel çalışması yapıyorum. Türkiye'yi iyi bilen, Türkçe'yi iyi kullanan birilerine ihtiyacım var. Onlardan birisinin" dedi. "Lütfettiniz. Teşekkür ederim." dedim ben de. İçeriden bir sürü ritüel çalışmaları getirdi. Pırl pırl baskılı. Hatta birinin başında bana ithaf ederek yazdığı hala emanetimde olan bir şey var.

Dedi ki "oku bunlar yeni ritüeller, kullandığımız ritüeller değil, farklılıklar var, dilinde farklılık var, bir sürü farklılık var. Türkçesinde hatalı bulduğun yerlerin altını çiz. Nasıl olması gerektiğini de yaz lütfen. Sana şu kadar da ay." Ben kapandım, acımasızca eleştirerek, bildiğim kadarıyla yazdım. Bu paylaşım çok güzeldi. Ritüel olayları olmadı, keşke gerçekleşseydi. Çünkü bu gün kullandığımız ritüellerde dil sıkıntısı var, belki onlar ortadan kalkmış olacaktı. Yeni bir dinamik gelecekti. Sonra o dostluğumuz, kardeşliğimiz ve yardımlarını ufkumu açtı. Hastalığı süresince çok sık gittim. Ve sonunu bile bile inşallah diye umutla bekledik ve kaybettik muhteremi. Büyük bir kayıptır. Tamer Ayan Üstadın rahatsızlığı ki o hiç değilse yazabiliyor... Koray Üstadın kaybı benim düşünceme göre Türk Masonluğu için çok acı bir kayıptır. Bütün büyüklerimiz kayboldukça, sonsuzluğa uçtukça aynı boşluğu ve kaybı hissediyoruz. Önceki büyük üstadımız Cavit Yenicioğlu geçenlerde vefat etti. Yüz yaşındaydı, yüz yaşına kadar kardeşlerini aydınlatmaya devam etti. Tanju Koray Üstat öyle değil, çok genç kaybettik. İzmir'den kardeşlerim bir kitap gönderdiler, tiyatro gibi bir yer ve demiş ki Zeki'ye gidin, Zeki ile birlikte yapın. Şimdi bu tabi emir bizim için. Vasiyetini en kısa zamanda yerine getireceğiz.

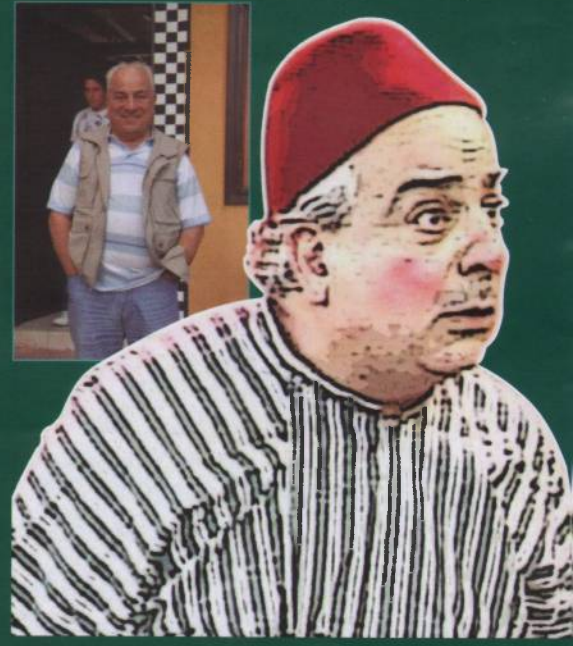
Peki, "Efsane" projeniz?

Efsane projeye gelince; ben Altar Locasındaydım, sonra bir doğum yaptık, şimdi Akkan Locasındayız. Altar Locasının 10. yılına bir çalışma yaptım, pek alışılmış bir çalışma değildi. Benim damadım piyanist ve kompozitör, kızım şarkıcı, teşkilatlı bir stüdyoları var, reklam, dizi müzikleri falan yapıyorlar. Ben bir şey yazdım ve bestelettim. Müthiş bir sükse oldu beklenmedik

Başarılarla dolu bir meslek yaşamı...

Zeki Alasya Zeki Ökten'in yönettiği "Güle güle" filmi için Şükran Güngör, Yıldız Kenter, Eşref Kolçak ve Metin Akpınar'la birlikte ilgi ile izlendi.

şeyler bizde, bazı şeyler yapılamıyor biz yapınca ilk defa oluyor. Bu sene de ilk defalara devam edeceğiz. Pek Muhterem Ahmet Örs bunu izlemiş. Dedi ki "Bunu geliştirelim," "Tamam" dedim. O arada 90.yılında 1999'da Aya İrini Kilisesi'ne sergi açtık. Oraya giden kalabalığın içerisinde ben

Foto: Mehmet Salıbaşı - 20.07.2006

Haldun Taner'in öncülüğünde kurulan "Deve Kuşu Kabare Tiyatrosu" dönemin en ilgi çeken topluluklarından birisi olmuştu. Bu gün hayranlıkla izlediğimiz bir çok sanatçı bu tiyatrodan mesleğe adım atmıştır...

Zeki Kardeşimiz pekçok filme imza attı. Bu filmlerin başrollerini değerli sanatçı Metin Akpınar ile paylaştı.

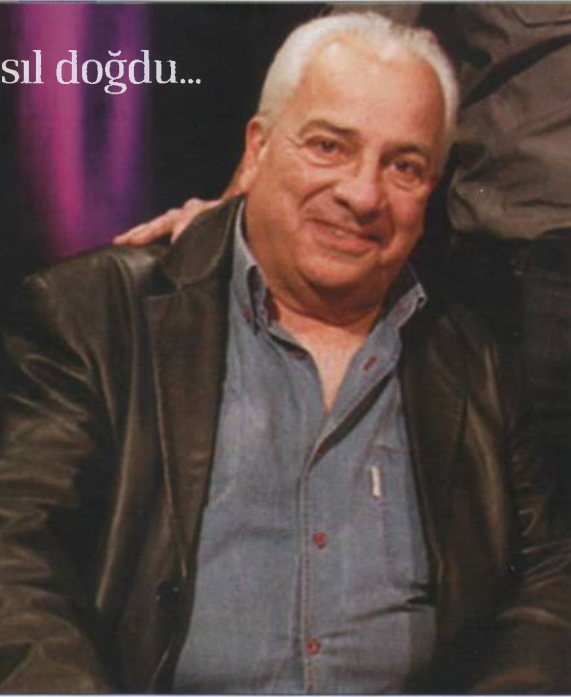
de vardım. Yeni kalfaydım. Sahir Talat Akev Büyük Üstadla karşılaştım. Müthiş bir heyecanla yapılanları takip ettim. Biraz da kıskanarak... Sahir Üstadım "Nasıl Zeki?" dedi, "Harika üstadım" dedim. "Hazırlan seneye fazla kalmağı, kolları sıvaman lazım," dedi. Müthiş heyecanlandım. O yıl

ın sonuna doğru Ahmet Örs Üstat, Altar'da yaptığım projeden Büyük Üstada bahsetmiş. Büyük Üstat çağırdı "100.yıl geliyor ne yapabiliriz? Ahmet bir şeyden bahsediyor, onu genişletebilir misin?" dedi. "Emriniz olur," dedim. Nereden başlamak lazım, nasıl götürmek lazım çünkü kritik süreçler

söz konusu. 35'te bir Uyku Dönemimiz var. Nasıl anlatırım onu? Yabancılar geliyor onlara nasıl anlatırsın... Bizim karşımızda olanlar Atatürk kapattı diye düşünüyorlar... Atatürk'ü karalamak ve Atatürk üzerinden bizi de karalamak için alesta bekliyorlar...

Efsane Projemiz nasıl doğdu...

1999'da Aya İrini Kilisesi'ne sergi açtık. Oraya giden kalabalığın içerisinde ben de vardım. Yeni kalfaydım. Şahir Talat Akev Büyük Üstadla karşılaştım. Müthiş bir heyecanla yapılanları takip ettim. Biraz da kıskanarak. Şahir Üstadım "Nasıl Zeki?" dedi, "Harika üstadım" dedim. "Hazırlan yüzüncü seneye fazla kalmadı, kolları sıvaman lazım," dedi. Müthiş heyecanlandım.

Kısa tarih çalışması gibi yani.

Tabi ama tarihi biliyoruz anlatmaya gelince çok zor. 65'te bir yol ayrımı var ve bu yol ayrımı hakkında benim biraz farklı düşüncelerim var. 111'lere biraz farklı bakıyorum. Tümüyle reddetmek istemiyorum; "onlar bizim üvey kardeşimiz" diyoruz. Mason olarak saymıyorsak da çok önem verdiğimiz insanlar var içlerinde. Onları da kırmadan, 65 olaylarını nasıl anlatmanın arayışlarına girdik. Sonuçta istediğim gibi çıktı. Arada tekrar çağırdık bizim damadı, yeni sözler şunlar, yeni şarkı şu, final şarkısı bu ve hadi bakalım dedik. O artık beni biliyordu, kardeşimiz değil ama kardeşimiz gibi biliyordu bazı olayları. İnsanla başlattım, Hz.Nuh'tan alarak getirdik, daha öncesine de gidilebilirdi belki ama biraz fantezi bulunabilirdi. Ben ayakları yere sağlam basan bir hikâye anlatmaya çalıştım. Sembollerle anlattım. Çünkü o dediğim kritik dönemeçleri gerçekçi bir anlatımla geçemezseniz lezzetli olmaz. Üstelik Mason'a da yakışmaz diye düşündüm. Araları özellikle sembollerle ki bize yakışan bir şey bu, kendimizi sembollerle alegorilerle ifade eden bir ahlak sistemi değil miyiz? Güzel oldu yabancılar çok sevdiler öyle de bir zorunluluğumuz vardı. Yani biz bütünüyle kendimize ait bir şey anlatırdık ama 300'e yakın başka ülkeden kardeşimizin geldiği bir etkinlikte onlara da dönük olması lazımdı.

Tahmin edemeyeceğin kadar çok sayıda kardeşimiz götürüp ülkelerinde göstermişler. İngilizce alt yazılı verdik.

Film çalışmanız, onunla nasıl bir boşluğu doldurmayı hayal ettiniz?

Ben şundan rahatsız oluyorum: Oynadığım ve yönettiğim bir dizide iki tane çocuk vardı. Bir gün onları çekime götürmek için arabama aldım, annesi küçük çocuk yolda giderken dedi ki bana "Zeki amca bu masonlar neden katil?" Kaldım! Bu çocuk benim Mason olduğumu falan bilmiyordu. Johnny Depp'in oynadığı bir film vardı, güya Kardeşen Jack Mason'muş diye anlatılıyor. O gün karar verdim kendimizi anlatmalıyız. Bizim aleyhimizde 100 tane film çıktı. Şimdi aleyhimizde olmayan da bir film çıkmalı. İlla ben diye düşünmedim başta ve Masonluğu abartarak, överek falan değil olabildiğince doğru, sade bir anlatım olsun istedim. Büyük Üstat bana "Ne yaparız?" deyip de bu olaydan bahsettiğinde, "benim başka bir düşüncem daha var" dedim. Ve bunu söylerken de şunu bekliyordum, o biraz zor ve tehlikeli bir konu şimdi dokunmayalım ona demesini. "Derhal," dedi. Dedim ki Büyük Görevliler kuruluyla da paylaşalım, paylaştık. Büyük Görevliler Kurulu da tamam dedi. Örnek vereyim; İzmir Vadi Başkanı

Büyük Üstad Yardımcımız Haluk Kâhya-oğlu tesadüfen benden duydu heyecandan ağlıyordu. Kalktı öptü beni. Ama bu yoğunlukta bu sene yapamadık. Senaryo çalışmaları devam ediyor.

Nasıl bir hikâye üzerinden anlatıyorsunuz?

Bu otuz altı yıllık bir mason'un yaşamı. Sade bir anlatım. Bir evden çıkıyor şu ya da bu nedenle, İstanbul'un kenar semtlerinde nispeten orta halli insanların yaşadığı bir semte taşınmasıyla başlıyor. Başta kimse hakkında bir şey bilmiyor ama günümüz insanların, kültürünün, yanlışlarının giderek arttığı bir süreçte merak ediyorlar, bu adam kimdir diye. Pırl pırl. Emekli öğretim görevlisi. Birilerinin hemen karşısına çıkacağı bir tip. Mahallede kökten dinciler var. Onların biraz mesafeli davrandığı, oğlunun kızının arkadaşı olduğunu öğrendiğinde çok sinirlendiği bir müteahhit. Arkadaş olduğu bir başhekim falan ve bunların başına gelenler. Daha fazla da açmayalım, bu bir hikâyedir, klasik bir hikâyedir bir belgesel değildir. Onun için ipuçlarıyla işin heyecanını kaçırmayalım. Olabilirse kardeşlerimiz oynayacak, onlar da çok yoğun çalışan kardeşlerimiz biliyorum ama yazın bana herhalde 2-3 haftalarını verirler. Kardeşlerimiz ve hemşirelerimiz oynayacaklar. Bunlar için üç vadiye haberler gönderdik, mailler geliyor.

Seyirci baştan bu kahramanın Mason olduğunu bilecek mi? Yoksa giderek mi hissedecek? "Çok iyi bir insan meğerse Masonmuş" gibi mi olacak?

Hayır, hayır ben seyircinin hemen baştan itibaren bilmesini istiyorum. Çünkü çok sade bir anlatım, adamı suçlayamıyorsun, çok iyi bir adam, Mason olduğunun bilinmesinde veya bilinmemesinde işin gerginliğini yaratmak gibi bir argümanım yok. Son derece sade hatta iki kardeşle gelecek evi taşımaya. Belki ancak birkaç sahne, acaba bu kim diyeceğiz. Neyse pek de anlatmayayım zaten bu film piyasaya çıkmadan evvel yeterince gürültü olacak. Ama şu kadarını söyleyebilirim o adamı da ben oynayacağım.

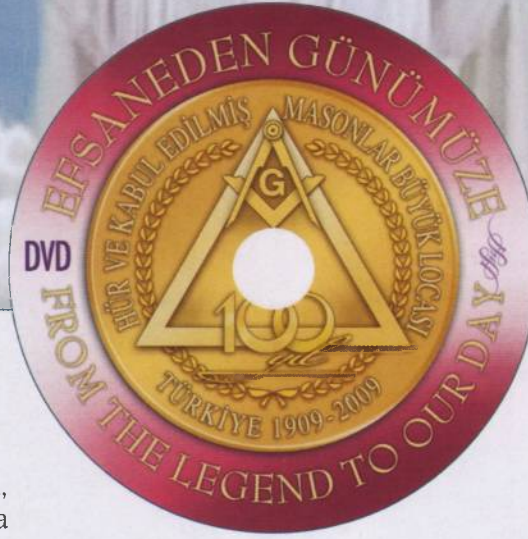
Peki o karakter sizin 69'daki komşunuza ne kadar yakın olacak?

Yalnız ona değil, Tamer Ayan Üstadıma, Nusret Semih Üstadıma, Tanju Üstadıma yakın olacak. Hepsinin sentezi bir adam ve etrafında diğer Masonlar da var. Mabetlere kadar gireceğim, Çatı'da çekeceğim.. Her zaman korumakta olduğumuz sırlarımızı elbette koruyacağım ama bazı olayları da anlatacağım. Evde oturup iki kardeşle konuşacağına locada bir konferans sırasında o üstadı dinlemek hem Mason olmayan haricilerin ilgisini çekmesi bakımından güzel olacak, hem de biz kardeşler de farklı bir bakışla yakalayacağız olayı.

Yani gurur duyduğunuz şeyleri paylaşacaksınız.

Evet ama "Masonların hepsi çok namusludur, hepsi insanüstü varlıklardır" falan gibi bir şey katıyen yok. O kişinin adı Sırnı Bey olacak. Ve Sırnı Bey'in ağzından kardeşlere uyan şekilde de belli mesajlar verilecek. Göreceğiz bakalım. Sanıyorum yaz aylarında çekip inşallah bir terslik olmazsa 2010 sinema sezonunda da sinemalarda oynatacağız... Başımıza neler ge-

Zeki Alasya yaptığı çalışmayla ilgili olarak şunları söylüyor: Ayakları yere sağlam basan bir hikâye anlatmaya çalıştım. Sembollerle anlattım. Bize yakışan bu. Kendimizi sembollerle alegorilerle ifade eden bir ahlak sistemi değil miyiz?

lecek bilmiyorum ama ben emim ki bu filmi seyreden insanlar Masonluk hakkında farklı düşünmeye başlayacaklar. Çünkü hatırladığım şöyle şeyler var; 1999'de kurulan Aya İrini sergisinde birileri geldi yanıma çünkü orada tanınmış tek kişi bendim. Türbanlı bir kız geldi dedi ki; "Biz bunları dinsiz ve milliyetsiz biliyorduk ama aralarında Şeyhülislam var, Paşalar var." Ben de dedim ki; "Demek ki dinsiz ve milliyetsiz değillermiş". Buna benzeyen çok soruyla karşılaştım, öğrenmeleri lazım. Zaten bu kadar "yanlış anlaşılma" biraz bizim de suçlu olduğumuzu düşünüyorum.

Filmin ismine karar verdiniz mi?

Hayır henüz değil.

"Güle Güle" adlı filminizin bir tadı vardı... Sanki o çizgide olursa...

Çok doğru hissettiniz. İnşallah bunda da yakalayacağım o tadı. Ben Güle Güle'nin senaryo çalışmalarında da çok uğraşmıştım. Rahmetli Zeki Ökten'in yanındaydım gerek hazırlık sırasında gerekse çekimlerde. O tadı yakalayacağımı düşünüyorum. Masonluk biraz bilinmeyen bir dünya gibi görünür. Ama ben hiç öyle anlatmayacağım. Masonluğa yakıştırılan olayların çoğu doğru değildir. Masonlar nasıl insanlardır diye merak içerisinde olanlar onların da diğer insanlar gibi hatalarıyla, güzelliğiyle, zaaflarıyla, hırslarıyla... Yani farklı yönleriyle doğru dürüst insanlar ya da doğru dürüst insan olma yolunda çalışanlar" olduklarını görecekler. Ben bunu yaparsam çok keyif alacağım.

Umarım başarılırsınız. Çok teşekkür ederim.

Asıl ben teşekkür ederim.

WINSTON S. CHURCHILL

Churchill'in inançları ve dünyaya bakışı Masonik düşünceye tam anlamıyla uygundu. Yenilmiş düşmanlara karşı da yüce gönüllülük gösterilmesi gerektiğini savunan Churchill, altmış iki yıldan uzun bir süre Mason olarak yaşadı ve bütün dünyanın gözünde saygın, onurlu bir devlet adamı oldu.

Yazan: Robert Morris

Derleyenler : Ahmet Şenkut – Alican Azeri

Churchill Batı dünyasında diktatörlük ve despotizme karşı en çok mücadele vermiş liderdir. Yüzyılımızın en önemli şahsiyetlerinden biri olan bu liderin duruşu, inançları, kararlılığı ve başarıları asla unutulmayacaktır.

Diktatörlüğe hep karşı çıktı...

Winston Churchill, daha otomobil ve uçağın bile keşfedilmediği Victoria Dönemi İngiltere'sinde, 30 Kasım 1874 tarihinde, ünlü Marlborough Dükü'nün soyundan gelen saygın bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Annesi Jennie Jerome'un, New York Times'ın editörü ve sahibi olan Leonard Jerome'un kızı ve dolayısıyla bir Amerikalı olması nedeniyle sadece yarı İngiliz'di.

Oniki yaşındayken, İngiltere'nin en saygın erkek liselerinden Harrow'a girdi. Lise eğitimi bitince yine İngiltere'nin en itibarlı askeri okulu olan Sandhurst'e kabul edildi ve 1894 yılının Aralık ayında buradan da mezun oldu. Mezuniyetini takip eden ay, büyük bir saygı ve sevgi beslediği babasının 45 yaşında beklenmedik bir şekilde vefat etmesiyle büyük bir yasa boğuldu. Bunun üzerine, Churchill, babasının Parla-

mento'da yürüttüğü çalışmalarına, onun kaldığı yerden devam etmeye karar verdi.

İlk önemli görevi, 1895'te Küba'ya gönderilen bir İspanyol askeri kuvvetinde gözlemcilik yapmaktı. Küba'ya giderken, Amerika'daki akrabalarını ziyaret etmek için New York'a uğradı. Sonraki iki yılı, Hindistan'da savaş muhabiri olarak geçirdi. 1898'de, Sudan'ın tekrar ele geçirilmesi girişiminde General Kitchener'in emrin-

de görev yapmak için gönüllü oldu ve bu savaşta, tarihin en büyük süvari taarruzlarından birine katıldı. Bu taarruz sırasında neredeyse hayatını kaybediyordu.

Güney Afrika'daki Boer Savaşı'na da London Morning Post'un savaş muhabiri olarak katıldı. 15 Kasım 1899'da Boer'ler tarafından yakalandı ve savaş esiri oldu. Yakalandıktan kısa bir süre sonra cüretkâr bir kaçış gerçekleştirdi ve Boer'ler tarafından başına ödül konulmasına rağmen İngiliz savunma hatlarına dönmeye başardı. Bunun üzerine, İngiliz Silahlı Kuvvetleri'nde Teğmen rütbesine terfi etti. İngiliz birliklerinin Pretoria'ya kaydırılmalarına ve diğer İngiliz savaş esirlerinin kurtarılmalarına yardımcı olan Churchill, İngiltere'ye 1900 yılında bir kahraman olarak geri döndü.

Kahramanın dönüşü

İngiltere'ye döndüğü yıl Parlamento seçimlerine katıldı ve seçilerek göreve geldi. Artık 25 yaşında olmanın verdiği belirli bir olgunluğa sahipti. Küba, Hindistan, Sudan ve Güney Afrika'da birçok askeri harekâta katılmıştı. Churchill, Parlamento'da göreve başlamadan önce Amerika'da bir konferans turuna çıkmaya karar verdi. Burada, önce Mark Twain, sonra da başkan yardımcısı Theodore Roosevelt ve Başkan William McKinley ile tanıştı. Bu üç şahsiyetin de, Churchill'in babası gibi Mason kardeşlerimiz olmalarının Churchill üzerinde etkili olduğu, İngiltere'ye dönünce Hürmason olmak için başvuruda bulunmuş olmasından da anlaşılmaktadır.

Churchill Londra'daki 1591 Numaralı Studholme Locası'nda tekris edilmiş ve 25 Mart 1902 tarihinde, 2851 Numaralı Rosemary Locası'nda üçüncü dereceye yükseltilmiştir.

Churchill, Başbakan Herbert Henry Asquith tarafından donanma bakanlığına getirildi ve 1911 ile 1915 yılları arasında bu görevde kaldı. İngiliz donanmasının güçlendirilmesi üzerinde çalıştı ve 1914 yılında I. Dünya Savaşı çıktığında İngiliz donanmasının hazır olmasını sağladı. Ancak İngiliz kuvvetlerinin 1915 yılında Gelibolu'da bozguna uğraması, Churchill'in donanma bakanlığı görevinin son bulmasıyla sonuçlandı. 41 yaşındaki Churchill'in politik kariyeri bu yenilgi ile son bulmuş gibi görünüyordu.

Winston Churchill 30 Kasım 1874 tarihinde, ünlü Marlborough Dükü'nün soyundan, saygın bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi.

1917 yılının Temmuz ayında, ABD'nin I. Dünya Savaşı'na katıldığı dönemde, Cep hane Bakanı olarak atandı. Amerika'daki bağlantıları, bu iki ülke arasındaki çeşitli lojistik destek anlaşmalarının üzerinde uzlaşma sağlanmasına büyük katkı sağladı. Savaşın sonunda, Churchill, ABD üstün hizmet madalyasını alarak, bu madalyanın verildiği yegane İngiliz oldu.

1921-1922 yılları arasındaki dönem, Churchill için pek de iyi geçmedi. 1921'de annesinin ölümüyle yasa boğulmasının ardından, ertesi yıl da Parlamento'ya yeniden seçilmeyi başaramadı. Churchill'in yeniden seçilememesi, bir kuşak sonra İngil-

tere'nin başına geleceklerin zemini hazırlayan koşullardan biri olmuştur. Churchill, aynı zamanda İngiltere'nin gelmiş geçmiş en çok yazınsal ürün veren devlet adamlarından biriydi. Yüzyılın başından itibaren, tarihi konularla ilgili ciltler dolusu kitap yazmıştı. Bunların arasında, 1989'da yayınlanan ve Malakand Muharebe Gücü'nü anlatan eseri, 1900'da yayınlanan ve Boer'lerden kaçışını anlatan eseri; babasının, *Lord Randolph Churchill'in Hayatı* (*The Life of Lord Randolph Churchill*) adını taşıyan bir biyografisi, I. Dünya Savaşı'nı anlatan beş ciltlik bir kitap olan Dünya Krizi (*The World Crisis*) ve ünlü atası Marlboro-

1945 Yalta Konferansında ABD Başkanı Roosevelt (ortada) ve Sovyet Lideri Stalin (sağda) ile birlikte

ugh Dükü'nü anlatan, 1933 tarihli dört ciltlik bir biyografi de bulunmaktaydı.

Tekrar parlamentoda

Churchill, 1924 yılında, elli yaşında bir adam olarak Parlamente'ye tekrar seçildi ve saygın bir görev olan Maliye Bakanlığı'na getirildi. Bu dönemde, Mussolini, İtalya'nın kontrolünü çoktan eline almıştı ve Adolf Hitler de Almanya'da gittikçe güçleniyordu. Churchill'in bakanlığa getirildiği yıl, Franklin D. Roosevelt de ABD başkanı seçilmişti. Churchill, görünen köyün kılavuz istemediğini düşünüyor ve bu ülkelere karşı pasif bir yaklaşım sergileyen, onların saldırgan tutumlarını alttan alan Başbakan Neville Chamberlain'in politikalarını onaylamıyordu. Chamberlain'in, Münih'teki bir konferanstan, Çekoslovakya'nın bir kısmının Almanya'ya verilmesini onayladığını gösteren bir belgeyle dönmesinin ardından, Churchill, Chamberlain'in politikalarını daha da şiddetli bir şekilde eleştirmeye başladı. Bu konferansın ardından, Almanya'nın, Çekoslovakya'nın tamamının yanı sıra Polonya'yı da işgal etmesi sonucunda, İngiltere ve Fransa 1939 yılının Eylül ayında Almanya'ya savaş açtı. 21 Eylül 1939 tarihinde ise Churchill'den, Deniz Bakanlığı görevini üstlenmesi istenildi.

Kardeşimiz Roosevelt, bu atamanın üzerine, Churchill'e bir tebrik mektubu gönderdi. Bu, ikisinin arasında, Roosevelt'in 1945'teki ölümüne kadar sürecek olan kişisel mektuplaşmaların başlangıcıydı.

Fransa 1940 yılında işgal edilince, Chamberlain hükümeti de düştü ve Churchill, 65 yaşında Başbakan oldu. Görevi kabul konuşmasında, halkına pembe bir tablo çizmek yerine onlara bütün içtenliğiyle, önlerinde ne kadar zorlu günler olduğunu anlattı. Churchill, halkına, "size kan, ter ve gözyaşından başka vaat edecek bir şeyim yok" diyordu.

ABD Başkanı Roosevelt ile arasındaki dostluk, 10 Mayıs 1940 ile 12 Nisan 1945 arasındaki dönemde iyice güçlendi. İlk iki yıl, savaşın taraflarından biri olmayan ABD ile ilişkilerin düzenlenmesi ve Amerika'nın tarafsızlık ilkelerini ihlal etmeden bu ülkenin büyük savaş kaynaklarından nasıl yararlanılabileceğinin yollarını bulmaya çalışmakla geçti. 1940 yılının Eylül

Edebiyat'ta Nobel ödülü

Churchill, 1948 1951 yılları arasında, tarihi konuları anlatan başyapıtlarından bir diğerini yazmayı tamamlamış ve İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan 6 ciltlik bir esere imza atmıştır. 20 Ocak 1953'te, tekrar Washington'a giderek, Beyaz Saray'daki son gününde Harry Truman'ı ziyaret etmiştir. Aynı yıl, Kraliçe tarafından, şövalyelik mertebeleri arasında en saygını olan Dizbağı Şövalyesi ilan edilmiş ve Sör Winston Churchill olarak anılmaya başlanmış, ABD Başkanı Roosevelt ile birlikte, başarısızlıkla sonuçlanan Bermuda Konferansı'na katılmış ve edebiyat alanında Nobel Ödülü'ne layık görülmüştür.

ayında, Atlantik'teki İngiliz askeri üslerinin kullanım hakkının 99 yıllığına verilmesi karşılığında, ABD'den 50 destroyerin alınmasına ve ABD'den İngiltere'ye savaş malzemelerinin sevk edilmesine ilişkin anlaşma başarıyla imzalandı.

Edebiyat'ta Nobel ödülü

26 Aralık 1941 tarihinde Washington'a yaptığı bir ziyaret sırasında, Senato ve Temsilciler Meclisi'nin ortak bir oturumun-

da konuşma yapmaya davet edilerek, bu daveti alan ilk İngiliz Başbakanı oldu. 19 Mayıs 1943'te ise yine aynı devlet kurumunda ikinci bir konuşma yapmış ve bu konuşmasında, annesi yerine babası Amerikan vatandaşı olsaydı, Kongre'de konuşmak için davet beklemesine gerek kalmayacağını çünkü Kongre'de seçilmiş bir senatör olarak konuşma yapıyor olacağını belirterek annesinin ulusunun kalbini fethetmiştir.

Churchill, 1948 ve 1951 yılları arasında, tarihi konuları anlatan başyapıtlarından bir diğerini yazmayı tamamlamış ve İkinci Dünya Savaşı'nı anlatan 6 ciltlik bir esere imza atmıştır. 20 Ocak 1953'te, tekrar Washington'a giderek, Beyaz Saray'daki son gününde Harry Truman'ı ziyaret etmiş,

İngiliz mizahında önemli bir figür olarak Winston Churchill'i görürüz. Engin hoşgörüsü halkının gönlünde ayrı bir yer edinmesini sağlamıştır.

daha sonra İngiliz Konsolosluğu'nda Truman şerefine bir akşam yemeği vermiştir. 1953 yılı da Churchill için dolu dolu geçen bir yıl olmuştur. Bu yıl, Kraliçe tarafından, şövalyelik mertebeleri arasında en saygını olan Dizbağı Şövalyesi ilan edilmiş ve Sör Winston Churchill olarak anılmaya başlanmış, ABD başkanı Roosevelt ile birlikte, başarısızlıkla sonuçlanan Bermuda Konferansı'na katılmış ve Edebiyat alanında Nobel Ödülü'ne layık görülmüştür.

Artık yaşlanmaya başlayan Churchill, 1955 yılının Nisan ayında Başbakanlık görevinden istifa etmiş, Parlamento'da görev almaya devam etse de, kitap yazmak gibi özel ilgi alanlarına daha fazla vakit ayırmaya başlamıştır. 1956-1958 yılları arasında ise en büyük yazınsal başyapıtı olan, dört ciltlik *İngilizce Konuşan Halkların Tarihi* (*The History of the English Speaking People*) adlı eserini yazmıştır.

Özel yaşamında ise, karısı Clementine'e büyük bir sevgi besler, "insanın, hayatı boyunca, onursuz hiçbir düşüncüyü aklına getirmeksizin, ömrünü, bir diğer kişinin ömrüyle birleştirmesinden daha şerefli ne

Winston Churchill'in hakkında onlarca kitap yayınlanmıştır.

olabilir" derdi. Clementine ile elli altı yıldan uzun bir süre evli kaldılar. Churchill'in inançları ve dünyaya bakışı, Masonik düşünceye tam anlamıyla uygundu. Boer Savaşı'ndan itibaren, yenilmiş düşmanlara karşı da yüce gönüllülük gösterilmesi gerektiğini savunan Churchill, 62 yıldan uzun bir süre Mason olarak yaşamıştır.

12 Aralık 1965'te, 91 yaşında öldüğünde,

bütün dünyanın gözünde saygın ve onurlu bir devlet adamıydı. Churchill, Batı Dünyasında diktatörlük ve despotizme karşı en çok mücadele vermiş liderdir. Günümüz devlet adamları arasında, bu kadar çok insanı bu kadar uzun süre etkilemeye devam etmiş bir kişi daha yoktur. Yüzyılımızın en önemli şahsiyetlerinden biri olan bu liderin duruşu, inançları, kararlılığı ve başarıları asla unutulmayacaktır.

Ακιντι βυτην Boğaz hiç böyle güzel görülmedi!

1. Bebek Caddesi No:115 Akıntıburnu/Arnavutköy / Beşiktaş/İstanbul
Fatih Gündüz 0553 543 53 53 - 0212 263 48 29 - 265 05 25

Birçok yazar O'nu Türk Tiyatrosunun babası olarak tanınıyor. Bazıları ise bu unvanı Muhsin Ertuğrul'a verir. Her iki usta da bu övgüye layıktır. Muhsin Ertuğrul idarecilik, rejisörlük vasıfları ile öne çıkar. Behzat Butak ise her daim sahnededir. Üç yüzün üstünde tiyatro oyununda otuz altı filmde rol almak her babayiğidin harcı değildir.

Behzat Butak tiyatronun işçisi, Muhsin Ertuğrul ise ustabaşısıdır.

BEHZAT HAKİ BUTAK

Behzat Butak yaşadığı devrin tabiriyle nev-i şahsına münhasır bir kişiydi. Şakacı bir mizaca sahipti. İnsanlar hariç her olayda, her şeyde karikatürize edilecek bir yan bulurdu.

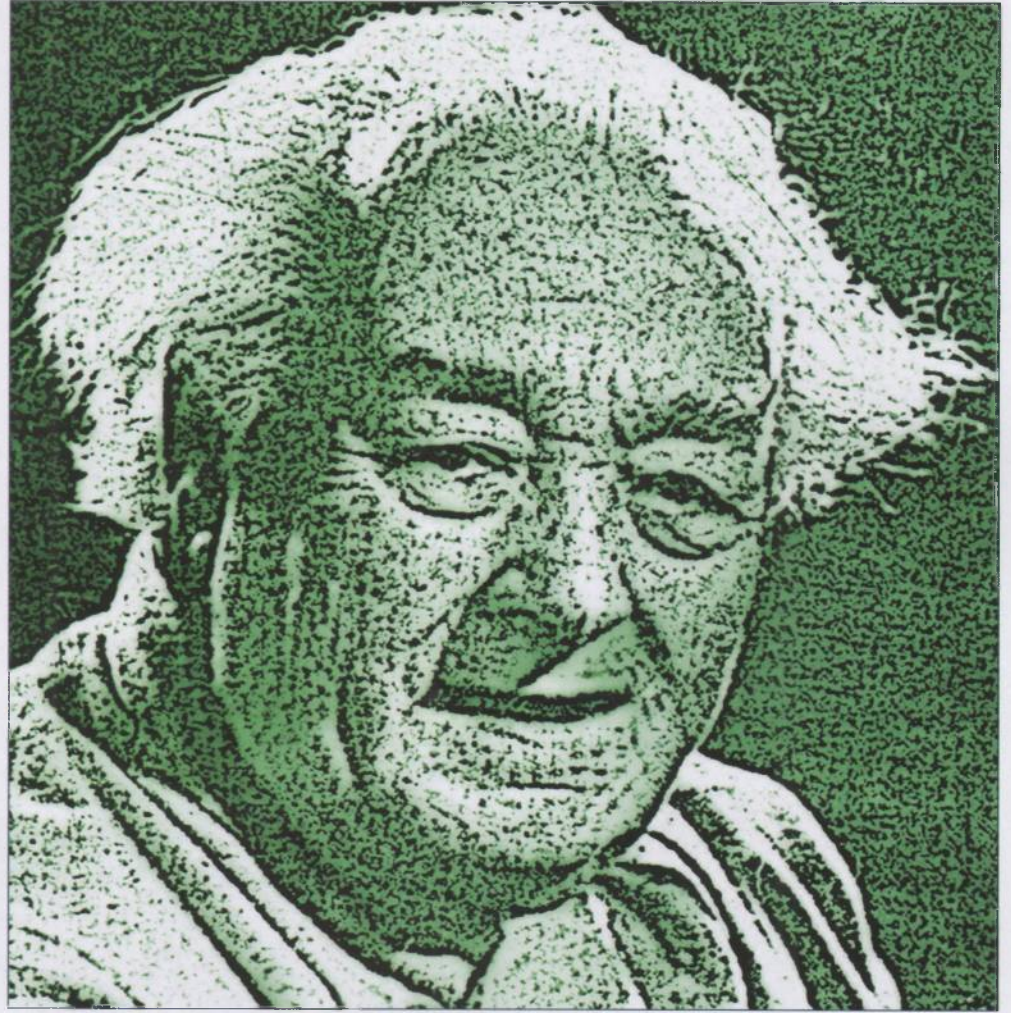
Sedat Uygur

Butak 1891 yılında Bursa'da doğdu. Babası II. Abdülhamit tarafından Bursa'da sürgüne gönderilen bir gazeteci olan Halil Haki Bey'dir. Behzat 1906 yılında babasının ölümü üzerine İstanbul'a geldi. Tiyatro merakı küçükken Mihaliç'ta seyrettiği Gavril Tiyatro ve Cambazhanesi'nin temsilini seyretmesi ile başlamıştı. İstanbul'da, Mercan İdadisi, Ticaret Mektebi ve Sanayi-i Nefise Mekteplerinde öğrenim gördü. Bir yandan da devrin ünlü orta oyuncusu Muazzez Bey'den resim dersleri alıyordu. İlk olarak 1908 yılında Muazzez Bey'in oğlunun sünnet düğünündeki orta oyunu ile sahneye çıktı. Daha sonra birçok tiyatro trupu ile beraber çalıştı.

O tarihlerde İstanbul fakirdi. Seyirci yoktu. Tiyatrolar kuruluyor, ancak bir sezon dayanabiliyor, turneler para getirmiyordu. Hayatietini sürdüremeyen guruplar dağılıyorlardı.

İtalya'ya gidiş

Behzat Butak, Hariciye Nezareti bursu ile Elektrik Mühendisi olmak için İtalya'ya gitti. Ancak gittiği fabrikada grev vardı ve Butak'ın mühendisliğe hevesi yoktu. İki ay süreyle Roma ve Napoli'de tiyatrolan gezdi,

bilgi edindi. Döndüğünde Balkan Harbi başladı. Gönüllü olarak orduya katıldı. Sonrası, yine küçük tiyatro truplarıydı. Bu arada Darülbeydi'nin açtığı imtihanı kazanıp dokuz altın lira maaşla kadroya girdi.

Bu defa da 1. Cihan Harbi başlamıştı. Yine orduya katıldı. Çanakkale cephesinde harbe iştirak etti. Kolundan yaralandı. Birliği Bitlis'e gönderildi. 1918 de harp bitince tekrar İstanbul'a, Darülbeydi'ye döndü.

Behzar Butak'ın Masonik Hayatı:

01.01.1930 da Resne Locasında nura kavuştu. 01.03.1931 de Kalfa, 01.12.1931 de Üstat oldu. 1939 kuruluşundan sonra muhtemelen (kayıt bulunamadı) Ülkü Locasına tebenni etti. Localar tekrar çalışmaya başladığında, 07.01.1949 da Kültür Locasında uyandı. 19.06.1954 te Fazilet Locasının kurucuları arasına katıldı ve bu Locada Sancaktarlık görevini üstlendi. 25.10.1963 te vefat edene kadar bu Locanın üyesi olarak çalışmalarına devam etti.

A. L. G. D. G. A. de l'Un.									
Matrikul des membres de la L. N. 1. 1930									
PENE									
N°	Nom et prénoms	Age	Profession	Residence	N° de la L.	N° de la L.	N° de la L.	N° de la L.	N° de la L.
256	Gökben, Husein	25	Artiste	15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	15	14	13	12	11
257	Behzat Butak	25	Artiste	15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	15	14	13	12	11
258	Behzat Butak	25	Artiste	15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	15	14	13	12	11
259	Behzat Butak	25	Artiste	15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	15	14	13	12	11
260	Behzat Butak	25	Artiste	15, 14, 13, 12, 11, 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1	15	14	13	12	11

Matrikül defterinde Behzat Butak'ın masonik bilgilerini gösteren sayfalar...

Bü. Meş. matrikül No.	
B. in ismi, mahlası ve peder ismi:	Behzat Hakkı B. Halil
Tabiiyeti:	Dogduğu ta
T. O.	1307 Bile
Mesguliyeti:	Artist
Aile şeraiti:	evli
İkametgâhı:	Beyazıt - Sarmakış han No:
İş adresi:	Darülbedayi- Tepebaşı
Telgraf adresi:	
Dogduğu Mes.	
T. Bü. Meş. İstanbul	

İlk oyunu "Firuzan" oldu

Bir süre "Yeni Sahne", "Türk Tiyatrosu" guruplarında çalıştı ve 1926 da artık bir yere gitmemecesine Darülbedayi'de görev aldı. (Darülbedayi, sonra İstanbul Şehir tiyatroları adıyla faaliyetini sürdürmüştür.)

1963'e yani ölene kadar...

Behzat Butak yaşadığı devrin tabiriyle nevi şahsına münhasır bir kişiydi. Şakacı bir mizaca sahipti. İnsanlar hariç her olayda, her şeyde bir karikatürize edilecek yan bulurdu. Mesleğine, işine büyük saygısı vardı. En küçük bir rolü dahi günlerce etüt eder ve üzerinde çalışırdı. Böylece küçük bir rol, büyük bir rolden fazla değer kazanırdı. Örneği: "Göç" piyesinin orta yerinde öyle bir alkış aldı ki... Alkış fırtına gibiydi ve bitmek bilmiyordu. Oyuna devam edebilmek ve alkışı durdurabilmek için temsili orta yerinde durdurup, O'nu sahnede perde önüne çıkarmak zorunda kalmışlardı. Böyle bir olay tiyatro tarihinde yoktur.

Çevirmen, şair ve yazar Ülkü Tamer, Sabah gazetesinde 1950 lerden bahsederken şöyle yazıyor:

"Öğle yemeğimizi yedikten sonra annemle, Beyazıt'tan, sarı tramvayla Beyoğlu'na giderdik. 2.15 seansında bir sinemada film seyrettikten sonra Atlas sinemasının karşısındaki Butak Pastanesi'ne gider üstü fıstıklı krem şokola yedik. 35 kuruş. Sordum:

- Neden Budak değil de Butak?
- Burası Behzat Butak'ın da ondan."

Hadi buyurun. Çanakkale Gazisi, Darülbedayi'nin meşhur aktörü pastane sahibi. Durun, daha bitmedi. O, iyi bir nümismattır.

Zengin bir para koleksiyonu vardır. Her işi her yönü ile başardığı için bir de "Kâğıt Türk Paraları" isimli kitabı vardır. Nümismatik derneği O'nun için hatıra para bastırmıştır.

Türkiye'de ilk Jübile O'nun için yapılmıştır. 1933 yılında 25. sanat yılı jübilesi. Jübileyi tertip edenler elde edilen parayı O'na vermediler. Bir ev aldılar ve bu evi O'na hediye ettiler. Ölene kadar bu evde yaşadı.

Vasfi Rıza Zobu, Darülbedayi'ye girdikten sonra, Eminönü'nde eski bir mektep hocasına rastlar. Hocası şöyle der: "Darülbedayiye girmişsin, çok sevindim. Çalışıp, Behzat gibi büyük bir sanatkar olasin." Bu tarihte Behzat Butak 29 yaşındadır.

Darülbedayi'de O'na "Baba" diye hitap ettiklerinde ise ancak 33 yaşındadır.

Artık sözü Vasfi Rıza Zobu'ya bırakalım.

"Behzat dünyada eşi emsali az bulunur sanatkarlardandı. O, ne sanatkarı değildi ki... Güzel sanatların her şubesinde, zaman zaman hangisine merak sarsa, büyük bir başarı gösterirdi. Azmin elinden ne kurtulur hikmetinin doğruluğunu Beh-

zat'n şahsiyeti ispatlar. Üşenmek nedir bilmezdi. Eline aldığı bir işi başıncaya kadar sıkılıp bıkmazdı. Biri "Aman efendim, şu kitabın cildinin güzelliğine bakın. Eslâfımızın bu sanattaki meharetini..." mi dedi. Oturur, ona üç asırlık eskiliğini de vererek bir cilt yapar: "Eslâf" yâdigarı diye mütehasısları bile kandırırdı. Bursa'da Murâdiye'nin saçak tezyinatını görür, gelir odasının tavanına işler. Gider Ayasofya'da mozaiklere hayran kalır, evine dönünce mozaikle bir Mesih çıkarır. Evi, ecnebi ziyaretçileri çekecek kadar güzel bir müze minyatürüdür."

Not: Arşivinden faydalandığım

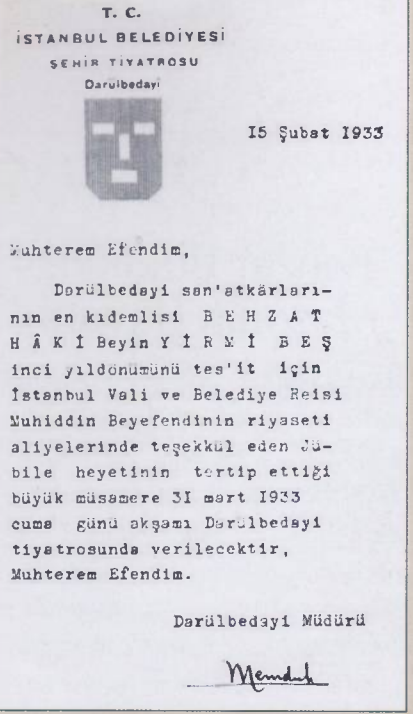
Sayın Sener Köksümer'e teşekkürlerimle

Aylık tiyatro dergisi kapağı.
Ölümünden sonraki nüsha 1963
Türk Tiyatrosu dergisinde ilan

Butak otuz altı film çevirdi.

BİCAN EFENDİ 1917,
HİMMET AĞANIN İZDİVACI 1918,
LEBLEBİCİ HORHOR 1923,
BİR MİLLET UYANIYOR 1932,
AYSEL, BATAKLI DAMIN KIZ 1936,
KARIM BENİ ALDATIRSA 1933,
KIZILIRMAK KARAKOYUN 1946,
İSTANBUL KAN AĞLARKEN 1951,
Y. SULTAN SELİM AĞLIYOR 1952,
PAYDOS 1954,
SON BESTE 1955,
BAHÇEVAN 1963

25. Sanat Yılı

Türkiye'de ilk Jübile O'nun için yapılmıştır. 1933 yılında 25. sanat yılı jübilesi. Jübileyi tertip edenler elde edilen parayı O'na vermediler. Bir ev aldılar ve bu evi O'na hediye ettiler. Ölene kadar bu evde yaşadı. Yanda 25. sanat yılı jübilesinin davetiyesi, alta ise arkadaşı İ. Galip Arcan'ın jübilesinin davetiyesi

Behzat Butak 1944 yılında Beyoğlu'nda Atlas Sineması'nın karşısında bir pastane açtı. İsmi de Butak Şeker Mağazası koydu.

İstanbul Devlet Tiyatroları repertuvarı içinde sizlerle paylaşmak istediğimiz bazı oyunlar var.

ÜÇ KALİTELİ YAYIN

Yazan: Armağan Poyraz

Boris Vian'ın "İmparatorluk Kuranlar" adlı eseri.

Bu **eserin** gerçeküstücü öğeler içeren bir yapısı var. Konusu ise şöyle özetlenebilir: Sebebi anlaşılamayan bir gürültüden kaçan bir aile görüyoruz karşımızda. Her defasında yaşadıkları yeri terk ederek bir başka-daha küçük, daha sıkışık ve karanlık bir eve sığınıyorlar. Kızlarını inandırmasalar da kendilerini inandırıyorlar her şeyin pek güzel olduğuna. Ama yalanlarla yaşamaya çalışanları hayat affetmiyor! Yanlarında birisi daha var Dupont ailesinin. Bu varlık esasında

bir sembol oyunda: Belki ölüm korkusunun, belki vicdanın sembolü, belki de görüldüğü gibi bir "evsiz" yerde kıvranan. O yaratığı dövüyorlar, parçalamaya, boğmaya çalışıyorlar...Ama Boris Vian'ın Schmörz adını taktığı "şey" yok edilemiyor. Tiyatroda felsefi değeri de olan gerçek bir sanat eseri görmek isteyenler için, Hakan Çimenser rejisi ile sunuluyor seyirciye. Oyunda başlıca rolleri; Celal Kadri Kunoğlu, Mine Tüfekçi ve Oya Okar üstleniyor.

Yasmina Reza'nın "Vahşet Tanrısı" adlı komedisi.

Konusu şöyle özetlenebilir. Çocukları kavga etmiş olan iki aile "medeni bir uzlaşmaya varmak" istemektedir. "Kibarca" konuşmaya başlarlar aralarında ama sonunda kıyamet kopar. Çünkü hayatları farklı mutsuzluk biçimlerinden oluşan bu dostlarımız şu gerçeği bilmiyorlardır: İnsan aşkı ve evliliği hayalleriyle-yeteneği ile yaratır ve karakteriyle mahveder. Karakter kaderdir ve çocuklar evden

çıkıp "hayata kanşırılar". New York, Londra, Paris tiyatrolarında birbirinden ünlü aktörler bu oyunda yeteneklerini sergilemiş, Devlet Tiyatrolarındaysa; Ülkü Duru, Zafer Algöz, Zerrin Tekindor ve Iştar Gökseven'i zevkle izleyebilirsiniz. Fransız yazarın başardığı şeyi şöyle özetlemek mümkün: Bir insanın gerçekten kim olduğu bazen hayatta tam olarak birdenbire ortaya çıkmaz ancak

aniden gelişen olaylar başkalarıyla yaşadığı çatışmalar, karakterin gölgede kalmış taraflarını aydınlatır. Sahnedeki insanlar birbirlerinin yarattığı o zincirleme kazaya kurban gitmektedirler. Onlar mahvolurken, kavga eder bağırırken, bizler zaten derinden derine kendimizden bildiğimiz o zaaf-ları seyrederek ve gülümseriz. Oyunun rejisörü, Celal Kadri Kunoğlu.

Duşan Kovaçeviç'in "Profesyonel"i

Dünyaca ünlü Sırp yazar Duşan Kovaçeviç, Yugoslavya'daki büyük dönüşümden önceki ve sonraki toplumsal-politik yaşamı bir entelektüelin hikâyesi içinde, kara komedi türünde ve ironik

bir üslupla anlatıyor. Kırk yaşlarında bir edebiyat adamı, bir sekreter ve bir gizli polisin sürprizlerle dolu soluk soluğa izlenecek hikâyesi... Işıl Kasapoğlu rejisörlüğünde çalışılmış olan

oyunda, iki usta oyuncuyu alkışlıyoruz: Bülent Emin Yarar ve Yetkin Dikinciler. Önümüzdeki sezon da devam edecek olan bu oyunları sizler için seçtik... İyi seyirler.

AUGUSTE RODIN

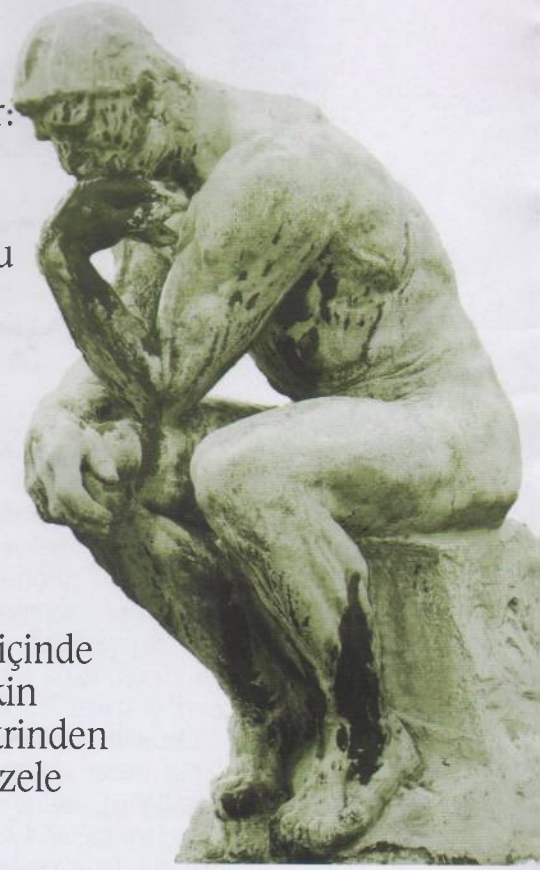

1840-1917

Rodin kendini
şöyle ifade eder:

“Hakiki bir
heykeltıraş,
insan vücudunu
şekillendirirken
yalnız duruşu
ortaya
koymaz, içte
kaynayan
hayatı açığa
çıkartır.”

Rodin doğanın içinde
hiçbir şeyin çirkin
olamayacağı fikrinden
hareket edip güzele
ulaşmıştır.

“HAYATIN İÇİNDE HİÇBİR ŞEY ÇİRKİN OLAMAZ”

Gülden Tansal Hemşiremiz'in,

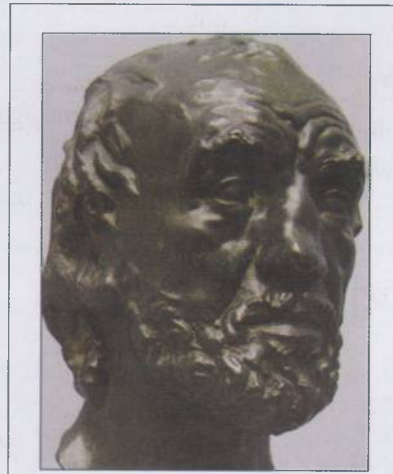
Akıl ve Hikmet (080) Locası'nın Tenue Blanche'ında verdiği konferansın metni.

Modern zamanların Michel-Ange'ı, gotik sanat hayranı, insanlık durumunun değişik yüzlerini ifade-lendirerek devrim yaratan, birleş-tirme, parçalama, bölme teknikle-rini kullanarak dönemin tam bir bitmişlik ve kusursuzluk anlayışını yerle bir eden;

“Benim desenlerim, düşünce kı-vılcımlarının ürünleridir, gerçek heykeltıraş, yalnızca taşları yontan biri değil, bir düşünürdür diyen”; yapıtları gibi aşkları ile de olay yaratan Auguste Rodin, 1840'da Paris'te mütevazı bir ailenin ikinci çocuğu olarak doğar.

İleri derecede miyop olması okul başarısını etkilediğinden, 14-15 yaşlarına geldiğinde ailesi onu bir mesleğe yönlendirmek için Petite

Ecole adlı resim ve matematik oku-luna gönderir. Bu okulda Whistler ve Henri Fontin Latour gibi sanat-

Olgunlaşma döneminde kendini tanıtmak için “Kırık Burunlu Adam”(1864) çalışmasını Paris Salonu'nda sergileme girişiminde bulundu.

çılar ile çalışır. Çok titiz ve çalışkan bir öğrencidir.

Süslemeci, kalıpcı Rodin

Petite Ecole'den sonra Güzel Sanat-lar Okulu'na girmeğe çalışır ancak dönemin neo-klasik geleneklerin-den uzaklaşan tarzından dolayı ba-şarısız olur. Bunun üzerine Paris'te Carrier-Belleuse'ün, Brüksel'de de Von Rasbourg'un atölyelerinde süslemeci ve kalıpcı olarak çalışır. Alçı, bronz, mermer gibi malzeme-leri kullanma ve çoğaltma teknikle-rini keşfeder. Zamanın zenginleri için büstler ve süs eşyaları yapar. Paris'te Opera ve Brüksel'de de Borsa Binaları'nın süsleme işlerin-de çalışır.

Olgunlaşma döneminde kendini ta-nıtmak için “Kırık Burunlu Adam”(1864) çalışmasını Paris

Salonu'nda sergileme girişiminde bulunur. Dönemin sanat anlayışına uygun bulunmadığından önce reddedilir. Buna rağmen azimle ve büyük bir istekle çalışmalarına devam eder ve 1870'lerden itibaren salonlara girmeğe, devrin sanatseverleri tarafından izlenmeğe başlar.

1875 yılında hayranı olduğu Michel-Ange'ı ve antik sanatı keşfetmek için İtalya'ya gider. Orada gerçek boyutlu bir insan bedenini değişik açılardan çizer. Michel-Ange'ı kendini "akademizim"den kurtaran sanatçı olarak tanımlar.

1877 yılında 37 yaşında ilk önemli heykeli "Tunç Çağını" yapar. Bu eseri yapmaktaki amacı İtalya'da gördüklerinin etkisi ile Rönesans dönemi ustalarını anımsatan gerçek boyutlu çıplak bir insan heykeli yaparak yeteneğini kanıtlamaktır. Jüri bu çıplak heykelin mükemmelliğinden ve canlı duruşundan etkilenir. Rodin insan üzerinden bire bir alçı yapmakla suçlanır. Adeta skandal konusu halini alır. Modelin aynı

pozda çekilmiş fotoğraflarından oluşan bir dosya hazırlar ama fazla inandırıcı olamaz. Ancak daha sonra arkadaşlarının verdiği ifadeler ile temize çıkar.

Bu korkunç suçlama Rodin'in isminin duyulmasına ve tanınmasına yardım eder. Dünyanın her tarafından siparişler almaya başlar. Fransız hükümeti 1889 Paris Uluslararası sergisi için "Öpücük" heykelini (1886), Edebiyatçılar Derneği "Honoré de Balzac" (1891) anıtını sipariş ederler. İngiltere Calais Burjuvaları anıtını Londra'da Westminster Sarayı'nın bahçesine yerleştirir, New-York Metropolitan Müzesi bir Rodin salonu açar, "Yürüyen Adam" Heykeli ise Roma'da Fransız Büyükelçiliği'nin bahçesine yerleştirilir ama daha sonra ortama uyumlu bulunmadığından kaldırılır.

1900'lü yıllardan itibaren Rodin, Avrupa'daki sanatçıları çok etkilediğinden Picasso ve Modigliani gibi Paris'e gelip, Montparnasse'daki atölyelerde savaş öncesine kadar çalışır. Böylece modern sanat akımlarına öncülük etmiş olur.

Rodin 1887'de Fransız hükümeti tarafından "Légion d'Honneur Şövalyesi" ve 1907'de "Légion d'Honneur Yüksek Subayı" nişanları ile 1910'da da Belçika hükümeti tarafından "Léopold Şövalyesi" nişanı ile taltif edilir. Ayrıca Güzel Sanatlar Cemiyeti kurucu üyeliği ve başkan yardımcılığı da yapar.

Sanatı

Rodin öncelikle bir düşünce adamıdır. Araştırır, tasarlar, sürekli çizer. Aynı zamanda bir kalıpcıdır. Ulaştığı sentezi elleri ile kilde şekillendirir. Fazlalıkları çıkarır veya ilave eder. Daha sonra kalıbını çıkarır, eğer o kalıbı beğenirse alçıya

RODİN'İN AŞKLARI

Camille Claudel

Rodin'in özel hayatında önemli rol oynayan iki kadın vardır. Rose Beuret ve Camille Claudel. Rose ile 1864'de, Camille ile 1883'de tanışır. Aralarında çok yaş farkı olmasına rağmen tutkulu, fırtınalı bir dönem geçirirler. Camille, Rodin'in önce öğrencisidir sonra modeli olur, atölyesini paylaşır ve bazı heykellerinde işbirliği yapar. Bu dönemde Camille, Rodin'e ilham verir, yaratıcılığını kamçılar. Ama aynı atölyede çalışmaları, Rodin'in Rose'dan vazgeçmemesi ve Camille ile evlenmeyi kabul etmemesi, asi yapılı Camille'in ruh sağlığını bozar, onu yalnızlığa iter. Zaten o yıllarda bir kadının sanat icra etmesi, yaratıcılığını kullanması veya heykel yapması söz konusu olmadığından kendi başına mücadele edemez ve ailesi tarafından akıl hastanesine yatırılır.

Rodin Rose Beuret ile beraberliğini sürdürür, 1917 yılında evlenirler ama çok kısa bir süre içinde arka arkaya ölürlür. Meudon'daki evlerinin bahçesinde yan yana gömülüdürler. Başuçlarında "Düşünen Adam" heykeli (1880 - 1882) vardır.

Rose Beuret

döker. Böylece bir kalıptan bir sürü alçı elde eder. Rodin eline taşı kalem ve çekiç alıp hiç taş ya da mermer yontmamıştır. Taşı yontmak, mermeri işlemek, bronzu dökmek atölyede çalışanların işidir. Bu işler tabii ki Rodin'in gözetiminde olur ama büyük boy heykellerini kendisi bitirir.

Heykellerinin güzelliği ve gücü tamamen doğal duruşa uygun şekillendirmesindenidir. Yüz çizgileri, ellerin, ayakların boynun duruşu modelin düşüncesini, ruhunun de-

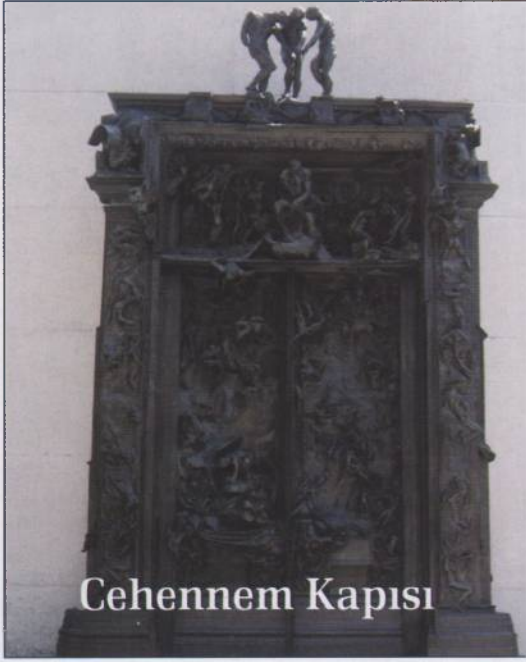
rinliğini yansıtır. Kendini şöyle ifade eder: "Hakiki bir heykeltıraş, insan vücudunu şekillendirirken yalnız duruşu ortaya koymaz içte kaynayan hayatı açığa çıkarır". Rodin doğanın içinde hiçbir şeyin çirkin olamayacağı fikrinden hareket edip güzele ulaşmıştır.

Atölyesinde irili ufaklı heykel kalabalığı vardır. Gerçek bir anatomi galerisi niteliğinde birçok camlı dolap, yüzlerce parça ve etüt dört bir yana dağılmış dururlar. Sürek-

li bunları birleştirir, yeniden parçalar, başka kompozisyonlarla bir araya getirir. Bu işlemler günümüz sanatındaki montajın öncüleridir.

Her eserinin ilk on iki dökümü orijinal sayılır.

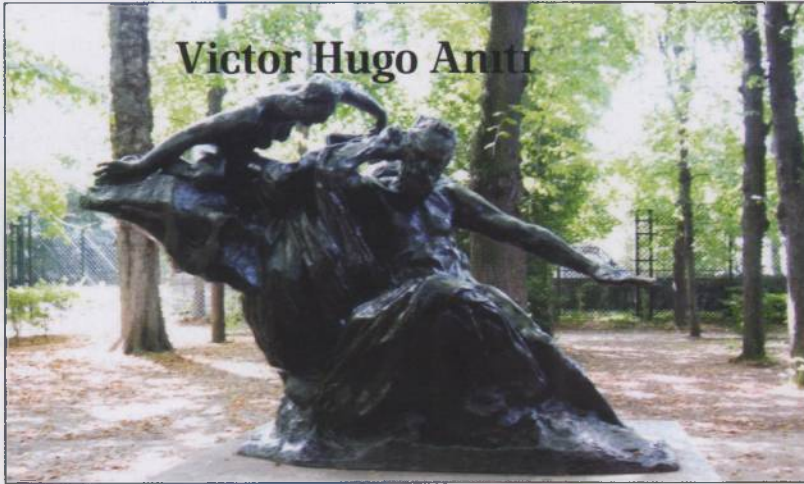
Rodin heykellerinin kalıplarını ve imza örneklerini ölümünden sonra eserlerinin devam etmesi için kullanıma hazır bırakmıştır. Rodin'le birlikte edebi ve klasik heykel dönemi sona erer, yeni bir dönem olan "soyut sanat" dönemi başlar.

Cehennem Kapısı

Calais Burjuaları Anıtı

Victor Hugo Anıtı

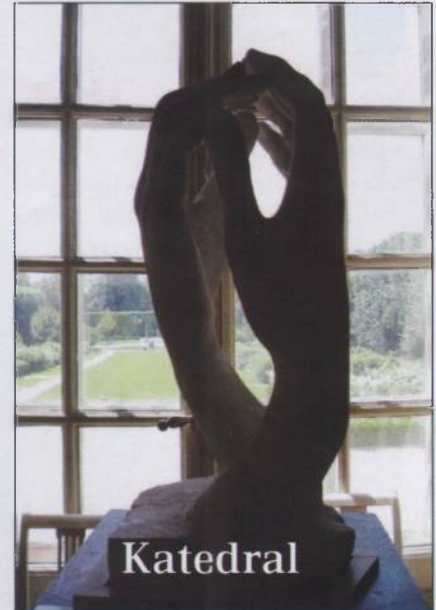
Emek Kulesi

Tanrı'nın Eli

Tanrı Yaratıklarını Korurken

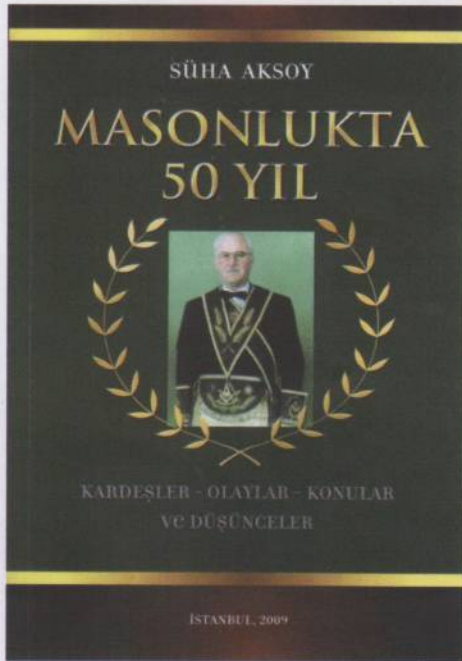
Katedral

YENİ YAYINLAR

Kardeşler, Olaylar Konular ve Düşünceler

Yazan: Süha Aksoy • 318 sayfa

Önceki Büyük Üstat Süha Aksoy, tekris olduğu 02 Aralık 1956 tarihinden itibaren Masonlukta geçirdiği 50 yıl içinde yaşadıklarını anlattığı bu anı kitabının önsözünde şöyle demiş :
"1956 yılında Masonluk âlemine katıldım. 50. yılı aşmış bulunuyorum. Bu uzun süre içinde Ülkü (003) Locası'nda çeşitli görevler yaptım. Devrim (037), Gün (052) ve Atayolu (125) Localarının kuruluşlarına katıldım. 1965-66 olaylarının içinde bulundum. Büyük Locamızın tanınması, bö-

lünmesi ve bağımsızlığını kazanmasıyla ilgili gelişmeleri çok yakından izledim. Tanınmadan sonra ritüellerde ve tüzüklerde yapılan değişiklikleri takip ettim, nelerin doğru nelerin yanlış olduğunu gördüm. 20 yıldan fazla Büyük Kurul'da çalıştım. Büyük Gözcülük, Büyük Tören Üstatlığı, uzun süre Büyük Hazinedarlık, Büyük Hatiplik, Büyük Üstat Kaymakamlığı ve Büyük Üstatlık yaptım. Karşılaştığım olayları, tanıdığım kardeşleri, katıldığım uğraşları, vardığım anlayışları kardeşlerime anlat-

mak isteği ile bu kitabı yazdım."

Önceki Büyük Üstat Süha Aksoy, rehberlerinin çok bilgili olmalarından yararlanarak, çok sağlam anlayışlara erişmeye çalışmış ve Masonluğu 50 yıl derinliğine yaşama olanağı bulmuş bir kardeş olarak bilgi ve tecrübeleri genç kardeşlerine aktarabilmeyi bir görev saydığını belirtiyor. Son 50 yılda Türkiye'deki Masonlukta yaşanmış olaylara kendi bakış açısından ışık tutuyor ve birçok masonik konuda şahsi fikir ve yorumlarını açıklıyor.

BİR ANEKTOD

Değişen bir şey yok!

Pers İmparatorluğu'nu yıkarak Yunanistan'dan Hindistan'a kadar uzanan büyük bir coğrafya parçasının hâkimiyetini ele geçirip imparatorluk kurmuş, eski Yunan uygarlığının doğuya yayılmasında etkili olmuş ve efsanevi bir kahramana dönüşmüş olan Büyük İskender, Aristo'ya bir mektup yazar ve kendisine görüş bildirmesini ister:

Zapt ettiğim topraklardaki insanları tahakkümüm altında tutabilmek için neler yapmalıyım?

- Ülkenin ileri gelen insanlarını sürgüne mi göndereyim?
- Ülkenin ileri gelen insanlarını hapse mi atayım?
- Ülkenin ileri gelen insanlarını kılıçtan mı geçireyim?

Aristo'nun tespiti şöyle olur:

- Sürgünde toplanıp sana başkaldırlar,
- Hapishaneler militan yuvası olur, kontrolden çıkar,
- Onlardan sonraki kuşak intikam hırsıyla büyür, tahtını sallar.

Çözüm olarak da şu nasihati verir:

- İnsanların arasına nifak tohumları ekeceksin.
- Birbirleriyle savaşınca hakem olarak kendini kabul ettireceksin.
- Anlaşmaya giden bütün yolları tıkayacaksın.

Masonluğun Kökenleri

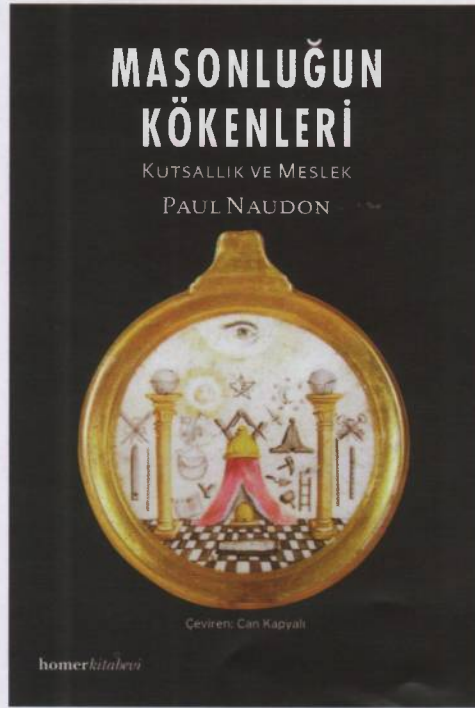
Kutsallık ve Meslek

Özgün başlığı “**Les Origines de la Franc-Maçonnerie: Le Sacré et Le Métier**” olan kitap ilk kez 1935 yılında kaleme alındı. Kısa sürede klâsikleşti. Naudon yarım yüzyılı aşkın bir süre sonra yeni araştırmalar ve belgelerle zenginleştirerek, kitabını yeniden kaleme aldı.

2001 yılında ölen Paul Naudon Hukuk Doktoru idi. Uzmanlık alanı Kamu Hukuku Tarihi ve Kamu Kuruluşları olan yazar, aynı zamanda Fransa’da yüksek görevlerde bulunmuş bir Masondu. **Rektifiye Skoç Ritinde** Chevalier Bienfaisant de la Cité Sainte (Kutsal Kent Hayırsever Şövalyesi) ünvanına sahipti; Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Riti Yüksek Şurasında 33 ncü Derece Hakim Büyük Umumi Müfettiş olarak görev yapmıştı.

Paul Naudon kitabında, Masonluğun kökenlerinin aydınlatılması açısından fevkalâde önemli bir yere sahip olan sembolizmin, ayrıntıların sürekliliği içinde silinip kaybolduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, Masonluk üzerinde çalışanlardan çoğunun sembolizm ve tarihi iki ayrı uç gibi gösterme yanlılığına düştüklerini ifade etmektedir. Bir bölüm araştırmacının ise tersine, tarih ile sembolizmi birbirine kanştırdıklarını, kendi görüş açıları doğrultusunda birinden diğerine atlamalar yaparak bir sonuca ulaşma çabası içine girdiklerini açıklamaktadır. Yazara göre bu durum, sözcüklerin, figürlerin ve işaretlerin perdesini kalınlaştırmakta, asıl yapının olduğu kadar gerçeklerin de gizli kalmasına yol açmaktadır.

Paul Naudon, 1886 yılından bu yana gerçekleştirdiği önemli çalışmalar ve bu çalışmaları düzenli bir şekilde yayımlayan Londra’daki 2076 Numaralı *Quatuor Coronati* Araştırma Locası’nın başarısını önemle anımsatmaktadır. Bu Locayı, gün ışığına çıkardığı önemli sayıdaki eski İngiliz bel-

Hiram Efsanesi, ilk kez tarihi, dini ve felsefi bir araştırmanın konusu oluyor. Efsanenin işlenişindeki deneyüstü yaklaşım, günümüzde halen merak konusu olan Hür Masonluğun geleneksel inisiyatik yapısına açıklık getiriyor.

gelerinden ötürü övünç ve şükranla anmak gerektiğini belirten araştırmacı, önemli ve değerli yazarların büyük emekler karşılığı ortaya koydukları ayrıntılı çalışmalarına da dikkat çekmektedir.

Merak edilen konular

Paul Naudon kitabında, merak edilen konulara ve birçok sembolik efsaneye de ışık tutuyor. Bunların içinde en önemlisi *Hiram Efsanesi*. Böylece sembolik bir yapısı

- *Yazan: Paul Naudon*
- *Çeviren: Can Kapyalı*
- *Homer Yayınevi, 289 sayfa*

olan efsane ilk kez tarihi, dini ve felsefi bir araştırmanın konusu oluyor. Efsanenin işlenişindeki deneyüstü yaklaşım, günümüzde halen merak konusu olan Hür Masonluğun *geleneksel inisiyatik* yapısına açıklık getiriyor.

Eski dönemlerde duvarcı ustalarını, inşaatçıları kapsayan bir meslek örgütü olarak başlayan Masonluğun kökenleri, Romalıların meslek örgütlerinden (*collegia*) itibaren incelenirken, zaman içinde gelişen olaylara ve oluşan topluluk ve loncalarla geleneklerin kuşaktan kuşağa devredildiğine tanık olunuyor. Yazar bu anlayış içinde gelişen “*Operatif Masonluğun*” giderek nasıl bir yaşam, düşünce ve davranış sistemine dönüştüğünü ortaya koyuyor. Yapılan ayrıntılı araştırmalar ve bu araştırmalara kaynak teşkil eden belgelerle, Mabet Örgütü’nün (Tampliye Şövalyeleri) temelini, *Operatif Masonluk* tarihi içinde başlangıcını bulduğu, gün ışığına çıkıyor. Ancak elbette bununla söylenmek istenen, modern *Spekülatif Masonluğun*, izleri silinmiş bir örgütün (Tampliye Şövalyeleri) devamı olmadığıdır.

Okuyucunun kitapta temel bir meseleye yanıt bulacağı kesindir. Bu, “Ne yapılması gerektiği?” sorusudur. Çözüm, geleneksel inisiyatik anlayışın kapsadığı tüm alan ve düşüncenin ortak paydasını, o güçlü yaradılış ve varoluş cevherini içinde taşıyan “*insan*”dır. İzlenecek tek yol “*Sevgi*”dir. Hür-Masonluğun halen güncelliğini koruyan ve insanlığın mutluluğuna hizmeti görev edinen Kardeşlik Zinciri, hırslardan arınmış, art niyetsiz ve “Masonik Terbiye” içinde dünyamızın gelişim ve yükselişine hizmet etmektedir.

Kitap, günümüz spekülatif masonluğundaki başarının, Kardeşlerin operatif Mason ruhunu kalplerinde yaşattıkları ve davranışlarında uyguladıkları ölçüde, yükseliş sağlayacağına vurgu yapmaktadır.

YENİ BİR YAYIN

Hürmasonluk ve Kardeşlik Dergisi

Ocak 2010'da akademik *Journal for Freemasonry and Fraternism*'in (JRFF) ilk sayısı Equinox Publishers (Londra) tarafından yayımlandı. Konularımızda üniversite kaynaklı akademik araştırmacıların çoğalmasıyla, akademik dünyanın kabul ettiği standartlarda yayın yapacak müşterek bir yayım platformunun oluşturması ihtiyacı belirlenmişti. Bu standartlar anonim akademik hakemlerin emsal taraması (peer-review) ile kalite belirlemelerini kapsıyordu. Yayımlanma, journal, online ve kitap şeklinde yılda iki kez olacak.

Tanınmış bir akademik yayımcı ile anlaşıldı, dünya çapında araştırmaya yönelik kütüphanelerle üniversitelere dağıtım temin edildi.

İngilizce, ayrıca bu sahada Frankofon araştırmacıların başarıları vurgulanmak üzere, Fransızca tebliğler kabul ediliyor. JRFF'in kapsamında, akademik sahada yayımlanan yeni eserler tadat ediliyor ve belirli konuların tartışılacağı bir tartışma bölümü öngörülüyor.

Uluslar arası gelişmeleri yansıtmak üzere, *Academic Society for Research into Freemasonry and Fraternism* (ASRFF) kuruldu ve dergi onu desteklemek üzere yayım hayatına girdi. Cemiyetin amacı Hürmasonluk ve ona bağlı teşkilât ve konularda çalışan akademisyenleri bir araya getirmek ve faaliyetlerini koordine etmek.

JRFF Sheffield Üniversitesi araştırmacılarının bir girişimi.

Derginin Genel Editörü Dr. Andreas Önerfors¹ konuyla ilgili şunları söyledi:

"JRFF, Hürmasonluk hakkındaki araştırmaları yeni bir düzeyde yansıtıyor. Dergi, akademik araştırmacıların akademik katkılarıyla, akademik okuyucu kitlesini hedefliyor. Böylece, AQC² okurlarının dışında bir zümreye hitap ediyor ve AQC ile JRFF birbirini tamamlıyor. İnanyorum ki genel okuyucu da JRFF'de kendisine hitap edecek ilginç konular bulacak."

İlk sayı Hürmasonluk, kardeşlik ve millî kimlik konularına eğiliyor.

Dergi hakkında tamamlayıcı bilgi için: www.equinoxjournals.com/ojs/index.php/JRFF/index

Kişisel abonmanlar ASRFF üyeleri için 35 £, üye olmayanlar için d 40 £.

1- Bkz. Syf.26: "Hürmasonluk İlham Kaynağıdır"

2- Ars Quatuor Coronatorum, Quatuor Coronati Araştırma Locasının yıllık kitabı.

Büyük Üstat, Galler Prensi Frederick onuruna basılan masonik madeni para O bir ışıktır ve ışık vardır

1790 yılında İngiltere (Modernler) Büyük Locası Büyük Üstadı seçilen veliht prens 1820-30 yılları arasında da George IV ünvanıyla kralılık yaptı. Bu madeni para 1794 yılında Birmingham'da James Sketchley tarafından tasarlandı ve yüksek bakır içerdiğinden dolayı hayli popüler oldu.

O yıllarda kraliyet ailesi mensupları, gururlarını incitmemek

için profillerini altın veya gümüş paralarda görmek istemezler ve bakır paralara da pek rastlanmazdı.

Bu "penny" basit bir masonik para olarak bastırılmasına rağmen 1817 yılına kadar tedavülde kalmış ve halk tarafından yoğun şekilde kullanılmıştır. Bir yüzünde, tepesinde bir göz ve ışık huzmeleri yayan G harfi ile bir üçgen, üçgenin içinde elinde şakul tutan kanatlı bir kerubi ve

Mason avadanlıkları; üçgenin kenarlarında Aklu Hikmet, Kuvvet ve Güzellik kelimeleri yer almaktadır. Paranın kenarında Latince "SIT LUX ET LUX FUIT- O bir ışıktır ve ışık vardır" ibaresi yer almaktadır. Diğer yüzünde ise İngiltere (Modernler) Büyük Locasının arması ve kenarında "24 NOV 1790 PRINCE OF WALES ELECTED GM - 24 Kasım 1790 Galler Prensi Büyük Üstat Seçildi" yazmaktadır.

Çınar Şahenk'in gülmece sergisi

Taş ustaları

Karikatür albümü

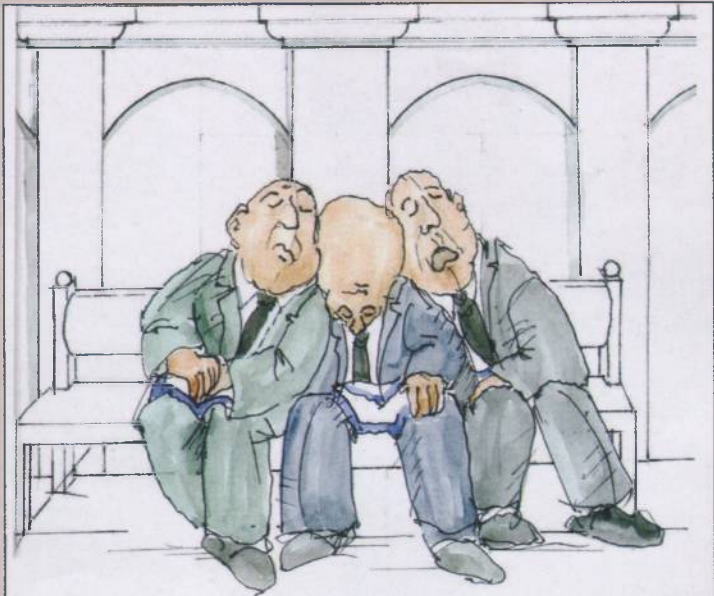
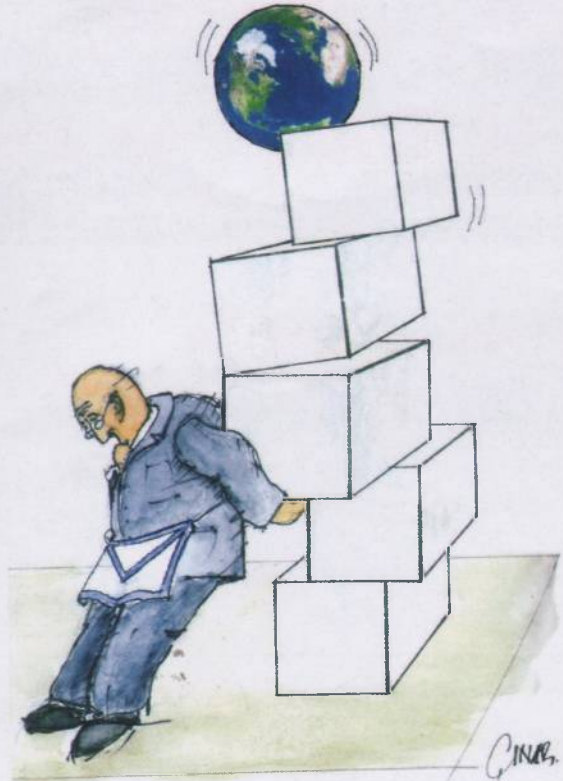
ÖĞLE GÜNEŞİ TAM
ÜSTÜMÜZDEDİR.
GÖLGELER YOK OLDU.
DEMEK Kİ...

Çınar Şahenk 2008'de İstanbul Lokalizmizde bir "masonik karikatür" sergisi açmıştı. Bu sergiyi 2010'da Ankara ve İzmir lokallerimizde tekrarladı. Şahenk Kardeşimiz büyük beğeni gören karikatürlerini bir albüm haline de getirdi.

Albümün arka kapağında şu satırlar var:

"Bu sayfalara yerleşmiş olan çizgiler, otuz yılı aşkın bir birliktelik boyunca sürdürülmüş olan ve de el'an sürdürülmekte olan, eleştirel gözlemlerin biriktiği hazneden kâğıt üzerine düşmüş birkaç damladır. Amaç; bir tebessümün ucuna bazı soruları, nidaları kancala-

yıp, otokritiğe yönelmiş düşünceyi uyandırmak, hicvetmek yani gülmece içinde düşünceyi veya düşünce içinde gülmeceyi oluşturmak. Taş Ustaları albümü, 7 Nisan 2008 tarihinde HKEMBL İstanbul Lokali'nde sergilenen çizimler ve eskizlerden derlenmiştir."

ÜÇLÜ DAYANIŞMA...

Çınar.

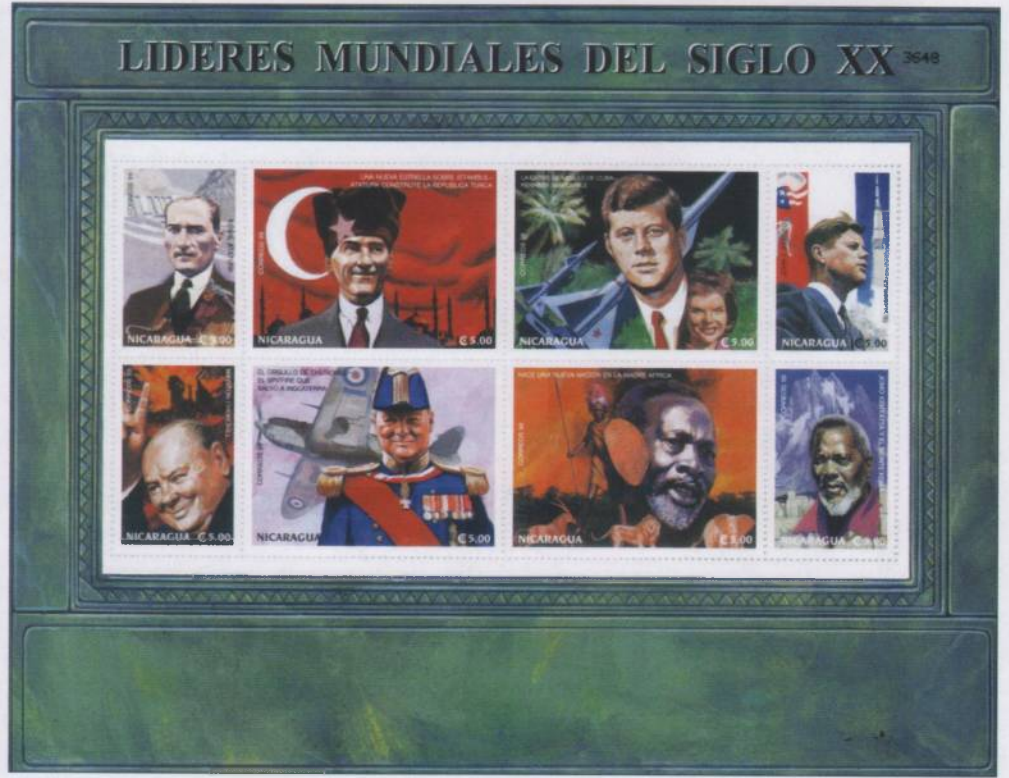
ATATÜRK PULLARI/2

79. sayımızda bu köşede bazı devletlerin posta idarelerinin "Atatürk" ile ilgili çıkardığı pullardan bir kısmını sunmuştuk. Bu sayımızda diğer yabancı Atatürk Pulları ile devam ediyoruz.

Sedat Uygur

Resmini gördüğünüz Nikaragua bloğunda XX. yüzyılın liderleri başlığı altında Atatürk'ün resmi diğer üç liderle birlikte yer alıyor. Kanaatime göre burada bir yanlışlık var. Atatürk yalnız XX. yüzyılın değil yüzyılların lideridir. Atatürk sadece bir savaş kahramanı, sadece politikacı, sadece bir reformist değildir. O'nu değerlendirmekte en küçük bir yanlışlık çok büyük bir hata olur.

Atatürk'ün doğumunun 100. yılında basılan Bengladeş pulları.

Atatürk'ün ölümünün 25. yılında Afganistan pulları.

Mr. Erdoğan Şen
Posta Kutusu 200
54001- Adapazarı
Sakarya-Turkey.

T.B.M.M.'nin açılışının 85. yılı için Pakistan'da çıkan pullar ve ilk gün zarfı.

Atatürk'ün doğumunun 100. yılında Gine pulları.

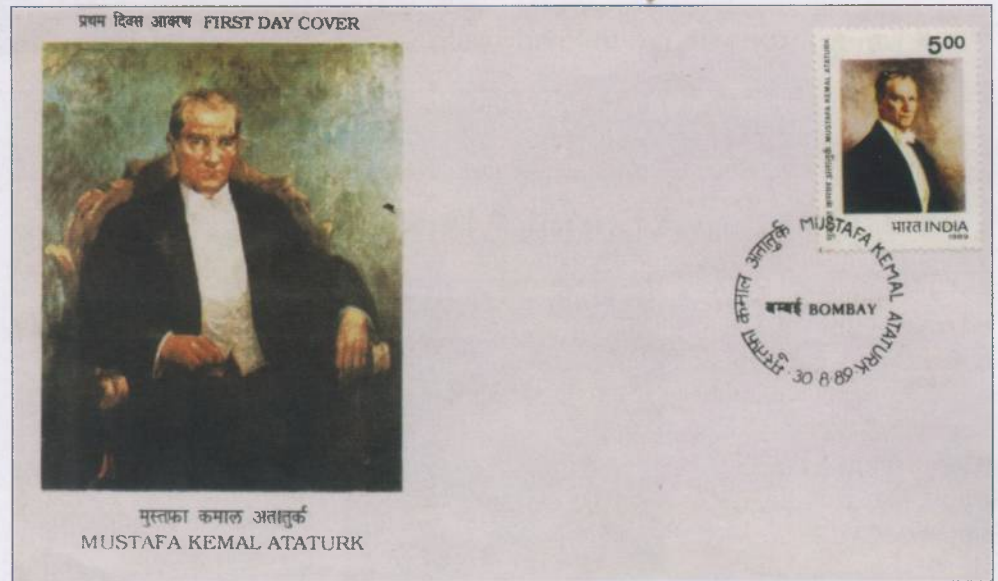
Atatürk'ün doğumunun 100. yılında Tunus pulu.

Atatürk'ün doğumunun 100. yılında Moritanya pulu.

Atatürk'ün ölümünün 25 yılında basılmış Arjantin pulunun ilk gün zarfı.

1939 yılında Hindistan tarafından çıkan pulun ilk gün zarfı.

Atatürk'ün doğumunun 100. yılı için Mısır'da basılan pulun ilk gün zarfı. 1981

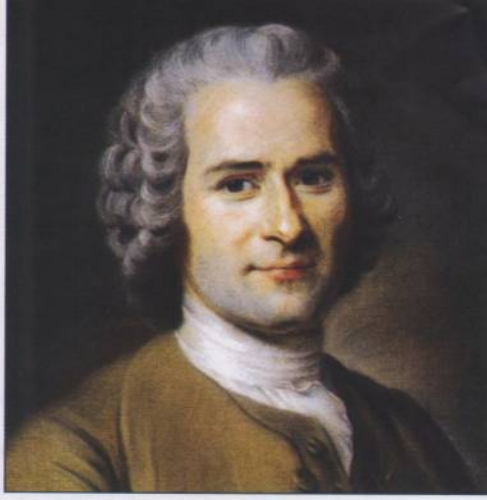
BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ...

Jean-Jacques Rousseau Mason muydu?

Jean - Jacques Rousseau 28 Haziran 1712'de Cenevre'de doğdu. Dedesi ve babası gibi kendi de saatçı idi. Ailesinde ressam ve bestekârlar da vardı. Düşünce bazında Aydınlanma'nın büyük isimlerindendir.

Rousseau'nun düşünce tarzı Masonlukla fevkalade örtüşüyor, ancak idealize ettiği Masonluğa layık olmadığını iddia ederek tekris olmamıştır.

Sonradan, Alexandre Dumas, Rousseau'nun Mason olduğuna dair bir senaryo hazırlamış, Rousseau'nun tekris merasimini ve ketumiyet yeminini hayalinde canlandırarak yazmıştır.

Meksika tarihinde en sevilen başkan...

Miguel Aleman

1947 - 52 arası Meksika Devlet Başkanı. Valle de Mexico Büyük Locasına bağlı 9 numaralı Antiquity Locasında, 20 Ekim 1930'da tekris edildi. 27 Nisan 1931'de Kalfa, 31 Temmuz 1931'de de Üstat oldu. 35 numaralı City of Mexico Locasına tebenni etti, 24 Kasım 1942'de, EKSİR'de 32. Dereceye yükseldi, 27 Kasım 1945'te Shriner oldu.

1910 ihtilâlinde önce, diktatör Porfirio Diaz'a karşı gerilla savaşı yürüten General Miguel Aleman'ın oğludur. Gazete satarak Hukuk Fakültesini bitirdi, sendika ve işçi haklarının koruyucusu oldu. Yargıtaya, sonra da Senato'ya seçildi ve 1936 - 1940 arası Veracruz Eyalet Valiliğine seçildi. 37 yaşında en

genç kabine üyesi olarak İşçileri bakanlığına getirildi, federal hükümetle 28 eyalet arasında çok

başarılı bir uzlaşma sağladı. Güney Amerika İşçi Federasyon Başkanlığına getirildi, El Popular işçi gazetesinin editörlüğünü yaptı.

Meksika Endüstrisinin gereksinmelerini anladığından sanayiciler ona destek oldu. Akademisyenler ve serbest çalışanlar işbitericilik becerisi ile zekâsına hayran olduklarından onu desteklediler. Eski tüfek ihtilâlcı generaller ihtilâlcı babası ve aile gelenekleri nedeniyle onu desteklediler. Gerçekleştirdiği sosyal reformlar nedeniyle yoksul halk onu destekledi. Ve böylece, Meksika tarihinde en sevilen başkan olarak hatırlandı. Başkan olduktan sonra en çok Eğitime ve Ulaştırılmaya önem verdi.

Albany Dükü, Leopold

Kraliçe Victoria'nın en genç oğlu Oxford Üniversitesinde, 387 numaralı Apollo Locasında 1 Mayıs 1874'te tekris edildi, Mayıs 1875'te 2 Numaralı Antiquity Locasına katıldı. 1876 yılında da Apollo Locasının Üstad-ı Muhteremi oldu.

Prens Alexander Von Wurtemberg

Rus Çarı İmparator Aleksandr'ın amcası, Prens Alexander Von Wurtemberg 1808'de, Paris'te, Phoenix Locasında tekris edildi.

Cl No.1

KUZEY

♠ R 9 8
♥ A 8 4
♦ R 6 5 4
♣ 6 4 2

BATI

♠ 6
♥ R D V 10 9 5
♦ 9 8 7
♣ A D 8

DOĞU

♠ 5 4 3
♥ 7 3 2
♦ D V 1 0
♣ V 10 9 7

GÜNEY

♠ A D V 10 7 2
♥ 6
♦ A 3 2
♣ R 5 3

GÜNEY

1 ♠
4 ♠

BATI

3 ♥
P

KUZEY

3 ♠
P

DOĞU

P
P

Çıkış kâğıdı: R ♥

Oyunu yapabilmek için ilk elin boş geçilmesi gerekiyor, ♥ devamında As'la alarak elden bir küçük ♦ atılır. ♠ R yerde bırakılarak iki tur koz çekilir, ♦ A, ♦ R ve ♦ çakadan sonra, ♠ R ile yere geçilir ve sağlanmış olan son ♦'nın üzerine bir ♣ kaçılır. Kozcu 6 ♠, 3 ♦ ve 1 ♥ alarak oyunu başarır.

Cl No. 2

KUZEY

♠ V 7 5 2
♥ A R 9 5 3
♦ 7 6 5 3
♣ - - - -

BATI

♠ 6 4
♥ D 4
♦ D V 10 9
♣ D 9 6 4 3

DOĞU

♠ D
♥ 10 8 7 6 2
♦ R
♣ R V 10 8 7 5

GÜNEY

♠ A R 10 9 8 3
♥ V
♦ A 8 4 2
♣ A 2

1 ♠ Açan Güney'e 4 ♠ cevabı gelince, oyun 6 ♠ olarak tescil edildi.

Çıkış kâğıdı: ♦ D.

1 ♣ çakası dahil, 11 hazır löve gözüküyor.

♦ D ' a Doğu R koyunca, Karoda tek olduğu anlaşıldı. Güney Asla aldı, ♠ As sonra da ♥ V'yi oynadı, Batı Valeyi D'la örttü, yerden As, devamında küçük ♥ 'e elden çaktı, ♠ V ile son kozu düşürerek yere geçti ve tekrar köre çaktı. Batı renge uymayınca, Doğunun elinin tam sayısı ortaya çıktı. Güney şimdi ♣ As'i çekti ve tekrar ♣ oynayarak yerden çaktı; şimdi ♥ R'yı ve son ♥ 'ü oynayarak elden 2 adet ♦ kaçtı. Son Körü mecburen alan Doğu, çaresiz olarak el çaka / yer çaka ♣ oynayarak 12. Löveyi ikram etti.

SYNOPSIS SYNOPSIS

Cover

Cover: Remzi Sanver, elected and installed Grand Master on the 19th June 2010.

P.04

From the Editor

P.06

During the General Assembly of the 8th May 2010, two P.G.M.s have left the Assembly and then the incumbent Grand Master

resigned. A new extraordinary general assembly was organized on the 19th June, and Remzi Sanver was elected and installed G.M. to complete the period of the resigned G.M. Salih Evcilerli.

P.07

Biography of M.W.Bro. Remzi Sanver, Prof., Dr.: He was born in 1970. He is a Professor of Economics and mathematics (game theory), vice president of the Bilgi University, guest professor at the Ecole Polytechnique (Paris) and the University of Caen, as well as the Bosphorus, Galatasaray and Koç Universities in Turkey. He is fluent in English, French and Spanish. He was Grand Secretary in the 2007-2009 period. He is the author of many academic papers and three masonic books: "Methodology of Initiation", "The Story of People Searching Light" and "Regular Freemasonry and Belief".

P.09

Lodge Ahenk (019) organized a visit to Edirne where they met Bulgarian Brothers from Lodge Star of Sofia.

P.10

On the occasion of the holiday commemorating the foundation of the first Parliament of the Republic of Turkey, Lodge Sadakat (047) visited Thessaloniki (Greece) where by chance they met Brothers from Lodge Ufuk (116). A visit was organised to the house where Atatürk was born.

P.11

Lodge "La Tradition" (GLNF) visited Lodge İrem (055).

P.12

Bro. Tanju Koray was a ritual specialist, he was known for his sharp tongue and sense of humour, up to his last moments. This is a letter written by one of his friends from Mudanya, a small town where he spent his last years.

P.13

Three Brothers: Erol Dolunay, Osman Kromer and Tolun Savut have created the Masonic Information Platform, on the Internet, in May 2009. They publish an information newsletter and also information requests from Brothers, on a variety of subjects (health, schooling, travel, law, job, business, vacations....). Their Platform connects the asking Brother with those who have an answer. In one year they answered more than 2000 requests.

P.16

The 200th year of Darwin.

P.19

Bro. Nejat Atahan had an accident in Hawaii in 1994. He is paralysed down from the neck. Hawaiian Brothers came to his help, hospitalising him and paying for the initial expenses. He lives now in New York. The G.M. of the Grand Lodge of Turkey sent him his 40 years jewel. He answered by sending a pathetic letter together with a Masonic book to the Grand Lodge.

P.28 Servet-i Fünûn, a learned society created in 1861 on the model of the Royal Society.

P.31 The 12th Canonbury Conference (30-31 October 2010). The Conference theme is “Anti-Masonry”.

P.31 (bottom of the page) Turkish delegation visiting the GLNF. Remzi Sanver, on the left of the picture, is the present G.M.

P.32 The Austrian Enlightenment and Freemasonry.

P.36 The true story behind the “forget me not” flower. Compiled by Alain Bernheim and published in Pietro-Stones. How myths are created and believed in.

P.38 Interview with Bro. Zeki Alasya, actor, theatrical pro-

ducer, cinematograph, W.M. He has produced a film for the 100th anniversary of Grand Lodge, showing the evolution from King Solomon's time to our day, including the war years.

P.48 Bro. Behzat Butak (1891-1963), is called the father of the Turkish stage.

P 51 Stage review.

P.52 Conference given by Sister
Gülden Tansal during a “te-
nue blanche” of the Akıl ve Hikmet Lodge
(080), on Auguste Rodin.

P.56 Book review.

P.58 Journal for research into Freemasonry and Fraternalism.
Editor: Dr. Andreas Önnersfors.
– Masonic coin, in the name of Frederick, Prince of Wales, G.M. of the Moderns in 1790, later King George IV.

P.59 Book of Masonic caricatures, by Bro. Çınar Sahenk.

P.60 Philately, Atatürk stamps.

P 62 Gallery of figures.

P 63 Bridge

Bizden Söylemesi...

Sevgili Okuyucu Kardeşlerim,

Tesviye dergimiz “kendi aramızda haberleştığımız, bilgi paylaştığımız” bir yayın olmasının yanı sıra, dış âleme de açılan bir pencereyiz. Bu yayınımla ile yalnız Kardeşlerimize değil, ailelerine de, Dış Obediyans sekreterlikleri ve dostluk kefillerimiz vasıtasıyla o ülkelerde çalışan Kardeşlerimize ve Şubelerimizin bulunduğu yerlerdeki devlet ve özel sektör kuruluşlarındaki üst düzey kişilere ulaşabiliyor, onlarla buluşuyoruz. Onun için bu dergi hepimizin dergisi olmalı ve ona sahip çıkmalıyız. İşte bu noktada Kardeşlerim sizlerden ricamız var;

- Dergimize abone olarak ya da satın alarak sahip çıkınız.
- Dergimize Tesviye Dergisi Yayın Komisyonlarımız vasıtasıyla masonik araştırma, haber, aktüalite içerikli konularda, yazı ve resim göndererek sahip çıkınız.
- Dergimizin yaklaşık 15000 Kardeşimize Mimar Sinan Dergimizle birlikte ulaşması için bize yardımcı olarak sahip çıkınız.

Bütün bunlardan sonra eğer hak etti isek bize reklâmlarınızla destek veriniz.

Bizden söylemesi.

TESVİYE

TESVİYE

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Derneği adına İmtiyaz Sahibi:

Remzi SANVER

Sorumlu Yazışleri Müdürü ve Editör:

Celil LAYİKTEZ
celillayiktez@gmail.com

Yrd. Editör
Osman BALÇIGİL

Görsel Yönetmen
Tümer ARGİN

YAYIN KURULU

Gürkan AKTOLUĞ
Yavuz AKSEL
Tunçel GÜLSOY
Cevad GÜRER
Ertan KARASU
Ergin KOPARAN
Nezih ONAT
Tevfik ORBEY
Ahmet ÖRS
Onur ÖZSAN
Armağan POYRAZ
Bülent ŞENOCAK
Sedat UYGUR

HABER MERKEZİ

Selim ÖRS
İhsan ELGİN
Levent AKIŞ
Mert ÜÇÖK
Serhat DEMİREL
Tayfun ZAMAN
Yalın MANÇO

ISSN Numarası:1301-2754

Adres: Nuru Ziya Sokağı No:19
Beyoğlu İstanbul Tel: 0212 251 26 50

Tasarım: bimus Tanıtım Ajansı - İstanbul
Tel: 0212 249 20 27 • www.bimus.com

Baskı: REKMAY Reklam ve Tanıtım Ltd. Cihan Sok.
12-B Sıhhiye Ankara Tel : (312) 231 09 26
e-mail: rekmay@rekmay.com.tr

Yayın Türü: Yayın süreli

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası üyelerinin haberleşmesi için 3 ayda bir yayınlanır.

HÜR VE
KABUL
EDİLMİŞ
MASONLAR
BÜYÜK
LOCASI
İKTİSADİ
İŞLETME

binlerce ürünü beğeninize sunuyoruz.

Sizin için, size özel... her şey!

www.mason.org.tr
ürünüzü seçerek siparişinizi veriniz.

EKOMİNİ'YLE OFİSTEN YURTDIŞINI DA AVANTAJLI ARAYIN

%30'A
VARAN
İNDİRİMLER

Şirket santraline Ekomini cihazını taktıran İşTcell'liler artık sadece yurtiçini değil yurtdışını da indirimli arıyor. Santralinizde hâlâ bir Ekomini yoksa, İşTcell'in avantajlı fiyatlarıyla Ekomini cihazına sahip olun, ofisten cebi %65'ten başlayan, yurtdışını da %30'a varan indirimlerle arayın. İşTcell'le kazanın.

444 0 532 | www.istcell.com.tr

(İŞ) TCELL

İŞTCELL'İN GÜCÜ, İŞLETMENİZİN GÜCÜ

Ekomini paketlerinin içerdiği dakikalar, yurtdışı görüşmelerini kapsamaz. Yurtdışı görüşmeleri ülkelerin bulunduğu bölgeye bağlı olacak şekilde, görüşülen dakika kadar ücretlendirilir. Yurtdışı görüşmelerinde sağlanan %30 avantajı yerel sabit operatörle Bölge1'deki sabit hatlarla yapılan görüşmelere göre belirtilmiştir. Ekomini paketlerinden birinin seçilmesi halinde ayrı bir ödeme yapılmadan, yurtdışı görüşme avantajından da yararlanılabilir. Ekomini (Sabit Cep Terminali) cihazının bağlı olduğu santral üzerinden, yurtdışı görüşme ayarlarının yapılması gerekmektedir.